

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:
4-hasdos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitászó petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszani egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, február 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- Lukács leleplezése.
- A horvátok a Házban.
- A főorvos választás kullisszatitkai.
- Marhasót eszik a nép.
- Izgalom a folyosón.
- Kullisszatitkok.
- Hölgyek a Lloyd-klubban.
- Estély a szegénytanulók javára.
- A politika hírei.
- Tarkaságok.

Justhék titka.

Arad, február 4

Harcias multjából, a hatalom éveiből, s az önálló bank körül való nagy folyórközés idejéből nem maradt meg a Justh-pártnak egyebe, mint egy titka. A hatalomnak vége. Es a program, — mi is most az a program? Az van-e benne, a mit a kormányzás ideje alatt vallottak, vagy benn van e az is, a mit abban a szép esztendőknben fölfüggesztettek? Az önálló banknak programja-e ez, a külön vámterülete, vagy inkább az általános választójognak hirtelen fölkapott ötlete talán abban a gerinc?

Mindez bizonytalan. Mint bizonyossággal, a mult időknek egy rejtelmes epizódjával büszkélkedtek ok. Azokkal a tárgyalásokkal dicsekedtek, a melyeket Lukács László folytatott Justh Gyulával s a melyekből meg kellett volna születni a Lukács-Justh-kormány, az önálló banknak s az általános választójog. De nem

lett meg egyik se. Miért nem lett? Justh határozottan nem mondja, de szeretett azóta ugy beszélni, hogy csak egy kis ujját kellett volna megmozdítani a miniszteri szék felé. O nem tette, hogy miért — azt tudja Lukács.

S a pénzügyminisztert eléggé is faggatták e miatt. Fonák helyzetbe akarták juttatni, ugy tüntetvén föl őt, mint a ki fegyverbarátságot kötött Justhtal, s a kiben ennek a szövetségnek emléke gyöngéd vonzalmakban ma is él. Eket akartak verni Lukács és a nemzeti munkapárt közé. Következetlenséggel vádolták, amikor a bankjavaslat meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot benyújtotta. Hogyan, Justh Gyulával együtt megakarta csinálni a külön bankot s most nemcsak a közös bank hive, de annak további élete érdekében ő vállalja a pártfogó apa szerepét?

Ezekre a vádakra Justh Gyula könnyen felelhetett volna, de elvégre, nem az ő hivatása volt, hogy Lukácsot tisztára szappanozza. Az igazságnak fanatikus tisztelői talán nem állottak volna meg a tévedéseknek és a titkoknak ilyen ferde kiaknázását, de Justh Gyula nem ilyen fanatikus hive az igazságnak.

Maradt tehát Lukács Lászlóra a feladat, hogy világot vessen erre a híres, annyira kamatoztatott titokra. Es ma meg is tette. Csak néhány szó-

val, egyszerüen, de ez is elég volt arra, hogy a közvélemény tisztán lássa, miről volt akkor szó, s mi volt az, a mirek érdekében Lukács angazsálta magát.

Lukács meg volt győződve, hogy az ország közvéleménye nem kívánja az önálló bankot; azt ajánlta, hogy függeszték fel a bankkérdés elintézését, a míg az általános választójogot megcsinálják és a választó reform alapján összeülő parlament döntsön ebben a kérdésben.

Es Justh Gyula ebbe nem ment be. Ez élénken jellemzi, hogy mennyire hive ő az általános választójog. Mert, aki az általános egyenlő és titkos választó jognak, mint elengedhetetlen, halaszthatatlan politikai szükségességnek, a radikálizmus elveinek hive, az előtt másodrendű kérdés lehet az, hogy az általános választójog annak fogja-e a diadalát hozni, ami neki kedves és tetszős; hogy megszavazza-e az általános választójog parlamentje, majd a külön bankot, vagy sem. Justh Gyulánál nem így volt ez; neki olyan általános választójog kellene, amely föltétlenül a külön jegybanknak épít hidat, s miután ebben nem bizott, — előbb akarta a bankot, mint az ő népszerűségük eszméjét, s csak azután a választó reformot.

Lukács László pedig nem volt se akkor, se most következtelen. Az ő becsület-s törekvése, a melylyel utat

Otthon.

*

Amért van békés otthonom,
Ne mondj boldognak engem!
Felhők borítják homlokom,
S mély gyász borong szivemben.

Köröttem boldog kedvesim:
De vannak elhagyottak;
A hideg éjben gyermekim
Künn fázna, künn zokognak.

Fagyos szárnyával élesen
Megcsap az ősi szegyen;
Járnak magán, testvértelen
Testvéreim az éjben.

Mit ér, ha boldog hajlékom
Betöltve puha kéjjel,
Ha szivem nem szakithatom
Milljó darabra széjjel!

Mit ér, ha itten csönd honol
S beleng az égi béke,
Ha künn a poklok vése forr,
Öröklött bünök mérge!

Ott kívül minden reng, remeg,
Es rajta nincs hatalmam.

— Megállhat-e, óh Istennek,
E fészek ily viharban? —

De nem e fészket féltem én,
Nem csupán e családot;
Boldoggá tenni vágyom én
S ölelni a világot!

A boldogságot gyűlölöm,
Mely megbuik magába,
Melyből a főrészt nem ömöl
A nagy embercsaládba.

Boldognak mondasz? Oh ne mondj
Addig boldognak engem,
Mig embersziv fájdalmat ont,
Köny ég emberszemekben!

Tudnám csak, hogy megváltanám
Véreimet a vérrel,
Magamat szétszakítanám
Milljó darabra kéjjel!

De addig csak hadd hordozom
A zordon gyászt, az átkot,
Hogy holdogitni nem tudom
A nagy embercsaládot!

(Komjáthy Jenő irodalmi hagyatékából.)

Vallomás.

Irtá: Kanizsal Ferenc.

Előfordult már önnel, hogy amikor tejesen a mindennapiságba süppedve, vagy nem is a mindennapiságba, csak egy közömbös félóra sivárságában járka az utcán, a korzón, egyszer csak hirtelen az eszébe vágódott valami, egy régi emlék, annak is csak egy mozzanata, amiől a fejébe tódult a vér, mint amikor vagy szegyen, vagy keletlenesség éri? Hasonlatos érzés ez — ügyeljen csak — a rossz álmokéhoz amikor azonban tudjuk, hogy álmunk és ezért erőlködve fölszámolni akarunk, de nem sikerül... Mint a hogy az embert az álmában soha nem látott, legföljebb a rég letűnt gyermekkorban képzelt gonosz és kaján rémek kergetik, de gyökeret ver a lába és nem tud előlük megfutamodni. — ugy vagyunk, higye el, kérem, ében-álmódásunknak ezekkel a hirtelen felbukkanó emlék-kisérteteivel. Magunkat látjuk, fiatalon, könnyelműen, bünyösen és szeretők az elmúlt időknek ezt a képükre földhöz vágni: de a karunk görcsös halotti merevségbe hidegül és nézünk, látunk kell a gunyos tükröt, melyből a szemrehányás, a lelkiismereti furdalás vigyorog reánk, saját arcvonásainkból, aruló tagtejtéseinkből és szörnyü hazugságainktól. A gyer örömeit ezek a felbukkanó látomások mérgezik el.

Ön nem tulságosan figyel reám, barátom, mert azt hiszi, hogy a fecsegés, melyre sok

keresett a teljes zürzavarból való kibontakozásra, nem lett diszkreditálva azzal, hogy Justhék nem bizonyultak a kibontakozáshoz szükséges komoly elemnek. Tévedett, ha ugyan teljes bizalommal és várakozással fordult Justhékhoz; s ez a tévedése újra és újra beigazolódt. A társaság, amely akkor abban a fölemelő tudatban ringatta magát, hogy az ország sorsa az ő kezében van, teljesen megcáfolta azt a hitet, hogy ily komoly szerepre való; hogy öntudatosan követelne valamit; hogy tiszta itélettel tudná, mit parancsol a nemzet érdeke ebben, vagy abban a pillanatban. Azt se tudják: a bankot szeretik-e jobban, vagy a választó jogot. De obstruálni tudnak. Es ez az egy sohase volt titok felőlük.

Lukács leleplezései.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, február 4.

A hetek óta tartó bankvita sok izgató meglepetéssel szolgált már a t. Háznak és a politika eseményei iránt érdeklődők nagy tömegének. Az ellenzék azt hitte, hogy az obstrukciószerű harcra elveszi a kedvét a többségnek a komoly munkától. Azonban a kínos meglepetések napjai nem a kormányra, hanem az ellenzékre következtek. Tisza István grófnak néhány nappal ezelőtt elmondott nagy beszéde kínos órákat szerzett az ellenzéknek s különös az ellenzék bankszakértőjének, Földes Bélának. Kiderült Tisza beszédéből, hogy Földes teljesen téves állításokkal világította meg a bankkérdést, e legfontosabb közgazdasági ágat, amelyben pedig Földes szakértő.

Lukács László pénzügyminiszter mai beszéde az ellenzéknek szintén rendkívül kellemetlen volt. A pénzügyminiszter formálisan leleplezte az ellenzékét, helyesebben a Justh-pártot, amelyről kimutatta, hogy a harcának nincs erkölcsi alapja, mert Justhék nagyon olcsón odaadták volna magukat — a hatalomért.

pezső után ezek a hajnali fűszeres pálinkák készítenek, csak annyit ér, mint a cigarettafüst vagy egy adoma, melynek hiányzik a pointje. Pedig hallgasson meg. Ezt a titkot ki kell fecsegnem. Elárultam az apámat. Megtagadtam. Mennél idősebb leszek, annál hevesebben kínozt az a régi emlékem. Eleinte fiatalos tréfának, talpraesett kivágásnak tartottam és sokat eldicsekedtem vele. De amint az évek múlásával egyre távolodtam ettől a kalandtól, egyre inkább fájlaltam és utáltam. Mikor pedig szegény jó atyám meghalt és sárga arccal, összekulcsolt kézzel feküdt a terítőn, két sor égő gyertya között, elkezdődött az én büntetésem. Néha oly erősen, élenken áll elélem annak undoksága, amit műveltem, hogy majdnem megbolondulok. Hallgasson meg, elmondom önnek. Büntetnem kell magamat. Ön állítólag jó barátom. Azt akarom, hogy a barátaim megutáljanak. Bűnhődni akarok.

Huszéves voltam és szerelmes voltam. Ez a dokumentum eddig nem új és mindenkivel előfordult; de épp ezért hiszem, hogy ön is meg fog érteni, mert alkalmasint ön is volt huszesztendő és szerelmes, tehát tudja, milyen gazfickók, mekkora szélhámosok vagyunk abban a színes korszakban. Ön ismerte az apámat. De már mint öreg, elesett embert. Akkoriban még csak ötvenéves volt; de nem látszott annyinak. Délceg növésű, mosolygós szemű, elegáns katona. Maga a megtestesült lovagiasság. Amikor észrevette, hogy szerelmes lettem, küttöldi utazásra akart küldeni.

Az érdekes ülésről szóló részletes tudósításunk itt következik:

(Napirend előtt.)

Návay Lajos alelnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést. A jegyzőkönyv hitelesítés után Elnök jelenti, hogy Rohonyi Gyula lemondott a losonci mandátumáról és a nagybecs-kerekit tartja meg.

Az interpellációs könyv felolvasása után napirend előtt

Pejacsevich Tivadar gróf kérdést intéz az elnökhöz, hogy a múlt évi üléseken részt vett horvát képviselők előtt tett nyilatkozatát, mely a horvát politikai kérdést elmérgesítette, milyen értelemben tette.

Elnök: Kijelenti, hogy Magyarországnak az a célja, hogy megkeresse azt az utat, amely a barátságra és megértésre vezet, tehát szigorúan ragaszkodik az 1868. XXX. t.-c. 59. §-ához. Az elnökség nem akarja a horvátok jogait csorbítani, akkor, amikor a törvényhez ragaszkodik.

Pejacsevich Tivadar gróf a horvátok nevében tudomásul veszi az elnök nyilatkozatát, majd felolvassa azt a rezolúciót, mely a vasuti pragmatika dolgában a régi álláspontot foglalja el. (Erről lapunk más helyén részletesen írunk.)

Következett a napirend szerint

(a bankvita.)

Huszár Károly (sárvári). Polemizál Tisza István gróffal, kijelenti, hogy elismeri a közös bank jelentőségét, azt is, hogy ez nagyon is megfelel Ausztria érdekeinek, de káros Magyarországra nézve. Csatlakozik mindazokhoz, akik a mezőgazdasági hitel kérdést akarják rendezni. A készfizetések dolgában Tisza teljesen ellenkező állásponton van, mint a pártja. Ezután Lukács pénzügyminiszterrel foglalkozik, aki annak idején az önálló bankkal jött a Justh pártához alkudozni. Kíváncsi rá, hogy becsapta-e akkor Lukács a függetlenségi pártot, vagy azóta ily gyökeresen megváltozott a nézete. Végül kijelenti, hogy csatlakozik Kossuth és Földes határozati javaslatához.

Lukács és Justh.)

Lukács László pénzügyminiszter. Legelőbb Huszár Károlynak óhajt felelni, akinek gyámkodását egy párt felett sem ismeri el. Ha felszólalása nem ugratás, hanem hazafias aggodalomból fakadt, úgy válaszol rá. Kijelenti, hogy azok a tárgyalások, melyeket ő a Justh párttal folytatott annak idején longum et latum megjelent a lapokban, a tárgyalások nem voltak titkosak és egy percre sem távolodtak el az önálló bank gondolatától. Minthogy azonban

— Édes fiam, — mondotta, — annak, hogy a szerelemben boldogok legyünk, első feltétele, hogy ne a szerelem uralkodjék felettünk, hanem mi parancsoljunk neki.

Apám akkor már nem volt gazdag. Komolyan kellett törődnie jövőmmel és ezért iratott be az egyetemre. Nem egyezett bele, hogy én is katona legyek. Az egyetemen, persze, nem tanultam. Sokszor hónapokig egyáltalán eszembe sem jutott, hogy voltaképpen egyetemi hallgató vagyok. Folyton csak a szerelemmel voltam telítve; naponként husz oldalas szerelmesleveleket írtam, vidékre, annak a leánynak, aki iránt első szerelmem felángolt. Amikor pedig hazulról pénzt kaptam — apám szintén vidéken élt akkor; csak mint nyugdíjas költözött a fővárosba — azonnal leutaztam abba a vidéki városba, ahol Valéria lakott. Nem gondolja, hogy ulságosan komoly név? Eleinte én is furcsállottam. De aztán nem képzeltem szabban és dalamosabban hangzó nevet. Akárhányszor megtörtént, hogy több ív papírost teleírtam, nem: telerajzolam ezzel a szóval: „Valéria”. A központi szerzetes nem dolgozhatott nagyobb odaadással egy-egy ékes inicianán, mint amekkora meggyőződéssel írtam és rajzoltam egymás mellé és alá százszor és ezerszer, hogy: „Valéria, Valeria, Valéria.”

Szegény apámnak sok töprengést okozott ez a már betegessé fajult szerelem, mely minden gondolatomat és energiámat úgy lekötötte, mintha azok csupa célpör volnának, melye-

gy látta, hogy az ország többsége nem áll az önálló bank alapján, ajánlott néhány hónap bankprovizóriumot, amely idő alatt meg lehetett volna csinálni a választójogot és az ezen alapon összeülő parlament döntötte volna el a bankkérdést.

Áttér ezután a vita során elhangzott el- lenvetésekre. Nem tud valamennyi szónoknak válaszolni és csak a főbb érdeket kívánja cáfolni. Általánosságban foglalkozik a gazdasági helyzettel, melynek folyamánya a közös bank fenntartásának szükségessége. Beszél huzamosan a kiegyezésről, amit a koalíció kötött és kétségbe vonja Kossuth azon állítását, hogy vivmányokat hozott volna e tárgyban a koalíció. Bizonyítja, hogy az autonóm vámtarifa nem más, mint a közös monarchiára vonatkozó tarifa. Az olyan, mint a bő kabát esete, esetleg ketten is beleférnek. Azokról az ígéretek-ről és fenyegetésekről, melyeket az osztrákok tettek a koalíciónak, nem akar szólni, mert az nagyon kínos téma. Nem ért egyet avval, hogy a koalíció kényszerhelyzetben volt akkor, amikor a kiegyezést megkötötte. Elfogadja azt az egyet, hogy az akkori gazdasági helyzet nem volt alkalmas az önálló gazdasági berendezkedésre. Konstatálja, hogy az országnak feltétlenül joga volt az önálló bank felállításához, a koalíció idején. Ez a jog ma már nem feltétlen, mert nekünk bizonyos kötelezettséget kell teljesíteni, ha az önálló bankot fel akarjuk állítani. Két súlyos feltétele van a bank elválasztásnak, mely a bank statumaiban foglaltatik. Ez nem teszi teljesen lehetlenné a bankválasztást, csupán súlyos feltételekhez köti. Kossuth halpolemizálva kijelenti, hogy nem tudja mi igaz, az amit Kossuth minisztersége alatt tett, vagy pedig az, amit beszédében kijelentett, hogy ő mindig az önálló gazdasági berendezkedésért küzdött. Más konkluzióra nem tud itt jutni, mint arra, hogy citál a bibliából: a jobb kéz soha se tudta, mit csinál a balkez. (Derűtség.)

Elsősorban el kell háritani azokat az akadályokat, amelyek ma fennforognak és amelyek lehetlenné teszik ma még a készfizetések felvételét. Ezt kell megtennie a kormánynak és ha az összes akadályok megszűntek, akkor a készfizetések felvétele elé semmiféle akadályok nem tornyosulnak. Elmondja a készfizetések

ket a szerelem-mágnes kisodor, az utolsó szemig magához kaparint az agyamból, a szivemből, lelkemből, a véreimből. Tulságosan azonban nem érezte velem ebbeli gondjait. Talán gyöngédségből, talán irántam való bálványos szeretetéből vagy talán bölcseségből, nehogy ezzel is több súlyt adjon már az eszelősség határán átsapkodó vad érzelmeknek. Leveleiben erről nem tett említést. De ha olykor — ritkán — hazamentem pár napra, megjegyezte: „Tudom, hogy ott voltál.” Ha pedig hazulról távozóban, pénzt kaptam, így szólt: „Tudom, hogy oda mégy.”

Nem kellett volna engednie. Brutálisan meg kellett volna fényíteni. Be kellett volna zárnia egy szobába, míg eszemhez nem tárek. A leányt nem ismerte. Soha sem járt abban a városkában. Egy ízben megint kellett pénz. Sok pénz. Száz forint. Hazamentem érte.

— Tudom, mire kell! Oda akarsz utazni, — mondta az apám. — Nos, ez egyszer nem adok. Nincs.

— De, apám! — rimánkodtam könyezve, — Csak még ez egyszer! Most el akarok búcsuzni tőle.

— Megteheted levélben is.

Egy mentő-eszmém támadt. Elővettem tárcámból Valéria fényképét és megmutattam. Apám jól megnézte és elmosolyodott:

— Csinos. Határozottan csinos. No, még ez egyszer, utoljára, odaadom a pénzt.

Úgy látszik, az apám megértette érzéseimet. Mikor elutaztam, szóbahozta az ügyet:

felvétele tárgyában folytatott tárgyalások történetét. Kijelenti, hogy a készfizetések kérdése 1907-ben nagyot romlott ránk nézve, amikor a kérdés politikai jelleget öltött, az ügy megvalósítása lehetetlenné vált. Ez a kormány most járt el a leghelyesebben, amikor ezt a kérdést megfosztotta a politikai jellegétől.

Beszéde további során foglalkozott a közös bank működése ellen felhozott panaszokkal, s azt bizonyította, hogy ezek teljesen alaptalanok. A javaslat ötödik szakasza elleni vád igaztalan. Nem hitte volna, hogy ez ellen éppen Magyarországon támasztanak majd annyi kifogást, alkotmány sértést, kulturális és egyéb sérelmet keresve benne. Ez pusztán adminisztratív intézkedés, amely nem is példátlan a magyar parlamenti praxisban. Megengedi, hogy szokatlan rendelkezés, de maga az egész kérdés ilyen kivételes természetű. Az ellenzék nagyrésze persze a tanácskozás és vita végletekig való húzását fölibe helyezik az ország érdekeinek is. A kormánynak azonban esze ágában sincs, hogy a javaslat által kezébe adott eszközzel visszaéljen. Apponyinak az a felfogása, hogy a javaslat végül az osztrák parlament obstrukciójára, mint érvényesülésének alapfeltételére számít, olyan magas államférfiai konceptus, amelyre a többség nem képes, de nem is akar felemelkedni. Kéri a javaslat elfogadását, miután a benne foglaltak alkalmasak arra, hogy az ország gazdasági érdekeit nagy lépéssel előbbrevigyék. (Hatalmas taps és éljenzés hangzott fel Lukács beszéde után és a munkapárt köréből a szónokot igen sokan üdvözltek.)

(Justhék mosakodása.)

Ezután az elnök szünetet adott.

Justh Gyula emelkedett szólásra szünet után és a következőket mondta:

— Tisztelt Ház! Személyes megtámadtatás eimén kérek csak néhány pernyi időt. Meg akarom előzni, vagy, hogy jobban fejezzem ki magam, végét akarom vetni mindazon kommentárnak, amelylyel a függetlenségi és 48-as párt által a király elé terjesztett memorandumot kísérik. Éppen azért elő fogom terjeszteni a memorandum szövegeit, amelyet Lukács László mostani pénzügyminiszter, akkor mint homo régius volt szíves a király elé terjeszteni.

Ezután Justh felolvassa a memorandumot,

— El akarod venni feleségül?
— Ugy van.
— Mennyi idős?
— Egy évvel fiatalabb nálam.
— Baj. És mikor veszed el?
— Amikor lehet.
— Attól félek, kis fiam, hogy még évek múlva sem leszel abban a helyzetben. Nem törekedsz semmire. Kétségbe ejtesz. Eridj most és fogadd meg becsületszavadra a lányt, hogy négy év múlva okleveled lesz és aztán rendbejöttök.

Ahogy így, visszapillantva a régen elmúltakra, elgondolom a történeteket, végzetesnek ismerem föl, hogy nem volt anyám. Szegényre meghalt régen; karonülő kis gyerek lehettem akkor. Apám, mert annyira hasonlítottam anyámrá, most minden szeretetét és gondoskodását reám pazarolta. Valósággal ő lett az anyám és nekem nem volt szigorú, erőskaru apám.

Es évekig így tartott a szerelem. Én nem tanultam, nem dolgoztam; örökös igyekvésem abban merült ki, hogy leveleket irtam és hogy, ha tehetem, vagy ha nem is tehettem, egy-két napra, néha egy egész hétre is elzöktem a kis városba Valéria oldala mellé. Pedig ott már nem láttak szívesen. Valéria szülei mogorván fogadtak mindannyiszor és éreztettek velem, hogy ők tudják, amit mindenki tud, hogy kasza kapakerülő vagyok és leányuk mellől elriasztom a tisztas éges, komoly, igazi

amelyben a függetlenségi és 48-as párt különösen szükségesnek tartja a gazdasági megerősödést. s ennek elérése céljából a gazdasági önállóságnak, s ebből kifolyólag az önálló banknak létesítését. Kívánja továbbá az általános, egyenlő és titkos választójog haladéktalan megalkotását, a nemzeti érdekek figyelembevételével. A bankkérdésben a párt fenntartja az önálló jegybank felállítására nézve elfoglalt álláspontját és megkívánja, hogy a kinevezendő kormány az önálló bank felállítására nézve az előkészületeket tegye, hogy az új képviselőház az önálló banknak 1911. január elsejére leendő felállítása tekintetében szabadon dönthessen. E célból a kormány az általános választójog megalkotása után a választásokat haladéktalanul meg fogja ejteni. Hajlandó a függetlenségi és 48-as párt oly kormány alakításában részt venni, amely a fentebb megjelölt feladatok megoldását tűzi ki célul, és amelynek miniszterelnökét és két-három miniszterét ő felsége ezen kormányzati programmal szolidáris pártállású politikusokból nevezné ki. A párt magára vállalná az állami valamint a delegáció által megszavazandó és a rendszeres szükségletek kereteit meg nem haladó költségvetés elfogadását. Késznek nyilatkozott Boszniának az előző kormány által létrejött annexióját törvénybe iktatni, valamint az ezen intézkedésből Magyarországra eső összes költségeket törvényhozás útján fedezni.

A memorandum felolvasása után Justh arra kért mindenkit, hogy mindazok, akik még memorandumot terjesztettek ő felsége elé, terjesszék memorandumukat a Ház elé.

(Az utolsó szónokok.)

Muszár Károly (sárvári) személyes kérdésben kér szót. Szerinte Lukács és Justh nyilatkozatai nem fedik egymást. Ugylátszik, kellett lenni egy másik memorandumnak is. Ez a kérdés tisztázandó volna.

Pejacsevich Tivadar gróf a horvát képviselő nevében kijelenti, hogy a javaslatot elfogadja, miután a közös bank az ország érdekeit a legjobban kielégíti.

Vertán Endre szólalt fel ezután. A javaslatot nem fogadta el.

(Interpelláció.)

Mádi-Kovács János interpellációt terjeszt be az állami számvéviszék elnöki állásának betöltése miatt.

Khuen miniszterelnök kijelenti, hogy az elnöki állás be van töltve Thuróczy Vil móssal,

kérőket. És hogy a haszontalanul elfecsérelt évek múltán egyre fogyatkozott, sőt már meg is szűnt a lehetősége a reménynek, hogy Valériát valaha nőül vehessem, ez a kilátástalanság annál dühösebbé, elszántabbá és mindenekelőtti be tette szerelmemet. Valéria is belebódult ebbe a szomorú szerelembe, amelyben már egyikünk sem merete fölvetni a kérdést, meddig tarthat ez így... Ha négyszemközt maradtunk a szobában, csak fogtuk az egymás forró és reszkető kezét és nem szólunk e. y szót sem...

Ennek a szerelemnek talán negyedik vagy ötödik évében, júniusban, megint leutaztam a szép kis városba. Az aranyórámat zálogosító tam el és vettem helyette egy hasonló talmit nehogy észrevegyék, hogy hiányik. Ó, milyen szép volt ez a kis város, júniusban, a fehérvirágos akácokkal... A leányok fehér ruhákban járt k. Szalagos florentin-kalapok, színes napernyők, kacag-a lóball tenisz-rakettek, vig kirándulások napjai... A társaságunkban levő fiatal emberek közül már többnek „doktor ur” volt a megszólítása... A legények meg-baju-zosodtak, nekiválasodtak; a bakfisekből érett, kicsattanó formájú leányok lettek... Csak én voltam elmaradva; én a gondok és kétségbeesések, az átvirrasztót nehéz éjszakák miatt halovány, ösztövé... Szemem alatt hamuszürke karikák... Éreztem, hogy most mindennek vége lesz. A tavasz még az enyém volt; de ez a nyár, az izmos és komoly férfiak,

aki helyét eddig azért nem foglalta el, mert eddig nem volt alkalma a királynak esküjét letenni.

Mádi-Kovács a miniszterelnök válaszát tudomásul vette, mire az ülés negyed négy órakor véget ért.

A horvátok a Házban.

— A nyelvaffér. —

1. áviriati tudósítás.

Arad, február 4.

Az új horvát képviselők részéről tegnap felvetett és új bonyodalmakkal fenyegető nyelvviszály a mai napon békésen elintéződött. Tomasics bán és Pejacsevics Tivadar, a horvátok vezére még tegnap este beható tanácskozást folytattak Khuen-Héderváry miniszterelnökkel és Návay Lajos alelnökkel (Berzeviczy még mindig ágyban fekvő beteg) és a tanácskozás során úgy az elnökség, mint a horvátok részéről teljes megegyezés jött létre.

A megállapodás az volt, hogy a horvátok részéről a napirend előtt kérdést intéznek az elnökhöz a horvát nyelv jogaira nézve és az elnök erre nyomban kielégítő nyilatkozatot tesz. Ez így is történt.

Návay Lajos elnök, aki a következő választ olvasta föl:

T. Ház! Az előttem felszólt képviselő urnak hozzám, illetőleg az elnökséghez intézett kérdésére van szerencsém válaszolni.

Ahhoz a kéréshez kapcsolom szavaimat, a mivel a t. képviselő ur beszédét bevégezte, s kijelentem, hogy mi a Horvát-Szlavonországok és Magyarország között a multban fennállott testvéries jó viszonyt és kapcsolatot továbbra is sértetlenül fentartandónak és ápolandónak tartjuk. (Elénk helyeslés a jobboldalon.) Előrebocsátom azt is, hogy a Ház elnökségének a mult időkben is mindenkor kötelessége volt a törvényes jogokat tiszteletben tartani s ezért a történeteknek esetleg a szólásszabadság korlátozásaként felfogott interpretációja esakis félremagyarázásokon alapulhatott (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) a nélkül, hogy az elnökség bármely tagjának a meglévő törvénnyel szemben a szólásszabadság korlátozása célja lett volna.

Ezek előrebocsátása után, mivel a felszólt t. képviselő ur, az elnökséghez intézett kérdésében, a jövőben követendő magatartásunkról kért tájékoztatást, bátorkodom a következőket kijelenteni (olvassa):

Az 1868. XXX. t.-c. 59. §-a szerint kétségtelenné és félremagyarázhatatlanná teszi a képviselők azon jogát, hogy a tárgyalások me-

az eladó leányok tündöklő nyara, kinyílt rózsák piros nyara, ez már nem az enyém. De azért velük jártam, velük tartottam, szóltalanul, mint az árnyék. Valéria megdöbbenően nagy nő lett. A nevetésébe új, győzelmes vonás vegyült és mindez pár hét óta, tavasz óta... Nem volt a régi! de még jobban szerettem. Megcsókoltam most is; engedte; de inkább kacérságból, mind szerelemből; és ez a csók tudatta velem, mit vesztettem.

Tán harmadnap levelet kaptam, a szállodába. Az apám írta. Pénzt kértem ugyanis. „Kedves fiam, pénzt nem küldök. Magam viszem a pénzt. Várj az állomáson. Hazaviszlek. Kérlek, ne ellenkezzél, különben kénytelen volnék erőlyesen föllépni. Elég volt.”

Szörnyű! Mit akarhat az apám. Miért éppen most? Amikor ugyanis bucsuzom, amikor ugyanis még egyszer, utoljára akarok fürödni ezekben a hangulatokban, a vesztett boldogságban... Mire képes! Talán elmegy Valéria szüleihez, bemutatkozik... Lehetetlen. Ilyet nem tesz az apám. Gavallér. Igen, beszélni fogok vele. Megmondom neki, hogy csak még egy hétig maradhassak. Azután...

Délben kimentem a gyorsvonat elé. És nem tudom miért — hiszen volt-e valaha őszintébb barátom nála? elbujtam előle. Pedig azzal mentem elébe, hogy megcsókolom a kezét... Igen mert én tudom, hogy igaza van; és tudtam, hogy sok fájdalmat okozok neki. De elbujtam. A délceg katona fürkészve pillantott

netén a horvát nyelvet is zavartalanul használhatják. A horvát képviselő urak ezen jogának gyakorlása semmiféle törvényes akadályba nem ütközik, a mint speciális jogszabály nem korlátoztatik a maga lényegében az által sem, hogy ettől a törvényes kivételtől eltekintve, az országgyűlés tárgyalási nyelve egyébként kizárólag a magyar.

A Ház elnöksége a törvény ezen intézkedéseit a Ház tárgyalásainak vezetésénél természetesen a jövőben is tiszteletben fogja tartani, a mi magától értetődően nem állhat ellentétben az elnöknek azon jogával, illetőleg kötelességével, hogy a házszabályok alkalmazását az egész Háznak ellenőrzése alatt esetről-esetre és mindenkiel szemben egyaránt pontosan gyakorolhassa és a szükséghez képest intézkedhessék. (Igaz! Ugy van! Elénk helyeslés a jobboldalon.)

Ezeket bátorkodtam előadni, remélem, hogy ezzel a félreértés eloszlatott.

Minden oldalról helyeselték. Az elnökség megmaradt azon az állásponton, a melyet Návay Lajos tegnap az Est munkatársa előtt kifejtett. De a szavak enyhébbek voltak és a szavak enyhítése volt az, a mi a horvátokat kielégítette.

Pejacsevics fel is állott és az elnöki kijelentést köszönettel tudomásul vette.

(A vasutas-pragmatika)

Az elnöki kijelentés után újból Pejacsevics Tivadar állott fel és előbb horvátul, majd magyarul körvonalozta a horvátoknak a magyar vagy a hogy ő mondta, a közös kormányban szemben elfoglalt álláspontjukat. Deklarációt olvasott fel, a melyben előbb horvátul, aztán magyarul a következőket jelentette ki:

A közös országgyűlésbe kiküldött horvát képviselők szerint az állami alaptörvény teljes egészében hajtható végre s nem fogják megengedni, hogy a törvény akár nyelvi, akár gazdasági szempontból a horvátok rovására félre-magyaroztassék. (Mozgás.)

A vasutas pragmatika kérdésében az újonnan megválasztott képviselők ugyanazon álláspontra helyezkednek, mint a melyet a volt képviselők elfoglaltak. Kívánják, hogy a vasutas pragmatikáról szóló törvény mással pótoltsék, úgy, hogy a kiegyezés minden intézkedése érintetlen maradjon. További magatartásukat ettől fogják függővé tenni. (Taps a horvátok soraiban.)

Nem kellemes a horvát képviselőknek szereplésüket a Házban rekriminációval kezdeni, de olyan politikai viszonyok vannak országunkban, amelyek ezt multhatatlanul szükségessé teszik.

Nincs senki hazánkban, aki a normális viszonyok helyreállítását lehetségesnek tartaná,

amíg a vasutas pragmatika ügye elintézését nem nyert. Ezért hazafias kötelességünknek tartjuk ezen kérdés elintézését sürgetni, amely akadály a barátságos jó egyetértés érvényesülésének és normális munkánk megkezdésének, amely mindkét ország részére annyira szükséges. (Helyeslés.) Ezt kívántam kijelenteni. (Zsivó a horvátok padjain.)

(Tisza István álláspontja)

Pejacsevich deklarációja és Návay válasza a folyosón is élénk megbeszélés tárgya volt. Több csoportban tárgyalták a két nyilatkozatot. Egyik csoportban Kabos Ferenc, a képviselőház alelnöke elmondta, hogy Tisza Kálmán, mikor egy horvát képviselő horvátul beszélt, felállott és annyit mondott:

— Egy horvát képviselő itt horvátul beszélt. Meglehet, hogy a képviselő ur több jogos kívánságot terjesztett elő. Én horvátul nem értek és így nem is tudok azok teljesítése iránt intézkedni.

Ezzel leült. Másnap aztán egy másik horvát képviselő elmondta magyarul a horvátok kívánságait.

Többen hozzászóltak a kérdéshez. Gróf Tisza István pedig a következőket mondta:

— Negyven esztendőn keresztül senkinek eszébe nem jutott a horvátok horvát felszólalási jogát kétségbevonni. Nem akarja ezt tenni a munkapárt sem. Egész más dolog, ha a horvátok ezzel a jogukkal vissza akarnának élni, mint azt a közelmúltban a koalíció alatt tették. Ez esetben a házszabályok mérvadó, a melyek az elnökségnek minden képviselővel szemben megadják a jogot, ha bármivel — akár a szólásjoggal is — visszaélnék. Ha a horvátok horvátul beszélnek, ezzel nem a közvéleményt akarják szolgálni, hanem obstruálnak. Ha pedig a horvát felszólalások ismétlődnek, ezekkel szemben a házszabályoknak kell érvényt szerezni.

SPORT.

+ Jégünnepély. E hó 7-én, kedden délután 6 órától 9 óráig tartó, az aradi korecsolyapályán jégünnepélyt rendeznek, ha az idő és a jég állapota megengedi. Az ünnepély programja a következő: 1. Katonazene takarodóval a városon keresztül. 2. Kivilágítás lámpionokkal. 3. Lampionos menet. 4. Tűzijáték. 5. Jégkirálynő választása 1911 évre. A nagy érdeklődés után ítélve az ünne-

pély fényesen fog sikerülni. Belépti-jegy idény jegyeseknek külön 1 korona, a többieknek 2 korona. Minden belépőnek szavazati lapot adnak. Közben vihető lampiont pálcára erősítve mindenki kaphat a pénztárnál 60 fillérért.

A főorvos választás kulisszatitkai.

— Zavarok az aradi munkásbiztosító-pénztárban. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad február 4.

Értesülésünk szerint a magyar királyi állami munkásbiztosító hivatal megsemmisíti az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatóságának január 24-én hozott azt a határozatát, melylyel a pénztár főorvosává *Hermann I. Károly* dr.-t választotta meg. Mint teljesen beavatott helyről jelentik, a munkásbiztosító hivatal a jövő hét elején hivatalos leiratban is tudatja ezt az aradi pénztárral. Hogy az még nem történt meg, annak *Herczegh Ferencz* dr. miniszteri osztálytanácsos bírónak, az ügy előadójának irtelen megbetegedése az oka. Ezzel a felsőbb hatósági döntéssel azonban az odiozus ügy még nem kerül le a napirendről. A pénztár igazgatóságának újból főorvost kell választania.

A pénztár betegjeinek szempontjából megítélendő kérdés sajnos annyira lesiklott arról a területről, melyen mozognia szabadna, hogy kívánatos lenne, ha végre minden személyeskedést és hatalmi érdeket kikapcsolva az igazgatóság elvonná a nyilvánosság érdeklődése elől ezt az ügyet és úgy fejezné be, hogy a megválasztott főorvos a választás által megkapja azt a szükséges erkölcsi háttérrel, ami nélkül a pénztár és a biztosított tagok érdekeit szolgálni szinte lehetetlen.

Ez nem csak a mi álláspontunk, de ugyanígy gondolkodik a pénztár felettes hatóságának Aradon járt megbírója, *Herczegh* dr. miniszteri osztálytanácsos is. Elmondotta ezt a legilletékesebb helyen, az igazgatósági ülésen, ahol az ülésről felvett jegyzőkönyv tanúsága szerint a következőleg nyilatkozott:

— „Mielőtt a főorvosra történő szavazást elrendelné, szükségesnek tartja, hogy a pénztár beléletében és ennek jövő fejlődésére nagyon fontos, messze kiható kérdésben újból rámutasson arra, hogy az az orvosi szabályzat mely-

körül, megállva a kupé lépcsőjén. Engem keresett. Láttam a felhőt átvonulni nemes arcán és láttam, amint lehorgasztotta a fejét és úgy ballagott a kijárat felé. „Még nem késő”, — gondoltam, „még utána eredhetsz.” De nem tettem. Lesben maradtam. Bérkocsiba ült és a szállodába hajtatott. Én kimentem a rétre kószálni. Történjék, aminek történie kell.

De estefelé, hat órakor, nem győztem tovább. Egyenest a tennisz pályára mentem, mely a városi park szélén van és ahol ilyen idő ájt találkozni szokunk.

— Hol bujkált egész nap? — fogadott mosolyogva Valéria.

— Fájt a fejem.

Béálltam a játékba. Minden ütést elhibáztam. Nem bírtam odafigyelni. Egyre azon járt az eszem, hogy az apám mit fog most csinálni. Bizonyára tudakozódik utánnam. A szállodában. A pincér knei. Vagy talán... talán elment Valéria szüleéhez. Igen, ez lehetséges. Valéria anyja nincs itt. Elsüllyedek szegyenemben...

Valéria a kezét rátette a vállamra:

— Nagyon idege nek és szórakozottnak látszik, Gyula. Mi baja?

— Mondtam, a fejem fájt.

— Ez nem ok a figyelmetlenségre. Oda nézz. Amíg maga szórakozottan a levegőbe bámul egy snájdig, öreg katonatiszt lefői sétál a kerítés előtt és folyton engem fiksirooz. Megdobbant a szívem. Szinte a torkomig

ugrott. Szörnyű helyzet! Az apám itt jár-kel, pár lép snyire tőlem. A szemünk összevillant.

— Nem gondolja, — szolt hozzám Valéria, — hogy különös, vakmerő egy ember? Mily kihívóan néz ide, már percek óta. Ki lehet? Mit keres ez itt? Idegen.

Az apám a kezével türelmetlen mozdulatot tett. Ez azt jelenti, hogy azonnal menjek hozzá, különben b-jön érttem. Hogyan simítsam el ezt a ki-os helyzetet? Valéria-hoz fordultam:

— Kellemetlen magának, hogy ez a vén őrnagy ily merészen fiksiroozza?

— Igazán zavarba hoz.

— Majd én rendreutasítom.

— Ne bolondozzék. Em gy magától, ha meguntá. Tetszik neki a tennisz és azt nézi.

— Engem kihoz a sodromból.

Egyenest apám felé tartottam. Ahogy meg-látta, hogy közeledem, pár lépést hátraít, úgy hogy a köztünk lefolyt párbeszédet a tennisz-társaság nem hallhatta.

— Kezét csókolom, apám

— Semmi teketória. Kövess. Viszlek haza.

Legyen vége ennek a szamárságnak. El akar-tál rejtőzni előlem?

— Bocsásson meg, apám. Engedelmeskedni fogok. Mondja meg előbb, nem beszélt senkivel?

— Nem, senkivel.

— Akkor nyugodt vagyok. Csak egy fél-órát adjon még. Harminc perc múlva a szálló-ban leszek.

Szurósan nézett a szemem közzé:

— Meglátom! Eridj, végy bucsut.

Az apám sarkonfordult és távozott. Viszszamentem a társasághoz. Valéria ámulva fogadott;

— Milyen vakmerő magad! Hogy elkergette azt a vén katonát!

Tapasztaltam, hogy mindenki respektussal néz reám. De, természetesen, nem lehetett sem célo, sem örömem ezt a hazug és alnok dicsőséget kiűveznem. Köszöntem és otthagytam őket örökre. Nem tudom, kivel mi történt után. Gondom volt reá, hogy semmi hír sem jus-on hozzám. Sokáig fáj-ak még a sebek; de aztán lassanként begyógyultak. Csak egy sebem maradt, amely sohasem heged be, sohasem. Az, hogy megtagadtam az apámat, hogy egy rut, dicsekvő, alakoskodásra használtam föl; hogy őt, a bátrát, jellemeset, a talpig urat, egy gyáva öreg színében tüntettem föl, aki megfutamodik egy zöld ficsur het-venkedésére.

Folyton terveztem, hogy bűnömet meggyó-nom neki. De folyton halasztottam. Mig végre meghalt és nem kérhettem többé bocsánatot tőle. Mit tegyek, mit tegyek... Ha neki nem vallhattam be, ime, bevallom most önnek, barátom és másoknak is és mondják el mindenkinek, hogy gyalázatos vagyok, hogy nem kár értem, ha elzülök és megsiratatlanul, egyedül fordulok fel valahol a s.almán, mint a kutya.

nek alapján az igazgatóság ma választ, jóváhagyva nincs, tehát véleménye szerint a választás ma még nem időszerű. Miután azonban az igazgatóság akként határozott, hogy ma választ, figyelmeztetnie kell hogy ajánlja a következőket! Jogosaik és természetesen találja a munkaadó igazgatósági tagoknak azt a törekvését és nyilatkozatát, hogy olyan főorvosa legyen a pénztárnak, aki a munkaadók bizalmát is bírja, de éppen olyan jogos és természetes sőt — mondhatná — jogosabbnak tartja a munkás igazgatósági tagoknak azt a nézetét, hogy annak az orvosnak, aki mint főorvos a pénztár orvosi személynéjének élére kerül az ő bizalmukat is kell bírnia. Tartja ezt azért, mert akárhogy vizsgálja a kérdést, az a főorvos elsősorban a munkások főorvosa, ők a betegek és azok, akiknek körében főorvosi működését kifejti, a pénztár biztosított tagjai. Nagyon sajnálatos a helyzet, ha a főorvosi állásban olyan van, aki nemcsak a biztosítottak bizalmát nem bírja, hanem — okkal vagy ok nélkül, azt most nem kutatja — személye egyenesen ellenszenves, ami tevékenységében megzavarja és lehetetlenné teszi, hogy pártatlanul és higgadtan elvégezhesse feladatát, ami a pénztár működésére is rossz visszahatással van. Ha a munkások elégedetlenek, akkor ez az elégedetlenség csak ott kereshet utat a kitörésre, ahol a munkások képviselői ülnek és ez a pénztár igazgatósága. Ha tehát az igazgatóság olyan orvost választ főorvosnak aki a munkások bizalmát nem élvezzi, az igazgatóság nagyon sok esetben panaszokkal, szemrehányásokkal és előreláthatóan igen erős kitörésekkel fog találkozni, amelyek mind a főorvos ellen irányulnak és annak az orvosnak egyáltalában nem irigylendő helyzetet fognak teremteni. Kötelességének érezte ezeknek elmondását és az igazgatóság figyelmébe ajánlását. Ne felejtsek az igazgatóság munkaadó tagjai, hogy ennek a pénztárnak, ennek a nagy szociális intézménynek belső békéjét kell biztosítani mert csak úgy felelhet meg hivatásának és így szolgálják legjobban a pénztár és saját érdekeiket is, mert elsősorban a munkásság szeretete és ragaszkodása van hivatva ezt az intézményt felvirágoztatni. Ez intézmény csak úgy virágozhat, ha kebelében megzúnnak azok az ellentétek, amelyek munkaadói és munkások között künn az életben megvannak. Itt el kell halgathatnia munkaadó és munkásérdekeknek és egyben kell találkozniuk a pénztár érdekeiben és a pénztár érdeke az, hogy megelégedett munkásság szeresse ezt az intézményt.

Az elnöklő miniszteri osztálytanácsos bíró a kérdésben vallott ez a felfogását úgy értesülünk, személyesen közölte Hermann I. Károly doktorttal.

Megjelent Hlavács Kornél, a biztosító hivatal másik küldöttjével egyetemben Hermann dr. lakásán és ott megismételve mindazt, amit az igazgatóság ülésén elmondott, arra kérte őt, vonja vissza a pályázati kérvényét, illetve ne fogadja el a megválasztást.

Hermann dr. rövid lejárati gondolkozási időt kért és mikor január 29-án megjelentek nála az állami hivatal küldöttjei, kijelentette, hogy hajlandó pályázatát visszavonni, ha az igazgatóság teljesíti következőkben megállapított feltételeit.

Alkalmazza őt mint orvost 2900 korona fizetéssel és 600 korona működési pótlékkal, továbbá szervez részére egy speciálista orvosi állást és ezt 1400 koronával dotálja.

A kiküldöttek a maguk nevében elfogadhatónak tartották ezt az ajánlatot, de a végleges választ attól tették függővé, vajjon a pénztár igazgatósága akceptálja-e? Másnapra össze is hívták az igazgatósági ülést és ott Hercegh dr. arra kérte a munkás tagokat, hogy béke kedvéért fogadja el Hermann dr. feltételeit. Ez megtörtént és a miniszteri osztálytanácsos személyesen közölte ezt Hermann dr.-ral, aki ígéretet tett, hogy még aznap délután aláírja lemondó levelét. Ez azonban nem történt meg.

KULISSZATITKOK.

(A jégverem-színpad. — Színházi törvényszék.)

Délelőttönként dideregve, prémekbe burkolva szoktak megjelenni a színpadon a társulat tagjai. — Botrányos hideg van ezen a színpadon, — panaszkodtak a színészek.

— De nemcsak délelőtt van hideg — fűtétek tovább — hanem este is. A közönség körében is általános a panasz, hogy kénytelen a néző lábzsákokat hordani magával, ha nem akarja, hogy az előadás végén fagyott lábbal vizek haza.

— Ugyan mit panaszkodtok olyan sokat, — kiabálta Kulesár Lajos, a színház gazdája és gondosan elrejtette a fáskamra kulcsát.

— Könnyű magának, amikor olyan sok bus van rajta. Hiszen attól nem is fázhat meg.

Diósy Nusi, a primadonna itt előugrott.

— Nahát gazduram — mondta Kulesárnak — hiába cseveg maga, itt mégis hideg van. Olyan hideg, hogy kénytelen vagyok állandóan hordani az asztrakán bundámat, a 3629 korona 37 filléres bundámat.

— Nana baba — vágta vissza Kulesár — te már ne beszélj. Neked már úgy is mindegy, mert Bécsbe szerződöl. Itt hagysz bennünket.

Kulesár kellő ravasz-sággal kiszámította, hogy csak ezzel a témával lehet leszerelni a színpad-jégverem miatt forrongó társaságot. Ettől fogva senki se beszélt a fagyról, hanem Diósy Nusi állítólagos bécsi szerződéséről.

— Tény-e, hogy Bécsbe megy? — tudakolták tőle.

— Tény, hogy hivnak — felelte — de én aligha megyek. Sajnálom, hogy itthagyni valakit.

— És melyik színházhoz hívják?

— Azt nem mondhatom meg. Csak annyit mondhatok, hogy havi kétezerötvenkoronát ígérnek (Kulesáron most végigfutott a hideg) de előbb odafönt négy hónapig tanulnom kellene és csak azután léphetnék föl. Erre a négy hónapra viszont egy fillért se kapnék.

A társulat cinikusabb tagjai összemosolyogtak és összesugtak... Ugyan miről sutoghattak...

— A színpad hideg, a karmester rideg — mondta elkéseredetten a kar egyik szépe, akit Csányi Mátyás, a szigorú karmester följelentett a színházi törvényszéknél. A törvényszék a minap, hosszú szünet után össze is ült, hogy a felgyülemlett rémes büncselekmények fölött kimondja szigorú ítéleteit. Beregi Sándor elnök felvette fekete tógáját és civikkerét, aztán zord képpel mondta:

— Kérem, Cseh Ferencet, vezesse elő a vádlottat.

Cseh karját nyújtotta Havi Rózi karhölgynek és az elnök elé vezette:

— Ön ellen az a vád, — olvasta Beregi elnök — hogy a Cigányszerzem egyik előadásán feltűnően sokat nevetett, sőt lenevetett a nézőtérre. Ön nem tudja, hogy lenevetni tilos?

— Tekintetes törvényszék, — mondotta Havi Rózi — igenis tudom, hogy lenevetni tilos. De nem tudtam megállni, hogy ne nevessek.

— Nem tudta megállni? És miért nem tudta megállni.

— Azért kérem szépen, mert a bal első sorban két fiatal ember valamit mutatott nekem. És én nevettem; hát nem tudtam megállni. Ha ez bűn, hát tessék megbüntetni. Alá vetem magam az ítéletüknek.

— Nem gyorsvonal ez, hogy alá vessük magunkat, — kockáztatta meg Cseh Ferenc, amiért az elnök elsőfoku rendreutasításban részesítette.

Azután az elnök kihirdette az ítéletet:

— A bíróság Havi Rózsi egy havi fizeté-

sének tizedrészére büntette. Megnyugszik az ítéletben?

— Nem. Fölebbezek ahhoz a két fiatalemberhez.

A színházi törvényszék egy férfikórista ügyét is tárgyalta. Mindenütt keresték a vádlottként beidézt Szabó Ferencet, de nem találták. Már oszladozott a bíróság, amikor Szabó Ferenc álmosan előkerült.

— Hát maga hogy mert ilyen későn feljönni? — ripakodott rá az elnök.

— Én sokkal korábban itt voltam, mint a törvényszék tagjai.

— Mit beszél összevissza.

— Mondom, hogy korábban itt voltam. Én tegnap estétől mostanig itt aludtam egy sarokban.

A politika hírei.

Távirati tudósítás.

A miniszterelnök a kétéves katonai szolgálatról.

Egyes lapok közleményei szerint az osztrák delegátusok között mozgalom indult meg, amelynek az a célja, hogy a közös költségvetésnek egy tételét töröljék, amely a kétéves katonai szolgálat szempontjából szükséges bizonyos előkészületek számára nyújt fejezetet. Ezt a hírt ma közölték Khuen miniszterelnökkel, aki ma erre vonatkozólag a következőket válaszolta:

— Nem hiszem, hogy Ausztriában, vagy nálunk, valaki ellenezhesse a három éves katonai szolgálat egy évvel való megrövidülését. A kétéves szolgálati időt katonai szempontból is előnyösebbnek találják a mai helyzetenél. A katonai szempont tehát a kétéves szolgálati idő mellett szól, de mellette szól ugy Ausztriában, mint nálunk a társadalmi és gazdasági szempont is. Azt mondhatom, hogy a magyar kormány ebben a kérdésben teljesen szilárd állást foglal el, és ebből akkor se enged, ha akár Ausztriában, akár nálunk csakugyan szembe találkoznunk olyan áramlattal, amely akadályokat próbál gördíteni a katonai szolgálat tervezett megrövidítése elé.

A külügyi albizottság ülése.

Budapestről jelentik: A magyar delegáció külügyi albizottsága ma folytatta tárgyalásait.

Wickenburg Márk gróf előadó a legutóbbi delegáció óta történt eseményekkel foglalkozott és javasolta, hogy a delegáció a külügyminiszter működése iránt fejezze ki elismerését. Ajánlotta a javaslatnak a részletes tárgyalás alapján való elfogadását.

Sághy Gyula válaszolja pártjának a külpolitika terén elfoglalt álláspontját, amely nem változott azóta, amióta a párt megszűnt a kormány részese lenni. Foglalkozik a tengerészeti költségvetéssel és sürgeti a diplomáciai képviselőknél a cimer és paritás kérdéseinek sürgős rendezését.

Bakonyi Samu esatlakozik Sághy fejtegetéseivel; nem helyesli a külügyminiszter politikáját. Nem járul hozzá a bizalomnyilvánításhoz és a javaslatot nem fogadja el.

Batthyány Tivadar gróf álláspontja egyezik a Bakonyiéval. Foglalkozik a török politikával és azon nézetének ad kifejezést, hogy Németország rovásunkra Törökországban mind nagyobb tért hódít.

Nagy Ferenc elfogadja a javaslatot, már azon bizalomnál fogva is amellyel a külügyi kormányzat iránt viseltetik. Majd Batthyányival polemizál.

Szálló Géza az idő előrehaladottságára való tekintettel beszédének elhalasztását kérte, mire az elnök az albizottság legközelebbi gyűlését hétfő délutánra tűzte ki.

A munkapárt köréből.

Budapestről jelentik: A nemzeti munkapárt körében ma este nagyban ünnepelték Lukács László pénzügyminisztert. Általában az volt a vélemény, hogy a bankjavaslat vitája esütörtöknél tovább nem tarthat. Hire járt, annak is, hogy a huszonöt határozati javaslat benyújtói körül többen elállnak a zárszó jogától.

IRODALOM ES MUVÉSZET.**A színház műsora:**

Vasárnap: D után mérsékelt helyárrakkal: A balkáni hercegnő, operett. Esti rendezés helyárrakkal: Cigánybáró, operett. B) bérlet.

Hétfő: Karenin Anna, színmű. C) bérlet. Kedd: Aradylakodalom, színmű. C) bérlet.

Szerda: Szent liget, bohózat. B) bérlet. Csütörtök: Hegyek alján, opera. Bemutató-előadás. C) bérlet.

Péntek: Hegyek alján, opera. A) bérlet. Rátkay Márton, a Magyar és Király-Színház tagja vendéfelléptével. B) bérlet.

Vasárnap: Luxemburg grófja, operett. Rátkay Márton felléptével. C) bérlet.

Hétfő: Hivatalnok urak, színmű. Rátkay Márton felléptével. A) bérlet.

Irodalom és társadalmi irányok.

(Szende Pál dr. előadása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad február 4

Rendkívül érdekes és élvezetes előadást tartott a Kölcsey-egyesület mai zsúriján Szende Pál dr. az O. M. K. E. nagytudású titkára. Irodalom és társadalmi irányok című előadásában népszerűen s rendkívül színesen azt fejtegette, hogy az irodalom és a társadalom mi csoda szoros okozati összefüggésben, sőt kölcsönhatásban vannak egymással. Fejtegetésének igazolására végigvezette a közönséget a magyar irodalom-történeten a kuruc költészet-től kezdve egészen a legújabbkori irodalomig.

Bemutatta, hogy a kuruc költészet gyökere a gazdasági viszonyok aránytalanságában keresendők s az csak később az uralkodó osztály irányítása következtében vált hazafias irodalomá. Később a testőr irodalom kifejlődése, amely megszületésekor éppen olyan rosszkaratu üldözésnek volt kitéve, mint minden új irodalmi irányzat, szintén társadalmi gyökerekből táplálkozik. A testőrök és később az aufkláristák a nyugat gazdasági hatásait érvényesítették a magyar irodalomban.

A reakció a francia forradalom után Kisfaludi Sándor romanticizmusában, továbbá Berzsenyi óda költészetében, az uralkodó nemességnek való tömjénezésben nyilatkozik meg és Csokonay szereplésében, akit csak az utókor kezdett méltányolni.

1825. után a magyar irodalom aranykora mintegy előhírnöke volt a gazdasági erők által előidézett forradalomnak. Vörösmarty még a romantikához vonzódik és egy ideig a multba visszatekintő epikához. Petőfi ellenben már a népet szólaltatta meg lírájában, a nagy demokratikus mozgalom küszöbén.

Petőfi, Arany és Tompa halála után hanyatlás állott be a magyar irodalomban természetes következményeképpen a hetvenes években beállott reakciónak. A költészetnek dekadenciáját mutatja a népszínmű felvirágzása, amely hamarosan elvesztette célját az uralkodó társadalom szemében is, mihelyt a tömeg felvilágosodása folytán a népre elvesztette hatását.

A regényirodalom terén sem Jókay, sem Mikszáth nem voltak osztályírók. Végül nagy elismeréssel szólott Ady Endréről és a modernokról, akik a jövő társadalmi mozgalmainak előkészítői.

Az előadásnak rendkívül nagy hatása volt.

* Komjáthy Jenő emlékére. Komjáthy Jenőnek, a fiatalon elhunyt költő-filozofusnak magas szárnyalású és hazai költészetünkben előkelő helyet elfoglaló műveire a közelmultban hívta fel a sajtó a közfigyelmet. A sajtónak egyhanguan elismerő bírálata nyomán mozgalom indult meg, mely a költő irói hagyatékának kiadására és idegen nyelvekre leendő lefordítására, nemkülönben a kiadott műveknek minél tágabb körben való ingyenes terjesztésére irányul. E célra Budapest székesfőváros tanácsa 600 korona összeget is adományozott. A mozgalom intézője az elhunyt költő fia: Komjáthy Győző, ki a méltánylást érdemlő cél érdekében a városi törvényhatósághoz óhajt fordulni. Némethy Károly dr. államtitkár leiratban felhívta Varjassy Lajos polgármestert, hogy támogassa az elhunyt költő fiát, aki jelenleg Aradon időzik és közművelődési egyesületeknél jár el, hogy atyja műveinek nemzeti közkinésé tételében segítségül hívja.

* Az aradi Filharmonia-Egylet holnapi, vasárnapi harmadik bérleti zenekari hangversenye Zellner Sándor karmester vezetésével délután pont 5 órakor kezdődik a Fehér Kereszt nagytermében. A jegyek iránt most különösen nagy az érdeklődés, úgy, hogy az 5 és 6 koronás helyek már mind elkelték s csak 4—2 koronás helyek kaphatók még. Mint az előző 2 hangversenyen, úgy most is szöveges műsor fog a közönség rendelkezésére állani, mely tartalmazza az előadott művek zeneesztetikai elemzését, magyarázó kótapéldákkal s szerzőik életének és műveinek méltatásával. E műsorok eladásából befolyt összeg a kulturpala orgonaalapjához csatolatik. A rendezőség a hölgyeket csak kalap nélkül bocsátja be, hogy a folytonos panaszoknak elejét vegye s mindenkit figyelmeztet a pontos megjelenésre, minthogy az egyes számok alatt az ajtó zárva marad. Az előadandó darabok címét lapunk más helyén közöljük.

* Rátkay Márton vendégszerzése. A jövő héten három estén át lesz vendége az aradi színháznak Rátkay Márton, a Király- és Magyar Színház kitűnő művésze. Szombaton a Balkáni hercegnő-ben, vasárnap a Luxemburg grófja-ban, hétfőn a Hivatalnok urak-ban lép fel Rátkay, mindhárom darabban pompás alakításai vannak.

* A Taifun szerzőjének új darabja Budapestről írja; A „Medicus” premiera-jének napján, egy órával az előadás kezdete előtt, egy fiatal újságíró nyit be a Vigaszínház irodájába. Ott voltak az összes Faludiak, Komor Gyula a titkár, Blódy Sándor — a „Medicus” szerzője — frakkban, Lengyel Menyhért — a „Proféta” szerzője — zakkóban. A fiatal kolléga nagyon szerénykedett. Ezerszer is bocsánatot kért, hogy ilyen rosszkor jön... a premiere előtt... amikor annyi a dolog... mindenkinek szédül a feje... ideges... izgatott... Egyszerre csak meglátja (a legszerényebb újságíró is nyitva tartja a szemét), hogy azoknak ott kisebb gondjuk is nagyobb a „Medicus”-nál. Egy parányi színpadmodell álltak körül és vitakoztak diszleteken, kosztümökön, melyek nem a „Medicus” diszletei. És Brady Sándor egészen belemelegedett a tanácskozásba:

Tudod fiukám, Menyuskám, én ezt így csinálnám ...

— Miről van szó? — kérdi a csodálkozó újságíró

— A „Proféta”-ról, Lengyel Menyhért új darabjáról — felelte Faludi Miklós.

— De hiszen ma a „Medikus” ...

— Ojjé! — nevetett Komor — azon mi már tud vagyunk. A bemutató napján az a darab már le van tárgyalva — jöjjön az új.

— És ön, Sándor bá' ... nem izgatott?

— Én-e? Nem, tudod fiam — mondta Bródy — nálunk úgy van, hogy mindig a másik író izgatott. Most én nyugodt vagyok, és Lengyel izgatott. Majd az ő premierjén én leszek izgatott — helyette.

* Hegyek alján. A jövő hét szenzációja D'Albert a Hegyek alján című operájának premijere lesz. A színház igazgatósága áldozatoktól nem riadva vissza, fáradsággal és ambícióval hozza színre a nagyszabású zenei alkotást, amelyet vidéken még nem játszottak. D'Albert nehéz operájának előadását elsősorban az aradi filharmoniai egyesületnek közreműködése teszi lehetővé. A Hegyek alján főszerepeit Wlassák Vilma, Diósi Nusi, Zalay Margit, H. Fekete Aranka, Sütő Mancsi, Ferrari, Polgár, Ladiszlay Huszár és Herold éneklék.

* Színházi kritika a Bácskában. A Bácsmezei Napló című lapban olvastuk ezt a színházi tanulmányt: Kritikám megírásánál előbb meghuzom a bajuszom, ami nincs. Mert tetszett a dolog. És tetszett a nagyszámú közönségnek is, amely mintha csömlériség volna már a pikantériás operettekkel. Ilyen darabokkal kell próbálkozni és nagyon hihető, hogy halás lesz a közönség. A magyar levegő, az a délibábokba eliramló messziség olyan jó hatással volt — a közönségre, színészekre egyaránt. Hiszen pompásan éreztük magunkat valamennyien. Borbély Lili, aki annyira kötötte magát a bajusztalanhoz, mégis legjobb akkor volt, mikor koszorús fővel a bajuszhoz tapadt. Mintha Jókainak „Új földes ur” c. műve más címet kapott volna. Szökéné é. Szöke végtelenül kedves, ügyes alakításban szó-rakoztak. Dobos teljesen korrekt, szép kidolgozásban adta szerepét. Konráth Ilonát ilyen eleven forgolódásban még nem láttam. Temperamentuma, kedvessége szuggeralólag hatott egész környezetére. Méltó elismerést, sok tapsot kapott. Az ügyes alkancellárörökkösnek volt azonban egy huszárja is. Egy szimpatikus, jó megje enésű, képzett fejű baritonista: Szalma Sándor. Megjegyzem, hogy szerepét nem igen tudta, de minden szépséghibája mellett is olyan jól hunyorított, hogy meg-se ütöztünk a — Ruzsin. A beteg Szathmáry helyett játszott, ami Szalma Sándor javára mindenesetre bönit jelent.

* Karenin Anna az Urániában. Tolstoj remekművét, melyet Giraund dramatizálásában világszerte a legművészebb megjátszásában mutatnak be sorozatos előadásokban, a legtekintetesebb mozgófénykép reprodukcióban mutatja be az Uránia színház. A világon erről a szenzációs erejű drámáról körülbelül ötvenféle mozgófénykép felvétel készült, ezek közül a legművészebb a Tolstoj hatalmas szelleméhez egyedül méltó a párisi Rejane-színház Karenin Anna előadásáról készült mozgófénykép, melynek előadási jogát nagy áldozatok árán kizárólag az Uránia-színháznak sikerült megszereznie. Bizonyos, hogy az aradi publikum méltányolva az Uránia-színház igazgatóságának eme művészi gondoskodását, nagy érdeklődéssel fogadja a Karenin Anna előadásokat. 175

* A rabszolga a klasszikus tragédiák sorozatában, melyet az Uránia színház műsorain bemutat, egyike a lelebilineselőbb látványosságoknak a Rabszolga című tragédia, mely Carthago Hadruban által történt ostroma idejében játszódik le. A megrémült Carthagóiak, hogy a várost a fenyegető veszélyt elhárítsák, emberáldozatot akarnak bemutatni a hatalmas bálványoknak. Istenáldozatnak kiszemelik egy rabszolga elzárt kedvesét és hatalmas gyászmenetben viszik a menyasszonyi ruhába öltözött szüzet a már elkészített máglyához. A teheneit őrző rabszolga értesülve arról, hogy mellőzött vetélytársa, akik az áldozatra szánt szüz kiválasztásával megbíztak, az ő kedvesét áldozza fel a babonás célra, futva rohan a városba, a hol a capitolium falánál meg is ta-

lálja a halottas menetben gyönyörködő vetélytársát, akin halálos boszút áll, lelökve a sötétlelkű embert a tátongó mélységbe. Innét szerelmese kiszabadítására siet és a vakmerőségétől szinte megdermedt tömeg szemeláttára rabolja el a halál küszöbéről kedvesét. Pár pere múlva ezrével tódul utána a fanatikus papoktól vezetett néptömeg, akikre a vakmerő rabszolga a cirkusz éhes oroszlanait szabadítja, és a fenevadak okozott pánik által visszatartott nép elől sikerül kedvesével együtt megmenekülnie. A hatalmas koncepcióú szindarabot olyan, szinte mesébe illő fényvel és korhű jelenetkezéssel állította ki a Cines római kinematograf színház, hogy ezzel a képpel az összes történelmi tragédiákat tulszárnyalta. Az Uránia színház vasárnap és hétfőn mutatja be fényes műsor keretében A Rabszolgát. 175

* **Karenin Anna premiérje az Apollóban.** Nagyszámú és előkelő közönség gyűlt egybe tegnap az Apolló színházban, Karenin Anna bemutatójára. Tolstoj remekműve, akárcsak a színpadon, a mozgósínház vászonlapján is óriási sikert aratott. A nagy koncepciójú, hatásos dráma valóságos lázba hozta a közönséget. A darab történetét dióhéjban itt ismerjük: Wronszky gróf gárdatiszt mélyen beleszeret Karenin gróf feleségébe, Annába. A szerelem azonban reménytelen. Anna visszautasítja egy estélyen. Anna carszkoje-szelői turfom is visszautasítja Wronszkyt, aki erre eszeveszett tempót vesz akadályversenyen, lebukik és megsebesül. Anna egy rémült sikolylyal elárulja magát. Karenin elvezeti feleségét a versenyterrről és otthon súlyos szemrehányásokkal illeti. Anna bevallja, hogy szereti Wronszkyt. Ingerült jelenet következik. A férj dühösen támad Annára, aki elhagyja a házat. Anna mégis csak elszakad a férjétől. Wronszkyval boldogan él együtt Velencében. De Wronszky, aki otthagyta a gárdát, nagyon vágyik vissza a katonaelethez. Visszamennek tehát Pétervárra azzal tervvel, hogy Karenint majd válásra bírják. Karenin végre beleegyezett a válásba, de az állhatatlan Wronszky akkora már elhidegült Annától és titokban másnak udvarol. Anna reménytelennek látja életét, megható bucsut vesz a kis fiától és a villa mellett elhaladó gyorsvonat elé veti magát. — Az Apolló-színház Karenin Annát vasárnap és hétfőn is műsoron tartja. 177

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Kereskedők nagygyűlése Aradon.** A kereskedők és a közönség élénk érdeklődése előzi meg az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés aradi kerületének nagygyűlését, a melyet vasárnap, február 5 én délelőtt 11 órakor az Aradi Lloyd-társulat új helyiségének dísztermében tartanak meg. A kereskedők helyi egyesületei mellett kiváló és jelentős hivatást töltöttek be az O. M. K. E. vidéki szervei, mert általuk egységesen és erőteljesen nyilatkozik meg az ország kereskedőinek közvéleménye azon támadások és sérelmek ellen, a melyek a kereskedő-osztályt érik, s azon igények mellett, a melyekre a kereskedelem joggal tarthat számot. A kereskedő-osztálynak ilyen megnyilatkozása lesz az O. M. K. E. aradi kerületének nagygyűlése, a melyet különösen érdekessé és jelentőssé tesz Szende Pál dr.-nak részvétele és előadása. A gyűlés másik pontja a falusi kereskedők helyzetét és ezzel kapcsolatosan az O. M. K. E. községi programjának megállapítását illeti. A nagygyűlés pontban 11 órakor kezdődik s azon minden aradi és vidéki kereskedőt, valamint a társadalom egyéb osztályának érdeklődő tagjait szívesen látja az elnökség.

(*) **Az Aradi Magántisztviselők Egyesülete** február hó 5-én, (vasárnap) délelőtt 11 órakor, az egyesület helyiségében (Fehér Kereszt szálló földszinti gyémánt-terme) rendes évi közgyűlést tart. Targysorozat: A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése. Évi jelentés. Zárszámadás. Indítványok. Választások. Az országos szövetség elnöke dr. Kreutzer Lipót ar is részt vesz a közgyűlésen.

Estély a szegény tanulók javára.

Sorrendben talán az utolsónak maradt, de sikerben anyagi és erkölcsi eredményben egyaránt a legelső közé tartozik a „Szegény tanulók Egyesületének“ mulatsága, mely ma folyt le a „Fehér Kereszt“ összes termeiben. De hogyné volna a legelső. Hiszen Hauser ezredesné rendezte, a legagilisabb, a legtalálékonyabb, a legfáradhatatlanabb valamennyi rendező között. A mai est egy új ragyogó lezárással gazdagította Hauser ezredesné siker-koszoruját. Egy kellemesen eltöltött felejthetetlen bál éj emlékével távoztak el azok, akik eljöttek a „Fehér Kereszt“-be, hogy szemléltői legyenek a nemes célokért buzgalkodó egyesület újabb dícsőségének. A mai mulatság, amely anyagiakban is fényesen sikerült és sok száz koronát juttatott a jótékony célra, méltóan illeszkedik az előző évek estéihez és az az elismerés, amelyet Hauser ezredesné tevékenykedése kiváltott, buzdításul szolgálhat a további nemes működésre.

Noha a hangverseny kezdetét fél kilencre jelezték, már nyolc órakor kocsik-kocsik után robbogott a „Fehér Kereszt“ elé. A bejárat előtt szőnyeget fektetett le a rendezőség, amely a nagytermet is keleti szőnyegekkel és virágdíszel ékesítette fel. Oleander és fenyőfák sorakoztak a falak mellett és a fák sötét háttéréből nagyszerű színpompában emelkedtek ki az aransujtások, fénylő ezüstgombu egyenruhák. A terem fényárban uszott, minden ragyogott, minden csillogott, a hölgyek szeméi, a ragyogó diadémok, a hófehér nyakak, a puha selyemruhák, de legjobban ragyogott, boldogságban uszott Hauser ezredesné arca, aki nem győzte fogadni a szerencsekívánatokat, a gratulációk tömegét. A figyelmes rendezőség hatalmas rózsacsokorral lepte meg az elnököt.

A hölgyek toalettjeiről külön kell beszámolnunk.

Budapest, Bécs, Páris toalett-remekjei diadalmas versenyre keltek egymással. Főleg a halványkék és a fehér színek domináltak, az ujjakat és a ruha alját gazdag prém szegély díszítette. A turbán-frizurák számtalan változatait a ruha színével azonos szalag, vagy virág fonta körül. *Ipolyi-Keller Ivánné* haragosvörös pipacs koszorút fűzött a haja köré, *Fodor Lily* frizuráját nagy ibolyacsokor díszítette.

A közönség fél kilenc felé elhelyezkedett a teremben és ekkor kezdetét vette a magas nívóú hangverseny.

Első számul *Beethoven* egy vonósnygyesét adták elő *Unger Mór*, *Berger Károly*, *Such János* és *Goldzieher Pál* nagy készséggel és művészi precizitással.

Hofbauer Elma lépett a dobogóra és élénk tetszés mellett olvasta fel néhány kedves kis lyrai versét. Különösen tetszett „A hóhullás“ és „Az este“ című vers, melyek után percekig tapsoltak.

„A hóhullás“ címűt itt közöljük:

Új ide mellém, mig hullnak a pelyhek,
Szorítsd meg erősen kezemet;
Beszéljünk halkán a tavaszról, ketten,
S mint akkor, szemembe nézzen szemed.
Dühöngjön kint bár a tél zivatarja
S pattogva izzon a kandalló —
A mi sziveinkben tavasz fog nyilni,
Mig hull a hó, mig hull a hó.

S ha egyszer, hosszú esztendőnk múltán
Találkozunk úde tavaszon,

Fogunk-e ülni kéz-kézbe', ketten
Harmatos estén, hallgatón?
Fogunk-e együtt csillagot lesni,
Meghalt-e még a fülmiesző —
Ha sziveink mélyén halottfehéren
Már hull a hó, már hull a hó...

A program következő száma *Mozart*: Hegedűhangversenye volt, amelyet *Dömötör Esz-tike Unger Mór* tanár egyik legtehetségesebb tanítványa adott elő tökéletes interpretációval. A fiatal művésznőt tanára kísérte.

Ismét próza következett:

Egy kékruhás bájos nevetőszemű fiatal leány *Monti Lala* monologizált. *Gabányi Árpádnak* „A levél“ című humoros monológját mondta el megkapó közvetlenséggel. A fiatal hölgy fáradozását a legteljesebb siker koronázta.

Sztojka Annus, az Operaház végzett növendéke rögtön, első dalával elárulta, hogy befejezett művésznő. *Puccini* „Mimi áriá“-ját énekelte és csengő tiszta szoprán hangja, amely az alsó és felső regiszterekben egyaránt pompásan érvényesült a legteljesebb elismerést váltotta ki a közönségből. A hatás még fokozódott *Grieg*: „Monte Pincio“-ja és *Hubay* „Minek turbékoltok“ című dala után.

Ezután ismét vonós négyes következett, aztán *Bing János* énekelt.

Az est kluja következett, *Jaques Normand* egy felvonásos szellemes vigjátékát „A varázslat“-ot adták elő *Fábry Nóra*, *Nagy Orbán dr.* és *Némethy József*. Az előadás messze felülmulta a dilettáns előadások nívóját és a közönség nem győzte eléggé tapsolni a szereplőket. *Fábry Nóra* decens játéka különösen tetszett, tökéletes színpadi rutinnal, valóságos művészettel adta különben is kedves szerepét, *Nagy dr.* és *Némethy* pedig sok humort vittek szerepükbe. Az előadás végével egy messenger boy hatalmas rózsacsokrot nyújtott fel *Fábry Nórának*.

Tizenegy óra felé járt az idő, amikor véget ért a műsor. A székeket kivitték, a pódiumon elhelyezkedett *Gyurkovits András* zenekara és rázendített az első csárdásra. A fiatalság táncba kezdett és táncolt fáradhatatlanul a késő reggeli órákig.

A fényesen sikerült mulatságon a következő notabilitások vettek részt:

Csernovits Diodor dr. miniszteri tanácsos, *Dálnoky Nagy Lajos* alispán, *Béla-falvi Fekete Miklós* verézőrnagy, *Buttykay Adám* vezérőrnagy, *Cabdebo Géza* nyug. vezérőrnagy, *Lakatos Ottó dr.* minorita rendfőnök, *Tagányi Sándor dr.* orsz. képviselő, *Fábry Sándor dr.*, *Fábián Lajos dr.* törvényszéki elnök, *Bánhidya Antal báró*, *Porcia Lajos gróf*, *Varjassy Árpád kir. tanácsos*, *Sztankovits Miklós* üzletvezető, *Szokolczay Lajos kir. ügyész*, *Institoris Kálmán* nyug. polgármester, *Kintzig János*, *Vágvölgyi Lajos dr.* főrabbi, *Urban Péter*, *Vásárhelyi László*, *Szabó Zoltán*, *Tisch Mór dr.* főorvos, *Schenk Ferenc* főszolgabíró, *Haász Antal*, *Nachtnébel Odön*, *Cselkó Árpád*, *Kovács Vince*.

Az estélyen megjelent urasszonyok és urleányok névsora a következő:

Urban Ivánné, özv. *Hauser Károlyné*, *Urban Péterné*, *Purgly Lászlóné*, *Nyékly Ilona*, *Purgly Pálné* (Siófok), *Porcia Lajosné* grófné, *Fekete Béláné*, *Király Dezsőné*, *Szalay Antalné*, *Varjassy Árpádné*, özv. *Cserna Vincéné*, *Fábry Sándorné*, *Fábián Lajosné*, *Kristyóry Jánosné*, *Worafka Tivadarné*, *Kövért Lajosné*, *Bréda Viktorné* grófné, *Vásárhelyi Jánosné*, *Vásárhelyi Józsefné*, *Baross Boris*, *Nagy Orbánné*, özv. *Vertán Oszkárné*, *Vertán Sárika* és *Magda*, *Schauer Eszti*, *Mokry Jenőné*, *Lukácsy Miklósné*, *Farkas Sándorné*, *Fodor Lily*, *Eleméry Mariska*, *Boros Vidáné*, *Boros Béniné*, *Sztankovits Miklósné*, *Sarlot Domokosné*, *Probst Mihályné*, özv. *Petrovicsky Mihályné*, *Halmay*

Andorné, Pfeifer Antalné (Nyitra), ipolyi Keller Ivánné, Kintzig Jánosné, dr. Tisch Mórné, dr. Polónyi Jenőné, Ransburg Sándorné, Boros Emma, Malina Irén (Szeged), Nagy Lilly (Sepsiszentgyörgy), Boros Zelma, Stankovits Bokica, Halmi Médi, Sarlot Erzs, Probst Böske, Pfeiffer Emmi (Budapest), Porcia Nóra grófnő (Bécs), Kabdebó Jánosné, Csernovics Mimi, Kövér Margit, Reicher Ilona, Fábry Nóra, Fábrián Pipi, Szalay Ilona, Heinrich Sándorné, Sármezey Irmus, Monti Lala, Monti Márta, Reicher Pepieske, Hofbauer Elma, Czárán Titi, Luna Helén, Reicher Károlyne, Hauser Sándorné, Czárán Gézané, öz. Tomka Gyuláné, Sonkoványi János, Meczér Józsefné, Balogh Sárika, Stauber Józsefné, Mayer Miksáné, Fischer Sándorné, Gyulányi Rezsóné, Verzár Mártonné, Szakoleczay Lajosné, Vertán Sári, Török Irénke és Lili, Török Béláné, Wiaker Józsefné, Kneffel Lajosné, Herezeg Róza, Nachtnébel Odónné, öz. Haszlinger Ferencné, öz. Berényi Istvánné, öz. Dömötör Lászlóné, Wally Györgyné, Réthy Bella (Makó), Haszlinger Böske, Dömötör Ilonka és Eszti, Réty Saci, Nachtnébel Böske, Gellényi Rezsóné, öz. Wally Józsefné, Juresek Annuska, Juresek Elli, Ottovay Józsefné, Matusék Mártonné, Andor Béláné, Bacsek Józsefné (Kovácsna), Lévy Sándorné, Vilányi Béláné, Cselkó Arpadné, Cselkó Gizike, Vilányi Ilonka, dr. Párcz Béláné, Bora Margit, Bora Mimi, Tóth Frigyesné, Drescher Gizella, öz. Drescher Lajosné, Tóth Irénke és Walli és Soket Mariska.

MULATSÁGOK.

(=) **Az Aradi Székely Otthon** ma este a Boros Béni-téren levő Egető-féle vendéglőben nagyszerű társasestélyt rendezett. Az estélyen szép számmal jelentek meg a tagok és azok vendégei, akik pompásan érezték magukat. A jól sikerült mulatságon jelen voltak:

Urasszonyok: Tamás Gézané, Biró Tamásné, Sárossy Jánosné, Mészáros Józsefné, öz. Benkő Károlyné, Zajonszkovszky Jánosné, Nádasdy Józsefné, öz. Milosich Ferencné, Halmay Ferencné, Losonezy Lajosné, Pálffy Domokosné.

Urleányok: Biró Irénke, Sárossy Margit, Zajonszkovszky Nusi, Nádasdy nővérek, Udvardy Annuska, Colofon Margit, Domokos Mariska, Reiser Nusi, Imreh Ilonka, Vajda Irénke.

(*) **A szegénytanulók egyesülete.** A jövő héten felügyelnek a szegénytanulók konyhájában Gyulányi Rezsóné és dr. Heitz Nándorné. **Adományok:** Boros Ivánné élelmiszereket. Hálás köszönetet mond: öz. Hauser Károlyné h. ezredesné.

(=) **Mézőkbal.** Az „Aradi Mézők és Építész Egylet” évi szokásos családi jellegű közkedvelt táncestélyét e hó 25-én, szombaton este tartja a Központi-Szálló termeiben. Az estélyen az egylet tagjai s azok személyesen meghívott vendégei vesznek részt. Külön meghívókat a rendezőség nem bocsájt ki. A permanenciában levő rendezőség mindent elkövet, hogy a „Mézőkbal” az idén is méltó legyen régi jó híréhez.

(=) **Az Aradi Műv. Dalegylet** e hó 12-én, vasárnap d. u. 5 órakor a „Központi” szálló nagytermében megtartandó Erkély-ünnepéye minden igényeket kielégítőnek ígérkezik. Az agilis rendezőség a hangverseny művészi színvonalát a felkért és közreműködő művészek előadásával biztosította. Műsor: Szablóczky J. „Jelige” éneklé a dalegylet. Révfy G. „Sir a nő a” éneklé a dalegylet. Emlékbeszéd Erkel Ferencről, tartja Zerkovitz Rezső a dalegylet elnöke. Erkel F. „Takarodó” éneklé a dalegylet. Sullivan A. „Hagyjatok álmodni” éneklé Csók Vilma urleány, zongorán kíséri Gallov Rezső ur. Révfy G. „Dunántúli nóták” éneklé a dalegylet. a) Bach „Air” b) Wieniawsky „Souvenir de Moscou” hegedűn játsza Farkas Nándorné urhölgy hegedűművésznő, zongorán kíséri Farkas Mariska urleány. Astholz F. „Vadász dal” éneklé a dalegylet. Jegyek előre válthatók Bauer Gyula,

Keppich Zsigmond, Kerpel Izó urak üzleteiben és a dalegylet tagjainál. Tekintettel arra, hogy a rendezőség az igen tisztelt halgatóság kényelmi szempontjából csupán a tereu nagyságához mérten bocsájt ki jegyeket; ezaton kéri fel az érdeklődőket, hogy előjegyzett jegyeiket mielőbb kiváltani sziveskedjenek.

(=) **A pécskai kereskedők február 18-án** a Heller-szálloda összes termeiben, az alakulandó kereskedők egyeülete alapja javára táncestélyvel egybekötött zarkóru táncestélyt rendeznek.

Hölgyek a Lloyd klubban

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 4.

Nem akarunk himnuszt zengeni a feminizmus diadaláról ama kedves határozat alkalmából, a melylyel a Lloyd klub választmánya udvariasan és gavallérosan ajtót nyitott a hölgyek előtt és meginvitálta őket szivesen látott vendégeikül a fényes és pazar pompájú helyiségébe. A hölgyeknek külön „nem dohányzó” terem áll rendelkezésre. Nem a feminizmus gondolata, hanem a hölgyek előtt történt hódolás ez az okos elhatározás, mely egyszerűs mind azt is jelenti, hogy Arad már elég nagy várossá fejlődött, amelynek a családi otthonban meg nem található társas érintkezést pótló kávéházain kívül, van egy esztétikailag is megfelelő helyisége, ahol nemcsak a családifő, de a család tagjai is megtalálják a kultura keretei között mozgó szórakozásait.

A vidék kisebb városai ennél a lépésnél tovább mentek és azt mondták: a feministáknak van igazuk; ha az asszony otthon viseli a háztartás összes gondjait és terheit, akkor jogot kell adni neki, hogy szórakozását is ott keresse, ahol a férje. Így mondták ki több helyen, hogy a hölgyek rendes tagjai lehetnek a kaszinóknak. Amilyen méltányos ez, annyira gazdaságos is, mert így a férj és feleség egy költséggel mulathat.

A Lloyd választmányát, ha nem is ez a gondolat indította említett határozatának hozatalára, (mert Aradon a társas érintkezésnek sok és változatos formáját és alkalmait ismerheti,) de a nemes cél bizonyára ugyanaz volt, mint ahol a nő direkté kaszinó-tagnak választják.

Szimessé, elevenné és finomultá válik a hölgyek bevonulása által a Lloyd élete, mely ezzel közelebbre jut annak a nagy feladatnak a megvalósításához, melyet maga elé tűzött és a melynek külső kereteit elismerésre méltó bőkezűséggel, igen sok izléssel teremtette meg. Az előkelő tónusu társas érintkezés, melynek színt és hangulatot csak a nő adhat, egyszerre megteremtődött, mihelyt a klub a hölgyek részére is rendelkezésre bocsátotta helyiségeit. Kulturális feladatainak megoldását módfelett megkönnyítette azáltal, hogy helyiségeit megködvelteti a nőkkel, akik a kultura legkitartóbb és leglelkesebb agitátorai.

Nemesebb tartalmat kölcsönöz a választmány elhatározása a Lloyd egész életének azáltal, hogy a férj mellett a nő részére is alkalmat nyújt a ház-on kívüli szórakozásra. A környezet, a helyiség, a melyben az ember szabad idejét szivesen tölti el, óriási hatással van a kedélyre, a lelki életre es mennyivel áll fölötte egy füsttelen, izléses és otthonos klub a kávéháznak.

A Lloyd választmányának okos elhatározása nemcsak a hölgyek, de a férfiak körében is simpatíával találkozott. És ez bizonyítja, hogy az eszme életrevaló.

GYÁSZROVAT.

Halálozás. Reichenberger Zsigmond, az egykori Zarándvármegye tiszti főorvosát s Hunyadmegye közpórházanak nyugalmazott igazgatóját, esztörtökön temették Budapesten nagy részvét mellett. A megboldogult a szabadságharcban is résztvett s Kőrösbánya és Déva társadalmi életének tevékeny munkása volt.

Halálát kiterjedt rokonságán kívül Sándor fia, cs. és kir. törzsovos gyászolja. Holttestét Aradon, a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Marhasót eszik a nép.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

február 4.

Teljesen megbízható forrásból eredő, tényeken alapuló megfigyelések ezek, melyeket már a kormányhoz közel álló hivatalos személyiségek is tudnak és ismernek. Nem állítjuk azt, hogy azok az anomáliák, melyekre itt rámutatunk, speciálisan Aradon gyökereznek és csak helyi bajok, de ott fenn a miniszteriumban — föltanú mondotta — úgy tudják, hogy itt nagyon is elhatalmasodtak.

Az 1911. évi állami költségvetésben nincs gondoskodás több állami sóhivatalról. Többek között az aradi sóhivatal főtartásának költségei sincsenek beállítva. Ebből azt következtették, hogy a pénzügyminisztérium beszünteti az állami sóraktárakat és a sóeladást teljesen az azt bérlő Kereskedelmi Részvénytársasággal bonyolítja le. A társaság, mely a só egyedáruságot ismét megkapta az ország egész területére olcsóbban adja a sót mint az állami hivatal, mely maga is a társaságtól kénytelen vásárolni az árut és ezért nem is versenyezhet vele.

Az állami sóhivatalok ilyen viszonyok mellett feleslegessé váltak és nincs is valami sok értelme annak, hogy az állam egy nagy, külön apparátust tartson fenn egy megszűnő félben lévő üzletág tengetésére. Maguk az állami tisztviselők is ezt vallják és látva, hogy a jövő évi költségvetésben már tényleg nincs is gondoskodva a hivatal kiadásának fedezéséről érdeklődni kezdtek a pénzügyminisztériumban a sorsuk iránt. Meglepő, de megnyugtató választ kaptak.

— Megnyugtathatom az urakat — mondotta az ügyet előadó miniszteri tanácsos, — hogy Aradon nem fogjuk bezárni a sóhivalt és nem fogjuk megszüntetni a só eladást sem. Első sorban azért, mert sóhiány esetén az államra az a kötelezettség hárul, hogy a lakosságnak állandó sókészletet tartson. De nem ez a főszempont.

A pénzügyminiszter ur ó nagyméltósága a nemzetiségi képviselőktől azt a panaszt hallotta, hogy a román vidékeken lakó nép nem viseltetik bizalommal a só elárúsítók iránt, mert úgy a mérlegnél, mint a pénzváltásnál visszaélések történnek a rovására. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy őszi hetivásáros napokon a román lakosság seregestől keresi fel az állami só elárúsító helyeket és ott vásárol sót, mert tudja, hogy ott pontos mértékkel mérnek és az utolsó fillérig megkapja azt, ami neki vissza jár. A román paraszt rendszeren őszi szerzi be évi szükséglete nagyobb részét és fizetésnél nagyobb bankjegyet nyújt át a hivatalnoknak csak azért, hogy ott felváltsák és nem csapják be a visszaadásnál. Ezeket az igen érdekes és fontos körülményeket tekintethe kell venni és ezért nem fogjuk bezárni a sóraktárakat.

Érdeklődtünk a dolog iránt és megtudtuk, hogy az aradi sóraktárban évente körülbelül háromszáz vagon sót árusítanak el, ami igen magas szám, tekintettel, hogy ez csak Aradváros és a vármegye egy részének szükséglete. A nép azonban igen nagy bizalommal viseltetik a hivatal iránt és itt szerzi be szükségleteit. Megtudtuk azt is, hogy az itt eladásra kerülő só legnagyobb része — marhasó. Ez az adat szomorú világot vet a vármegye lakosságának roppant nagy szegénységére. A nép marhasót használ ételéibe, kenyérére és minden éltetői cikkéhez.

Az államnak ez tényleges károsodás, mert a marhasót olcsóbban adja és a mennyit ebből az ember elhasznál az a konyhasó fogyasztásának rovására esik. Éppen ezért a sóbányákból kikerülő marhasót akként dolgozzák fel, hogy megfestik pirosra és ürömport kevernek hozzá. Ez maróbbá teszi egyrészt a só, másrészt pedig az emberre nézve élvezhetetlenné válik. A szegény román nép azonban ezzel nem törődik mert olcsóbb, azért ezt veszi. Statisztikailag be van bizonyítva, hogy Aradon ötször annyi marhasót adnak el, mint Szegeden és Debrecenben együttvéve.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Elítélt zsarolók.

(Bonyodalmak egy vállalat alapítása körül.)
Távirati tudósítás.

Arad, február 4.

Négy évvel ezelőtt, 1907. májusában Gyenes Lajos és Holló Sándor, a Magyar Pénzintézetek Központi Hitelbankjának ügyvezető igazgatói és Leib Vilmos részvénytársasági alapon Budapesten megalapították a pénzügyi és irodai felszerelések műintézetét. Az alapításban, mint nyomdai szakember, résztvett Szegő Lipót könyvnyomdatulajdonos is, aki a részvények tekintélyes részét átvette s 10.000 korona évi fizetéssel vezetője lett a nyomdának.

Az új vállalat működése alig fél évig tartott, Szegő Lipótot különböző szabálytalanságok miatt elbocsájtották. Szegő, aki úgy érezte, hogy jogtalanság történt vele, pörölte a vállalatot, azonkívül körlevelekkel árasztotta el a vidéki pénzügyezteteket s a r piratokban súlyos támadásokkal illette Gyeneséket. Azután még több ízben érintkezett telefonon Gyenessel, a ki nek értékre adta, hogy a támadásokat mindaddig folytatja, amíg a részvényeket át nem váltják tőle. Gyenes és társai, akiket a támadások kellemetlenül érintettek, hogy a további meghurcoltatásoknak elejét vegyék, hatvankét darab részvényt 9800 koronaért átváltottak Szegőtől.

Néhány hónapig nem történt semmi, de 1908. július 6-án már egy más oldalról érte támadás Gyeneset és az intézetét. Ezen a napon az Országos Kereskedelmi Közlöny kompromittáló cikket irt róla, s a támadások a hetilap következő számaiban is megújultak. Mint alább kiderült, a cikkeket részben Szegő Lipót, részben az ő információi alapján Beregi Béla pécsi származású „hírlapíró” az Országos Kereskedelmi Közlöny szerkesztője írta.

Ebben az időben Beregi felkereste Gyeneset, a kivel közölte, hogy Szegő csak pénzért hallgat. Ezen a címen 1000 koronát követelt, utóbb azonban 360 koronával megelégedett. Ennek fejében megígérte, hogy a támadásokat egyszerűsmindenkorra beszüntetik. Egyben kötelezték magukat arra is, hogy az addig megjelent cikkekről helyreigazítást tesznek közzé. A rekrimináció meg is jelent az újságban.

Gyenes legnagyobb meglepetésére szeptemberben megismétlődtek a támadások. Gyenes Lajos ekkor dr. Miklós Gyula útján tárgyalásokba bocsátkozott Szegővel. Szegő azt kívánta, hogy a még nála levő részvényeket vegyék át 49.000 koronaért. Miklós Gyula október 6-án Beregi Bélát és Szegő Lipótot magához kéri irodájába s Szegőnek átadott 4675 koronát, Bereginé pedig 10.000 koronát. A kritikus pillanatban megjelent két detektív, a kik Beregit és Szegőt letartóztatták.

Az ügyészség zsarolás miatt vádat emelt Szegő és Beregi ellen, akik fölött ma ítélik az a budapesti törvényszék Füzesséry dr. bíró elnöklésével. Szegő azzal védekezik, hogy jogos követelését akarta érvényesíteni, Beregi pedig azt adta elő, hogy nem akart zsarolni, de Miklós Gyula a zsebébe gyömöszölte a pénzt.

Az első tanú Mándy Lajos nyugalmazott miniszteri tanácsos volt, akit arra nézve hallgatott ki a bíróság, hogy Gyenesék ellen adott-e adatokat Szegőnek, vagy Bereginék.

— Beregi járt nálam — vallotta Mándy — de csak azért, hogy támogatást kérjen az újságjának. Kijelentem, hogy soha semmiféle információt nem adtam egyik vádlottnak sem, sőt a támadó cikkeket a mai napig sem olvastam.

Mándy után még sok tanút hallgatott ki a bíróság s így csak késő délután került sor ítélelhozatalra. A bíróság Szegőt egy havi, Beregit pedig két havi fogházra ítélte.

§ Góga Oktávián pöre. Nagyszébenből jelentik: Góga Oktávián az ismert nemzetiségi író, akit a Petőfi-társaság nemrég választott levelező tagjává, Párisból hazaérkezett, hogy az ellene folyamatba tett izgatási bünper tárgyalásánál jelen lehessen.

§ Titokzatos gyilkosság. Évek előtt történt, hogy Fönlak községből egy csoport fiatalember kivándorolt Amerikába. Ezek között volt a fiatal Sztamován Rada, Sztamován Tódor fönlaki gazda fia. Két év előtt azt a hírt kapta Sztamován Tódor, hogy fiát Gary amerikai városkában megölték. Majd az Amerikából visszavándorló fönlaki legényektől a részleteket is hallotta. Sztamován Rada egy októberi napon pénzt vitt a postára. Amikor az egyik utcán sarkon befordult állítólag négerék rátámadtak és megölték. Egyben elmesélték neki, hogy fia a faji harenak lett az áldozata, mert Amerikában a fehérek és feketék között oly nagyok az ellentétek, hogy a négerék és fehérek közötti harcok napirenden vannak. Valószínű tehát, hogy Sztamován ilyen harenak esett áldozatul.

Sztamován Tódor ennek alapján megkezdte a csikágói magyar konzulátust aziránt, hogy nyomoztassa ki a fia gyilkosait és közölte azt a gyanúját, hogy fiát a négerék ölték meg. A konzulátus az ügyet átadta egy amerikai ügyvédnek, aki hónapokon át kutatott a gyilkosok után, minden eredmény nélkül. Az ügyvéd most értesítette magyar nyelvű átiratban a temesvári királyi ügyészséget, hogy ebben az ügyben a vizsgálat befejeződött. Az átirat részletesen kifejti s ez nagyon jellemző az Amerikába vándoroltak helyzetére, hogy az amerikai magyarok nem vegyülnek a négerék közé, nem érintkeznek velük, hanem csak egymás között élnek. Ugyanigy van a magyarországi románokkal, szerbekkel, tótokkal stb., akik Amerikába vándoroltak. Ezek is csak egymás között tartanak fenn érintkezést egymással mulatnak, egymással veszekednek.

Igy tehát azért is ki van zárva az az eshetőség, hogy Sztamován Radát négerék ölték volna meg, mert a meggyilkoltnak vajmi kevés köze volt a négerékhez s másrészt az amerikai hatóságoknak tudomásuk szokott lenni az ilyen faji harcokról. Végül megjegyzi, hogy sokkal valószínűbb, hogy Sztamóvánt egy honfitársa ölte meg, aki azóta talán már visszavitorlázott Európába. A temesvári királyi ügyészség ennek alapján megkezdte a nyomozást, amelytől persze nem sok eredmény várható, de azért nem lehetetlen, hogy a fiatal szerb fiu gyilkosa itt huzódik meg egy csendes temesmegyei faluban s mégis az igazságszolgáltatás kezébe jut valamikor.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	367
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetésel osztály	— —	151
Nyomda	— — —	151

IZGALOM A FOLYOSÓN.

— Justhék kapkodása. —

(Fővárosi tudósítók telefonjelentése.)

Budapest, február 4.

Lukács László beszéde alatt, amelyben leplezte Justhékát, érdekes vitatkozás folyt le ma a parlament folyosóján. A miniszter beszéde közben Justh Gyula kiment a folyosóra és ott idegesen mondta néhány párthivének:

— Lukács megint elferdítette a dolgot. Töves világításba hozott bennünket. Amiket előadott, nem fedik a tényeket. Nem áll az, hogy a választójognak csupán széles alapra való ki-terjesztéséről volt szó. A program maga az általános, egyenlő és titkos választójog volt, másrészt a kormány kijelentette volna, hogy a gazdasági önállóság alapján áll s előkészítette volna az önálló bankot 1911-re. Ez az igazság.

A folyosón Justh Gyula körül hamarosan csoport keletkezett. Élénken tárgyalták a dolgot, majd tüzes vita is fejlődött. Szmrecsányi György ugyanis e szavakkal lépett a függetlenségi csoporthoz:

— Nektek tisztáznotok kell okvetlenül, miért mondhatta Lukács, hogy mostani küzdelmeknek nincs erkölcsi alapja és jogosultsága. Ennek alapjának kell lenni.

Szmrecsányinak Holló Lajos válaszolt.

— Tisztázni is fogjuk. Annyi bizonyos, hogy Lukács László a király előtt azt az álláspontot képviselte, hogy előbb önálló bank lesz, s csak azután jön a véderő reform.

Andrássy Gyula gróf, aki épen arra haladt, mosolyogva csatlakozott a csoporthoz.

— Mit mosolyogsz? — kérdezte Justh Gyula, — ti nem terjesztettetek memorandumot a király elé?

— Nekem nincs semmiféle memorandum, — válaszolta Andrássy.

— No nekem is, azt hiszem, ez volt az utolsó, mondta Justh Gyula.

Andrássy azt a megjegyzést tette, hogy egyáltalán nagyon valószínűtlen volt az, hogy ezen az alapon megtörténhessék a kibontakozás.

— Persze, — mondotta Justh Gyula, — mert Rakovszky István mindig azt telefonál-gatta Bécsbe, hogy a bankosok mindössze huszonötven vannak. Különben is, — folytatta Andrássyhoz fordulva, — ezt a kibontakozást a ti hi híres Aehrenthaltok ellenezte a legjobban.

Andrássy legyintett a kezével:

— Ugyan hagyj már azt az Aehrenthalt. Azután Justh odaszólt még Andrássyhoz:

— Azt el is felejtettem a Ház színe előtt kijelenteni, hogy nem akartam résztvenni a kabinetalakításban.

— Hát Lukács László? — kérdezte Andrássy.

— Én csak magamról nyilatkozhatom, — volt Justh válasza.

Kabos Ferenc, aki szintén a hallgatók között állott, megjegyezte, hogy nézete szerint Lukács a memorandum alapján nem vett volna részt a kabinetalakításban.

Ezután Andrássy azt kérdezte Justh Gyulától:

— Milyen időből való ez a memorandum? Nyáron küldtettek fel a királynak?

— Nem nyáron, — válaszolt Justh — nyáron még egyáltalán szó sem volt memorandumról. November vége felé jött létre és december vége felé vitte fel Lukács László.

Hangsúlyozom azonban, hogy ez nem egy memorandum, hanem a memorandum. Azt hiszem, nem követtem el indiszkrétciót, hogy a memorandumot a nyilvánosságra hoztam.

HIREK.

A kaszárnya titka

— Gyilkosság a laktanyában. —

Távirati tudósítás.

Arad, február 4.

Mai lapunkban megírtuk hogy a Mária Terézia-laktanyában gyanus körülmények között meghalt Gramm Hermann tamburmajor gyilkosság áldozata lett. A való tényállás ez ügyben a következő:

A rendőrséget felszólította a katonai hatóság, indítson nyomozást, mert nincsen kizárva, hogy Gramm őrmester gyilkosságnak áldozata és hogy a gyilkos polgárember. A rendőri nyomozás megindult és ezeket állapította meg:

Gramm a fején két sérülést szenvedett. Az egyik háromszög alakú, 9 centiméter nagy seb, teljesen összezúzta a koponyacsontot, a másik 2 centiméter nagy sérülés szurt sebnek látszik.

A nagyobb sérülés tompa tárgytól ered, valószínűleg balta fokától, amelynek sarka okozhatta a szurt sebet. Az ütés olyan baltával történt, melynek nem volt nyele, a gyilkos a nyél nélküli baltát fogta és azzal ütött.

Az ütés feltétlenül halálos volt, ezzel a sérült egyetlen lépést sem tehetett, tehát nem is mehetett a lakására és nem feketett le. Az ütés az ágyban érte.

Gramm Hermann reggel fél nyolckor jött haza; látták hazajönni. Részeg volt, de nem látszott rajta semmiféle sérülés. Neuráth Mihály zenészkáplár látta hazajönni, sőt látta Ujdek Bogumil zenekari őrmestert aznap délelőtt a tamburmajor szobájából kijönni.

Azt is tudja Neuráth, hogy Ujdek haragosa volt Grammnak, egyrészt azért, mert az lett a tamburmajor, bár Ujdek azt mondta, hogy egyáltalán nem akarta a tamburmajor felelősségteljes állását megkapni, de haragosa volt azért, mert Gramm néhány héttel ezelőtt öt napra lezáratta és Ujdek akkor fenyegetődött:

— Ezt meg fogod bánni!

Ujdek hat óra után ment haza a kaszárnyába, bement a kantinba és ott volt reggeli nyolc óráig. Részeg volt és egyáltalán nem emlékszik arra, hogy mi történt vele 8 és 10 óra között.

A rendőrség jelenlétében a hadbíró kihallgatta Milobunov Pálya ezredszakácsot, aki azt vallja, hogy a gyilkosság napján, de lehet, hogy egy nappal előbb, a pincében levő fűskamrájából eltűnt a favágóbaltája. A nyeléről vette le valaki a baltát, a nyelet otthagya.

A helyszínen a baltát nem találták meg. A katonai hatóság nyomozati adatok alapján letartóztatta Ujdek Bogumil zenekari őrmestert, a rendőrség pedig, miután bebizonyították veszi, hogy esakis katona lehetett a gyilkos, a nyomozást ezzel befejezte.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 5-én az időjárás: Változó-kony, szeles, elvélve csapadék.

— Lászy Leó kitüntetés. Budapestről jelentik: Lászy Leó főrendiházi tagot, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnökgazgatóját kitüntetés érte. A király ugyanis a Ferenc József-rend nagykeresztjét adományozta neki. A kitüntetésről szóló királyi kézirat a hivatalos lap legközelebbi számban fog megjelenni.

— Előléptetések az állampénztárnál. Hosszu ideig igen mostoha elbánásban részesített tisztviselők anyagi helyzetét, ha nem is az óhajtott gyors menetben, de mindenesetre megbecsülendő jó akatattal, igyekeznek a pénzügyminiszterium s különösen annak mostani vezetője Lukács László, javítani, fűrasztó s nagy értékű munkájukat honorálni. Február elsejével az állampénztári tisztviselők státusában 348 előléptetés történt és státusuk az 1912. évi költségvetéssel teljesen rendeztetik. Az aradi kerületben: az aradi m. kir. állampénztárnál Fekete Imre főellenőr a VIII, ifj. Schweigert Péter főtitzt a IX, Wolf Géza, Schlanger Samu főtitst a IX, Schöner Ferenc titst a X fizetési osztályba, a máriaradnainál Koszó György pénztárnok a VIII, Kafka Márkus ellenőr a IX fizetési osztályba, a kisjenőnél Jakab Ignátz pénztárnok a VIII, Grünzweig László ellenőr a IX. fizetési osztályba neveztetett ki. Ugyanez alkalomból a régi elavult elismerések kérdése is megoldást nyert s a VII. fizet. oszt. főpénztárnokok a nagyságos cím jogához jutottak.

— Az Erődy ügy epilógusa. Marosvásárhelyről jelentik: Erődy Sándor volt főispán tudvalevőleg Körössy József és Reicher Aladár főszolgabírókat, Boda Dezső dr. alispán helyettes pedig Jeney Kálmán főszolgabíró felüggesztette. A vármegyei fegyelmi választmány ma foglalkozott a felüggesztett tisztviselők ügyével és mindhármát visszahelyezte állásába, Reicher Aladárt ellenben ezer korona pénzbüntetésre ítélte.

— Elhunyt Cronje bur tábormok. Londonból jelentik: Az angol-bur háború idejéből ismert bur tábormok, Cronje ma hetven éves korában meghalt.

— Öngyilkos főhadnagy. Az I. honvédkerületi parancsnokság jelentette a budapesti rendőrségnek, hogy Koczian András főhadnagy, a ki amerikai párbajt vívott, ma Jászárók szálláson agyonlőtte magát.

— Meghívó. A Nemzeti Munkapárt Aradi Köre e hó 7-én kedden este a párt helyiségében teaestelylyel egybekötött értekezletet tart, melyre a kör összes tagjai ezennel meghívotnak. Az elnökség. — Az Aradi Nemzeti Munkapárt aradi körében folyó hó 6-án, hétfőn és folytatólag 7-én, kedden este 6 órakor, a folyó hó 8-iki (szerdai) városi közgyűlés tárgysorozatóról előértekezlet lesz, amelyre a kör összes tagjai, valamint más érdeklődők ezuton hivatnak meg.

— Az Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár r. t. aradi fiókja folyó hó 6-án hétfőn kezdi meg működését Széchenyi-utca 1. sz. a. levő helyiségében. A fiók igazgatóságának tagjai: Jellinek József a Jellinek és Schlesinger cég baltája, Karcsay Valér, máv. ellenőr, Kröner Zoltán dr. ügyvéd, Kürti Vilmos máv. mérnök, Pick Ernő kereskedő, Sági Henrik, a Fonciére titkára, Schmidt Gyula máv. felügyelő, Vajda János máv. ellenőr, Kaszab Géza ügyvezető igazgató és Salgó Miksa dr. ügyész. 546

— Visszatartott szerb szállítmány. Belgrádból jelentik: A napokban két vagon szalonnát indítottak utnak Bécs felé. A szállítmányt a zimonyi határőrség feltartóztatta, mert az egészségügyi követelményeknek nem felelt meg. A szerb lapok indokolatlannak tartják a feltartóztatást és megütközéssel tárgyalják, hogy a magyar hatóságok röviddel a szerződés létrejötte után megnehezítik a kölcsönös forgalmat.

— Életunt huszártiszt. Szombathelyről jelentik: A szombathelyi huszárezrednél szervezett brigádiskola egyik tagja lovag Reisonleitner József huszárhadnagy egy előkelő bécsi család gyermeke, ma délután főbe lőtte magát és meghalt. A fiatal tiszt utóbbi időben nagyon neurasthénias volt és sokat panaszkodott.

— Eladott aradi vendéglő. Éles Béla dr. aradi ügyvéd és Éles Géza dr. földbirtokos kétszázezer koronaért megvették Hunyady Károly gróf soborsini földbirtokostól a Szabadság-tér és Forray-utca sarkán levő telket a rajta lévő épülettel, amelyben most a Gambrinus vendéglő van. A szerződést hétfőn reggel írják alá. Az új tulajdonosok három évig, amíg a Gambrinus bérlőjének a bérlete tart, változtatás nélkül hagyják az épületet. Azután azonban lebontatják és a helyére nagy szállodát építtetnek.

— Akit a felesége jelentett föl. Győről jeletik ezt a regényes történetet. Titokzatos távirat érkezett tegnap a rendőrséghez. Aláírás nélkül valaki Budapestről értesítette a rendőrkapitányságot, hogy Győrött, a Kovács Pál-u. 11. számú házában lakik Weber Károly villamos szerelő, a ki katonaszökevény. Bujtás János rendőrtizedes ment ki a névtelen följelentésre a Kovács Pál-utca jelzett házába, a hol Webernek, a ki a Winter Sándor-cégnél dolgozott, szállása volt. A rendőr föl szólítására Weber minden ellenvetés nélkül követte a rendőrt, hogy a városházára menjenek, de utközben kerekelt oldott és a Baross-hidon át a Hosszu utcába futott. Két rendőr nyomon követte. Bujtás pedig kocsira ült s az üldözött után hajtatott. Weber Károly egészen a Hosszu-utca végéig győzte futással s ott bemenekült egy házba, a hol egy postatiszt lakik. A postatiszt felesége, a ki fiatal asszony, egyedül volt otthon, a mikor Weber izgatottan berontott az idegen lakásba.

— Rendőrök elől menekülök, kérem, engedjen helyet! — mondotta lihegve.

E közben azonban a rendőrök is oda érkeztek, a kiknek láttára Weber előrántotta revolverét és mellbe lötte magát. A fiatal embert súlyos, de nem életveszélyes sebével a kórházba vitték. Weber Károly csak második napja van alka szásban a Winter Sándor cégnél. Winter Sándorné a következő fölvilágosítást adta róla:

— Körübelül négy hete van Győrött Weber a feleségével. Gyakran járt az üzletbe munkát kérni, de a férjem egészen tegnapig nem tudta foglalkoztatni. Tegnap fölvette. Nagyon tisztességes, derek embernek ismertük. Ma, a mikor a rendőr kereste, egész nyugodt volt, s kijelentette, hogy nincsen semmi büne, a mi a letkét terhelné. Azt állította, hogy egy nő jelenthette föl. Aztán ment nyugodtan a rendőrrel. — Weber Károlyt a kórházban Horváth György rendőrfogalmazó hallgatta ki:

— Weber János Károly a nevem, huszon-négy éves, nős ember vagyok. Tizenegy hónapja nősültem. Akkor vettem el Singer Anát Budapesten, a kinek öt évig udvaroltam. Nagyon szerettem a feleségemet s azért eleget tettem minden szeszélyének. Ott hagytam a kedvéért Budapestet s azóta a feleségem kívánságára már megfordultunk Bécsújhelyen, Grächen, a honnan Győrbe jöttünk. Az asszony azonban itt sem volt türelmes. Tegnapelőtt a szállásadónóm arról értesített, hogy a feleségem összepakolt, hogy Pestre utazzék. Az utolsó percben érttem ki a vasúthoz, a vasuti kocsiból hoztam ki már a podgyászt, s kérszemre a feleségem megígérte, hogy itt marad. Tegnap, hogy munkára voltam, az asszony mégis itt hagyott. Buntazott. Az ő műve a névtelen távirat. Azt hiszem, arra számított, hogy letartóztatnak s akkor elviszi a holmimat. De hogy is vagyok katonaszökevény. Hogy miért lőttem meg magamat? A feleségem miatt. A ki ezt meg tudta velem tenni, pedig én még most is nagyon szeretem.

A fiatal asszony, a kit értesítették férje sorsáról, még egy sorral sem érdeklődött Weber állapota iránt.

— A siket-néma-vak magyar csodafalány. Budapestről írja tudósítónk: Világgraszáló hire van az amerikai Keller Helénnek. Siket, néma, vak. Egyetemet végzett mégis és írónő. Nagy érdekesen írta meg életraját. Magyarul is megjelent és közkezen forog nálunk. Megérdemli ezt már azért is, mert szeret bennünket. Ugy nyilatkozik egy levélben, hogy ismeri multunkat és szívből kívánja, hogy független és szabad nemzet legyünk.

Az amerikai csodaleánynak magyar mása is van: Egri Margitának hívják. Budapesti iparos gyermeke, ott született. Ötéves korában agyhártyagyulladásban szenvedett. Ennek következtében elvesztette három érzékét. A jelesebb orvosok sem segíthettek rajta. Egy Adolf dr., a kitűnő szemorvos felkarolta a gyámoitalan érdekét és megnyerte gondozóját Adler Simont, az izraelita vakok országos intézetének igazgatóját. Hat év óta neveli a gyermeket, ki ma már tizenhároméves és bámulaibajéjti az embert: tudásával és ügyességével. Utolérte kortársait az ismeretek dolgában, sőt el is hagyta, például irodalmi érzék tekintetében. Könnyűszerrel mutatta meg a többek között Magyarország domború térképén a Dunát, Tiszát, Szávát, Marost, sőt Latorcát is. Hangosan, értelmesen, szabatosan, sőt elmésen felelt a kérdésekre. Kivont és összeadott. Beszél a magyarok bejövételéről. Írt írotáblájára a „Megy a juhász számaron” kezdetű versből. El is olvasta ujjával. Természe esen tudta, hogy ki írta, sőt felsorolta Petőfinek több költeményét, melyeket ismer és szeret. A prózáik közül Jókaiért és Mikszáthert lelkesedik: Kárpáthy Zoltán és „Szent Péter esernyője” legkedvesebb olvasmányai. Most kopogtatta le vak társai számára Kárpáthy Zoltánt. Már a negyedik kötetnél tart. A tárgyak közül csodálatosképen épen a fődrájjal foglalkozik legszívesebben. A virágok sorából a szegfű, rózsá, ibolya és orgona a választottjai. Minden érdekli és mindenben gondolkozik. Midőn megtudta, hogy a Kerepesi-ut Rákóczi-utá változott, kérdé:

— És a kerepesi-temető neve ezután Rákóczi temető lesz?

— Isten mindnyájunk édes atyja, — tanulta.
— Az enyém nem — fűzi hozzá szomorúan.
— Miért?
— Csak nem vakítja meg az atya édes gyermekét?

Ellentétben az ilyen szerencsétlenek legtöbbjével, jóindulatú, szelid leányka. Kedves tulajdonságai megkönnyítették a vele való foglalkozást. A számtant sokáig nem szerette, de midőn megtudta, hogy leendő tanuló társai, többre haladtak, erős akarásával legyőzte kedvetlenségét és rohamlépésekkel ért melléjük. Ambíciója mellett másik tulajdonsága is elárulja a nőt. Szereti a szép ruhát, az ékszer. Két év óta a Wechselsmann-intézet növendéke. Hamarosan megtanította néhány társát hat ponton alapuló jelbeszédjére. Leolvasta a kezére kopogtatott szavakat. Kedélye derült. Az intézetben biztosan tájékozódik. Szereti, segíti kisebb társait. Szóval emberi életet él. A pedagógiai ötletességnek és okosságának, a határtalan és rendíthetetlen türelemnek a remeklése ez a munka, mely Adler igazgató érdeme. A Gyermektudományi Társaságban mutatta be legutóbb az igazgató növendékét. Ezzel kapcsolatban tartalmas felolvasásban ismertette a siket-néma-vakgyermek oktatásának történetét idegenben és itthon. Magunkról nem mondhatott sokat. Pár évvel ezelőtt Bécsbe vittek egy megnyomorodott magyar fiúcskát, de szomorúan visszahozták. Nem tudták elhelyezni. Ő az első magyar tanuló, aki az óriás feladatra vállalkozott. Csak a különösen leánya is segédkezett neki egyetlen tanítványa körül. Megnehezítette a nevelő munkáját, hogy látónak született Egri Margit, be kellett gyakoroltatni vele helyettesítő munkájára tapintási érzékét. Megkönnyítette a dolgot, hogy ép korából jelentékeny számú fogalommal rendelkezett. Intelligenciája nem közönséges. Nagy László igazgató megkérdéztette, szeret-e olvasni?

— Nagyon, — volt a lelkes felelet.
— Szeretsz-e engem? — Miért? — vallatja közkíváncsún a vak kis játszótárs.
— Szeretlek, mert olyan jó vagy hozzám, — csendül meg melegen a válasz.

— Agyanlőtt perzsa miniszter. Teheránból jelentik: Két orosz alattvaló ma a perzsa pénzügyminisztert agyonlőtte. A merénylőket letartóztatták, de azok vonakodnak vallani.

— Az állatorvos kocsisa. Bonyhádról jelentik: Tolnamegye alispánja Eiller Manó szekszárdi városi állatorvost felfüggesztette állásától és ellene megindította a fegyelmi vizsgálatot. Eillert azzal vádolják, hogy hivatalos teendőit kocsisával végeztette és a megengedettnél magasabb díjakat szedett.

— A budapesti m. kir. tudományegyetem belgyógyászati klinikáján végzett kísérletek alapján meg lett állapítva, hogy a természetes Ferencz József-keserűvíz erős hashajtó eredménye mellett nemcsak kellemetlen utóhatást nem idéz elő, hanem az étvágyat is még lényegesen megnagyobbítja. Kapható gyógytárakban és fűszerüzletekben. A szétküldési-igazgatóság Budapest. 24—II.

— Verekedő kasszahölgy. Szabadkáról írják: Tegnap délután öt órakor nagyobb uzsoranázó társaság jelent meg és foglalt helyet a Városi kávéházban. Ott volt a társaságban Weisz Henrik kereskedősegéd is, meghitt barátja a városi kávéházi kaszirnőnek. Weisz épen csukrot tett a kávéjába és épen megízlelte, elég forró-e, mikor a kaszirnő hirtelen félrelökte maga elől a könyvet, fölemelkedett, vastag sühogó nádpálcát ragadott fel, s azzal mint egy amazon, rátámadt Weisz Henrikre. Ez még mindig a kávéját izlelgette, mikor egy pillanat alatt 4—5 pálcautés érte az arcán, a fején, a nyakán, a hátán. A kereskedősegéd hülledése és megrémülése még jobban felvillanyozta a kaszirnőt, keze gyorsan emelkedett le és fel s az ütések jég módjára kopogtak a fiatalember fején. Az inzultus alatt folyton ezt sziszegte a nő:

— Te cudar, te cudar! Most kvittek vagyunk.

Mikor aztán a kereskedősegéd felocsudott végre hirtelenül jött meglepetéséből s megfutott a haragos amazon elől, ez eldobta a nádpálcát s úgy ahogy volt, felsőkabát és kalap nélkül kiszökött az utcára. Hogy hova ment, senkisé nem tudja. Ekkorra már Weisz Henrik társasága is felszedelőzködött és eltávozott a kávéházból. Velük ment az inzultált fiatalember is. A botránynak kétféle magyarázatát adják s ájrol-szájra az emberek. Weisz, ki már régóta barátja a nőnek, tegnap állítólag a kassza előtt, mikor ott egy pillanatra megállt, kijelentette neki, hogy szakít vele és többé meg se látogatja. Ez ingerelte volna fel a kaszirnőt az inzultusra. — De más okról is csevegnek Szabadkán: A kaszirnő kedden este megmagyarázta a barátjának, hogy a levegőből nem lehet megélni, hogy szerelemből nem érdemes szeretni, hanem fizessen, 24 óra alatt fizessen, mert különben lesz olyan botrány, hogy belereng a Városi-kávéház. A kereskedősegéd 24 órai időt kért az adóssága törlesztésére. Megkapta. Tegnap, mikor Weisz a kávéházban megjelent, már 36 óra is elmúlt az ígéret óta s a kaszirnő még mindig egy fiafillért sem látott tőle. Pedig váltót is kapott. Mivel pedig Weisz aláírása által a váltó még azt a 60 fillér értékét is elvesztette, amennyit az úrlap ért, nem tehetett egyebet: így óvatolta meg azt.

— Köszönetnyilvánítás. Az izr. népkönyha részére az elmúlt héten a következő adományok folytak be: Basch Simonné, Holländer Ignác, Holländer Alfréd, Holländer Emil és dr. Somogyi Gyuláné 10—10 koronát adományoztak, mely szives adományokért ez uton mond halás köszönetet az elnökség. A védasszonyi tisztet a jövő héten Kutta Gyuláné, Nemes Gózné és dr. Vágvölgyi Lajosné urasszonyok töltik be.

— Szélhámos ügyvédjelölt. Nagyváradról írják: Néhány nappal ezelőtt egy Rikóczy-utú urnó jelent meg a városház épületének árvaszéki osztályánál. Mikor bebocsátották, az órára pillantott.

— Bocsánatot kérek, olyan sietős ügyeim vannak, hogy igazán ajtóstól kell berontanom. Egy utalványt hoztam ide, Georgievits György ügyvédjelölt ur állította ki. Hol váltják be, kérem?

— Olyan nevű gondnokoltunk nincs, tudomásunk szerint. Különbösen sem váltunk be utalványokat. Azonnal utána nézünk.

Hiába néztek utána. Georgievits György ügyvédjelölt urnak nincsenek kormányzás alatt birtokai, sem tőkepénzei. Az urnó kicsit megütökött az eseten, de aztán tovább ment. Csak az utalványt tépte szét. Másfél havi teljes ellátásért 180 koronás utalvánnyal fizetett az ügyvédjelölt ur. Alig félórával később egy iparosnő külsejű asszony jelentkezett, ő is utalványt hozott. Válták be, vagy fizessék ki, vele ne boldogozzanak. Ő tudja, hogy Georgievits György urnak nagy pénzei fölött öröklik a nagyváradai árvaszék. Ha nem fizetnek, ő bepörli az árvaszéket. Mégis lelketlenség, hogy olyan finom és előkelő fiatalurnak nem adják ki a pénzt, ülnek rajta és kényszerítik, hogy utalványokkal fizessen. Hamarosan egész kis bucsujárás kerekedett a második emeleti folyosókon. Szabók, cipészek, kosztadók és lakásadók ballagtak le kárvallott ábrázattal. Senkise kapott pénzt. Nagy tanácskozás után a hitelezők valóságos kis népgyűlést rendeztek a városház lépcsőházában s elhatározták, hogy bepörlik az utalványkirályt. Sok embertől pénzt kölcsön az ügyvédjelölt. Ha zaklatták, nagylelkű volt és utalvánnyal fizetett az árvaszékhez. Sok uzsorás kölcsönt kapott ilyenképpen. Persze a hivatásos uzsorások tudták, hogy nincs birtoka, de adtak neki pénzt a család ellenében. Tegnap aztán egy 101. gyalogezredbeli önkéntes panaszt tett a rendőrségen. Azonnal keresték a szélhámos ügyvédjelöltet, de már késő volt. Georgievits György ismeretlen helyre távozott, miután egy ovossal kigyógyította magát kellemetlen betegségéből — ugyancsak utalványfizetésre. Most várja a rendőrség, hogy tesznek-e följelentést az utalvány ember ellen, aki két hónapon keresztül készpénz nélkül, értéktelen papírok ellenében vígan élt és minden jót élvezte Nagyváradon. Holnap kiadják ellene a körözőlevelet.

— Titokzatos gyermek. A brüsszeli vizsgálóbíró átiratott intézett a budapesti főkapitánysághoz, a melyben kéri, hogy egy gyermek személyazonosságát esetleg állapítsa meg és nyomozza ki, kinek a gondozására volt bízva. A gyermeket még a múlt év október 2-án Brüsszelben az utcán találták és az ottani gyermekmenhelyen helyezték el. Tizenkilenc hónapos leányka, aki beszélni nem tud, sem a francia, sem a flamand, sem az orosz nyelvre nem reagál. A brüsszeli rendőrség kinyomozta, hogy Machimovits Leibné nevű orosz asszony tette ki az utcára a gyermeket. Az asszonyt kihallgatták, aki elmondotta, hogy a gyermeket ő az anwersi pályaudvaron találta. A gyermek sirt, megszánta, magához vette, de mert a férje nem akarta magánál tartani, újból kitette az utcára. Nem tudja a brüsszeli rendőrség, hogy kié lehetett a gyermek és kéri a különböző rendőrségeket, hogy nyomozzanak az ügyben.

— Székely-féle javaslat és a jogi vizsgák. Minthogy a Székely-féle javaslatból pár hónap múlva törvény lesz, mind azok, akik a törvény életbeléptéig doktorátust nem szereznek, csak két évvel később lehetnek önálló ügyvédek. Akik azt akarják, hogy az új törvény reakjuk ki ne hasson és így két évet nyerjenek, forduljanak a Dr. Dobó jogi szemináriumhoz (Kolozsvár, Bolyai-u 3.) melynek segítségével hat hét alatt lehetnek egy szigorlatot. Ez annál is inkább tanácsos, mert a beállott egyetemi rendszerváltozások következtében a szigorlatok anyaga aránytalanul megnagyobbodott. Az intézet kikölcsönzi tankönyveket helyettesítő, az összes szigorlati kérdéseket felölelő jegyzeteket, melyekből otthon előkészült jelölteket rövid rekapituláló kurzus során készíti elő. A „Jogi vizsgák letétele” c. most megjelent könyvet díjmentesen megküldi. 194

— **A rajztanár regénye.** Fekete Józsefnek még kolozsvári rajztanarsága idejében kezdett szerepelni a neve a lapokban és Eibisch Gizella volt színésznővel kötött regényes házasságát élénken pertraktálták. A rendkívül regényes körülmények között kötött házasság arról volt nevezetes, hogy a házasságok rögtön az esküvő után szétváltak. Fekete József felment Budapestre, ahol az államrendőrség detektívkarába jutott be. Ugyancsak ide költözött felesége, Eibisch Gizella is, aki pedig a városligeti színpadon lett kardszabó. A házasság azonban engesztelhetetlenül gyűlölték egymást és többé nem is találkoztak. Fekete József az államrendőrség szolgálatában rendkívül használható ember lett. Úgyes detektív, aki különösen a Kelet felé menekülő gonosztevőknek lett réme. Jól beszélt egy pár keleti nyelvet s különben is összeköttetései voltak Bulgáriában, Szerbiában, Romániában és Törökországban. Fekete József a detektívsegen kívül házigondnok is volt a József-körút 18. számú háznak amelynek egy gazdag dunántúli mágnás volt akkortájt a tulajdonosa. Fekete József szedte be a házbéreket és egy ideig pontosan el is számolt a pénzekkel, később azonban aránylag rövid idő alatt csaknem negyvenezer koronát sikkasztott és megszökött. Bar a rendőrség keresette, nem akadtak a nyomára, eltűnt, mint-ha a föld nyelte volna el. Később, amikor már az ügye feledésbe ment, többször érkezett híre róla Romániából, majd Törökországból. Egy ideig Konstantinápolyban tartózkodott, onnan írt levele egy budapesti lapnak, hogy a főváros híres sikkasztója, Kecskeméthy Győző Törökországban él és többször berándul automobilon Konstantinápolyba. Egy ideig nyomozott is Kecskeméthy után a volt detektív, de aztán elveszett szeméi elől a híres gonosztevő. Azóta azután nem jött hír a kalandos természetű emberről. Ismerősei azt se tudták, él-e vagy meghalt. Most neve egy valópör révén került bele a hivatalos lapba. A valópört a felesége, Eibisch Gizella indította ellene s a felhívás arra szólítja fel Fekete-t, hogy egy esztendő leforgása alatt térjen vissza a feleségéhez.

— **Katonazene a jégpályán.** Vasárnap délelőtt 11 órától 1 óráig katonazene játszik a korcsolyapályán.

— **Elveszett kis fehér foxterieur,** feje barna, fekete foltokkal homlokán vékony fehér sáv húzódik. Bubi névre halgat. Megtaláló jutalomban részesül. Átadandó a 12-ik huszárezrednél.

— **Elszámolás és nyilvános köszönet.** A polgári jótékony nőegylet által f. e. január hó 22-én rendezett 2-ik tea-délutánunk 1182 kor. 38 fillérsnyi összebevételéből 295 kor. 38 fillér kiadásokra fordítván, a tiszta jövedelem 887 kor. volt, melyet szegényeink segélyezésére felhasználtunk. Felülfizettek: id. Purgly János 20, Neuman Alfrédné 20, öz. Purgly Lajosné 20, öz. Tagányi Istvánné 10, Hoffmann Antal 10, Sváby Pálné 10, öz. Kabdebó Béláné 10, gróf Bréda Viktorné 7, Urban Ivánné 7, Éles Ármáné 7, Institoris Kálmán 7, Purgly Emil, Heinrich Sándorné 7, B. V.-né 6, Purgly László 6, Urban Péter 6, Barkó Ferenccé 5, Keller Izsóné 5 koronát, mely adományért fogadják a nemes szívű adakozók az egyület összes köszönetét. Köszönettel adozunk továbbá az ügyünket felkarolt nagyrabeszült közönségnek, a hírlapok szerkesztőseinek, kik tevényt a közönségnek figyelmébe ajánlani, azon tanító uraknak, akik a nehéz pénztári szolgálatot elvállalni, Richter Károly és Baumüller József uraknak, kik a jegyzés körül segédkezni, Szabó Albert urnak, ki edényeket kölcsönözni, Bloch H. cégnek, mely a plakátokat ingyen elosztani, az aradi villamosági r. társulatnak, mely áram engedmen-t adni szives volt. Végül hálás szívvvel mondunk köszönetet mindazoknak, kik a délután sikeröt önzetlen buzgalommal előmozdítani kegyesek voltak. Az aradi polgári jótékony nőegylet nevében Arad n. 1911. február hó 2-án. öz. Purgly Lajosné fővédasszony, Lőcs Rezső titkár.

A rendőrség által folyó évi január hó 28-án rendezett hangversenyen történt felülfizetéseket az igazgatóság az alábbiakban köszönettel nyugtázza.
Tisza István gróf, Uránia színház 100—100 kor., Polgári takarékpóztár 50 kor., monyoróli Urban Iván, Kalmár Nándor 30—30 kor., Blaskovits Erneszt 20 kor., Friek József 16 kor., Pölzl Miksa, Lang Ferenc, Czeiler István 12—12 kor., Neuman Adolf, Neuman Samu, Szathmáry János, Adler Andor, Csor László, Masánszker Alfrédné, Virág Lajos, id. Müller József, Tenner Lajos, Sugár József,

Zselinszky Róbert gróf, Neuman Alfréd, T. N. N., Sarlot Domokos, Goldschmied Sándor, Scheiber Lajos, Meiszterovits János, N. N., 10—10 kor., Vörös Henrik, Glück Károly 8—8 kor., Lengyel Tivadar 6 kor., Rosenberg Miksa dr., Berta Testvérek, D. Nagy Lajos, Keller Izsó, Spitéler Rudolf, Ábray Lajos 5—5 kor., Burza Testvérek, Jellinek és Schlesinger, Solymos József, Vojtek N., Tenczlinger Károly, Steiner Ferenc, Csécsy Imre 4—4 kor., Fuchs Ignác 3 kor., Schwarcz N., Münz J., Röth Testvérek, Schaffer Richárd, Leipnicker Salomon, Moskovits Zsigmond, Merényi Károly, Glück József 2—2 kor. és Kövér N. 1 kor.

— **A Dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony Pain Expeller)** igazi, népszerű háziszseré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsolések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkóránál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsolése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszseré eredménytel alkalmazzatott bedörzsolésképpen az influenza ellen is és üvegekben: 4 Kor. — 80, Kor. 1.40 és Kor. 2.— a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni. 3717

— **Francia likörök** legbiztosabb készítésére, — házilag a likör aroma 1 üveg 60 fillér, Vojtek és Weisznál. :01

TARKASÁGOK.

★

(A kihuzott három fog.) Egyik járási orvos lakására beallit a napokban bekötött arccal egy román paraszt ember és az orvost keresi.

Az orvos éppen a betegeit volt látogatni és a felesége fogadta a páciens-t; és mondta neki, hogy várjon addig, amíg az orvos megérkezik.

A beteg elhelyezkedik a váróteremben, közben nagyokat nyög, jelezni akarván vele a betegségé nagyságát és egyre kéri a „domjezó” sekkjét.

Az orvosné megsokalta a beteg sóhajtozásait és mivel a férje még mindég nem érkezett meg, hát megkérdezte tőle hogy mi a baja?

— Jaj „damne” nagyon beteg vagyok, — olyan fogfájásom van, hogy most egyszerre háromnak a kihuzatására kérem az orvos ur utalványát.

— De hiszen az nem lehet, válaszol az orvosné. — Erre nem adja meg a férjem az engedélyt, mert az ilyennek nagyon rossz utókövetkezményei lehetnek.

— Dehogyan lesz, — válaszol a román.

Ezzel belenyul a magával hozott táskába és egy papírba göngyölt három fogát felmutatja az orvosnénak és azt mondja:

— Jakatel damne: nem lesz már ennek semmi utókövetkezménye, mert én már kihuztam azokat megam, most csak arra akarom kérni az orvos urat, hogy adjon reá utalványt, mert én úgy halottam, hogy a foghuzásokat a betegsegélyező pénztár darabonként egy koronájával megfizeti a tagjainak és én is azért vagyok most nagybeteg, hogy az ezekért járó három koronát megtaphassam.

(A férj indokolása.) A minap az aradi rendőrségen sirva panaszkodott egy szegény napszámoss asszony.

— Kérem tekintetes főkapitány ur, — jajgatta az asszony — az uram minden nap össze-

vissza pofoz engem. Tessék megvizsgáltatni a fődoktor ur által. Az egész testem csupa kék folt.

A rendőrkapitány behívatta a főkapitányságra a férjet is, egy goromba, veszekedő, rabiátus ember.

— Hát miért bántja maga folyton a feleségét? — kérdezte tőle a főkapitány.

A férj végig méri a feleségét, aztán szigoruan szól:

— Hogyne verném kérem, amikor azt mori mondani, hogy ő boldogtalan házasságot él.

(A jó fellépés.) Egy házasságközvetítő valamolyik nagy pénzü, de csunya leány p. beszélgetett.

— Kovács urat ajánlhatom a kedves leányának, — mondta a közvetítő.

— Jó fellépése van-e a fiatal embernek? érdeklődött a gazdag papa.

— Azt nem mondhatom, hogy milyen a fellépése, csak annyit mondhatok, — felelte a közvetítő, — hogy havi száz korona fizetés mellett egy év alatt ötvenezer korona adósságot tudott csinálni. Hát tessék ebből következtetni, hogy milyen fellépése van.

Uj könyvek.

* **A Gondolköző Gép.** Mióta Conan Doyle az mesteri Sherlock Holmes-könyveivel divatba hozta a detektív-históriákat, se szeri se száma nincs az utánaözknak. Mintaképeket ezek közül egy se bírta még csak megközelíteni sem; csak legujabban tűnt fel egy amerikai író — neve Jacques Futrelle — aki a mesternek valóban méltó versenytársa. Az ő történetei is oly élelműjűséggel vannak megszerkesztve, oly bámulatos kibogozásai a legkompikáltabb bünszövényeknek, hogy Amerikában még az ottani viszonyok közt is ballatlan könyváruai sikert értek el. Most e nálunk eddigelő ismeretlen elbeszélő a „Magyar Könyvtár” bemutatja a mi közönségünknek is, s nincs benne kétség, hogy Futrelle hőse — Van Dusen professzor, melléknévén a Gondolköző Gép — csakhamar Magyarországon is éppoly népszerű alak lesz, mint az Ujvilágban. A rendkívül érdekfeszítő elbeszéléseket Woida Margit fordította le, igen hiven és folyékonyan. A füzet ára 30 fillér.

* **Wilde Oscar:** Vera, a nihilista lány. (Dráma) Békéscsaba. Tevan Adolf kiadása. Fordította Rozsnyay Kálmán (Sydney Carton). A címlapot rajzolta Kozma Lajos, a költő arcképet fába metszette F. Schuhmacher. 1911. — 3 K. 60 f. A nagy angol író, akit életében hazája, halála után a kontinens olyan határtalan elismerésben részesít, amilyenben még író embernek aligha volt része, egyik legragyogóbb alkotása ez a dráma. Wilde színpadi művei minden színpadon óriási sikert aratott és valószínűs iskolát teremtett. A Vera meséje, meglepő és megrázó drámai fordulatai, pompás technikája, dialogjainak wildei szellemessége mégis ezt az alkotását minden színműve gyönyvévé. Rozsnyay fordításában, — aki mint a költő belső barátja és szelleme mélységének teljesen alapos ismerője — a Vera teljes szépségében bontakozik ki, megmaradt benne a szerző csudálatos ritmusa, a festékek energiája, a szerelem nagy ereje és itt ott a sarcasmus és humor. A darab a nagy francia forradalom utáni milliében játszódik, kiváló megfigyelésével a kor jellemzésének. A cár tyranizmusa, a trónörökös mindent átölelő emberszeretete, a hősnő a parasztlányból lett forradalmi vezér rajongás-szerelmének tragikumai, az udvaroncok önző léhasága csupa elcsélt élet a poezis aranyporával befüve. — Maga a könyv modern művészi kiállításá pedig a lognyásabb izlésű bibliophilnek is gyönyörűséget kell hogy szerezzen.

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyuvíz.

3 Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

* Lillias, Ambrus Zoltán, aki a „Magyar Könyvtárnak”, fennállása óta, egyik leghívebb és legértékesebb munkatársa, ismét egy kitűnő novellás füzetet gyarapította ezt a jeles vállalatot A „Lillias” — ez a füzet első és legnagyobb elbeszélése — romantikus izű történet, melyben Ambrus egy szívészó szerelmi kalandját mondja el, azzal a művészi nyelvvél, melyek neki oly előkelő helyes biztosítottak az új magyar irodalom legjobbjai közt. A füzet a „Magyar Könyvtár” 602. száma és ára 30 fillér.

VITA FORRÁS

SOSKUT VASALÉNY

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegeknek
köszvény hólyag- és vesebetegyeknek.
Felpohár VITA-forrás a gyomorerégést azonnal megszünteti.
A vállalat tulajdonosa: 2925
„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-18.
Főraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon.
Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerárban.

VÁROS ES MEGYE.

Aradváros februári közgyűlésének folytatódás sorrendje. A m. kir. belügyminiszter ur rendelete a községi tisztek fizetését szabályozó közgyűlési határozat tárgyában, A mosztári magyar kulturegyesület segély iránti kérelme. A gazdasági széknek előterjesztése az Aradon létesítendő borközpont ügyében. A tanács javaslata a vizesi ut egy részének eladása iránt. Az árvaszék előterjesztése 2 értékszékénynek beszerzése iránt. A tanács intézkedése a villamos lámpáknak holdvilágos éjjeleken fel nem gyújtása tárgyában. Kánya Géza kérelme sörház bérletének meghosszabbítása iránt. A tiszti ügyészségnek jelentése a gör. kath. templom. bérház és paplak építésére vonatkozó pót-szerződés tárgyában. A gyermekkórház igazgatójának jelentése báró Andrányi Károly újabb ötven korona adománya tárgyában. U. az betervezési az aradi villamosági r. társulattal a Maroshidák és a gyermekkórház világítása iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. U. az betervezési Kocsis Ferencel a szigmondházi Petőfi t. árda bérlét iránt megkötött szerződést. U. az betervezési a Scholtz Gyula és nejevel utca terület átengedése iránt megkötött szerződést. U. az betervezési Reich B. Károlyival kötél árak, Egártner F. és fia céggel köfektető árak, Färber Lajossal fertőtlenítő szerek, Urban Endréval üvegárak, Éles Arminnal világító szerek, Gábor András és társaival méz, Reich Dáviddal kenyérmű, Kneffel Károlyival cemen, Kneffel Károlyival szén, Czukor Lászlóval fenyőfaanyagok szállítása iránt megkötött szerződés jóváhagyás végett. A tanács előterjesztése az Óvartéri he i állapotjáról tárgyában. U. a. előterjesztése a rend rök téli ruhái szállítása. Soltz Gyula és nejeének újabb telekfeosztás iránti kérelme. Az aradi zsidóhitközség kérelme egyházi segély iránt. A polgármester előterjesztése a Józseffőherceg uton kiépített kocsut letesítésének költségeire 3500 korona kölcsönvétele tárgyában. A polgármester előterjesztése Billich Mikós ideiglenesen nyug. pénzt. ellenőrnek tényleges szolgálattevére leendő behívása iránt. A m. kir. pénzügyminiszter rendelete az adófelszámolási bizottság megalakítása tárgyában. A tanács előterjesztése az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság 35540/910 számú rendelevel leirt és előirt állami adónak megfelelő községi adó 6- és leírása tárgyában. A tanács előterjesztése az aradi állami ovónok tűzifa megváltása tárgyában benyújtott kérelemre vonatkozólag. A tanács előterjesztése a Kereskedelmi testület részére felveendő kölcsön tárgyában. A polgármester jelentése a népszámlálás eredményéről. Fazekas Istvánnak felebbezése a tanácsnak Redermacher József bérlőte ügyében hozott határozata ellen. Az aradi ipartestületnek beadványa a szerb sertéshus szállítása tárgyában.

Miért gyönyörű a pesti nő?

Mert az archöre rózsás, üde, friss, finom, hamvas és átszkrőten matt. Ilvevéná tette a Yes Porcellánpouder. Minden királynő, minden nagy színésznő azt használja, mert: minden pouder közül egyedül csak az Amerikai Yes Porcellánpouder ártalmatlan, ezt a hítes vegyész bizonyítja és mert szépitő hatása biztos, millió esetben kipróbált. 1951

A Porcellán pouder csak „Yes” felirattal való. Kapható az egész világon mindenütt. Az amerikai Porcellán-pouder R. T. magyarországi főraktára: Budapest, IV. Kecskemeti-utca 8., VIII. Békéssy-ut 9. Árak: 5.— 3.— korona. Aradon kapható: Nánus Násztor, S. Fülöp Kálmán, Vojtek és Weisz, Mad Óbá Nájós Árpád és Hegedüs Gyula cégnél.

VIDÉK.

Az „Ujszentannai Kaszinó-Egylet” február 2-án tartotta az egylet helyiségeiben a tagok élénk részvétele mellett évi közgyűlését. A Kaszinó-egylet évokkal ezelőtt már a bukás szélén állott, féltő volt, hogy ez az igazán számottevő egylet feloszlik. Egyes lelkes polgárok azonban talpra állították azt. A község színe-java most már örömmel véteti fel magát a tagok sorába; ez mind annak a jele, hogy az egylet betölti nemes hivatását. A közgyűlés folyamán az egyesület elhatározta, hogy Vass Dezső és Molnár Ödön szerkesztésében havi lapot létesít. A közönség nagy varakozással tekint a lap megindulása elé. A közgyűlés elhatározta továbbá, hogy alapító (Szabó Béla), volt (Rauchbauer Nándor) és jelenlegi elnökének nagyobbított arcképét az egylet részére megszerzi. Elhatározta végül, hogy az egylet helyiségeit ujonnan bebutoroztatja. A tisztújítás a következőképpen történt meg: Elnök: Vass Dezső, alelnök: Molnár Ödön, ügyész: Adelman Gyula dr., titkar: Lutz József, pénztárnok: Zombory János és könyvtárnok: Óváry Ferenc. Választmányi tagok: Rauchbauer Nándor, Szabó Béla, Butinger János, Fogassy László, Hönigesz Kajetán, Princzinger Mihály, Steiner Miklós, Kreitler József és Scherer M. Károly.

Az egyesület január 14-én jól sikerült álarcosbát rendezett. A tiszta jövedelem felét a helybeli szegény sorsu iskolás gyermekek felségélyezésére fordították.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi részvények árfolyama.

Aradi Első Takarékpénztár	2640—2650
Arad-Csanádi Gazd. Tp. (1910. szelv.)	1045—1050
Aradmegyei Takarékp. (1910 szelv.)	2275—2285
Aradi Ipar és Népbank (1910 szelv.)	635—637
Aradi Polgári Takarékpénztár	245—250
Aradi Központi Tp. (1910 szelv.)	207—210
Arad-Csanádi vasúti törzsrészvény	195—200
Weitzer-wagongyár	503—505
Széchenyi-gőzmalom	645—650

Fattinger

husrostos kutyalepénye.

A legjobb és legegészségesebb eledel minden kutyának.

Kapható Aradon az „Aradvármegyei Gazdasági Egyesületnél”.

Polsterer H. Wr.-Neustadt 24
(Fattinger szabadalmazott husrostos kutyalepényének és baromfitápszerének gyára.)
Óvakodjunk utánzatoktól. 1926

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Budapest, február 4

Amerika ¼ el olcsóbb. Kínát, vételkedv gyenge. 5 ezer mm. 5 fillérrel magasabb.

Az arak 50 kilónként ssamitva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Búza 1911. áprilisra	11.47—11.48	11.46—11.47
Búza 1911. májusra	11.33—11.34	11.32—11.33
Búza 1911. októberre	10.93—10.94	10.91—10.93
Rózs 1911. áprilisra	8.7—8.18	8.15—8.17
Rózs 1911. októberre	7.99—7.91	7.99—8.00
Tengeri 1911. májusra	5.89—5.81	5.81—5.82
Zab 1911. áprilisra	8.66—8.67	8.62—8.63

A Temesvári Lloyd-Társulat

társaságának hivatalos árjegyzéke.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Febr. 4

Búza (szokvány-minőség):

5 kilogrammos	10.80—10.35
76	10.35—10.45
77	10.40—10.5
78	10.70—10.75

Búza (Temesvári keresk. áru):

10 kilogrammos	10.50—10.35
Rózs	7.0—7.20
Árpa	7.20—7.30
Zab	7.70—7.75
Tengeri(ul)	4.50—4.85

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Febr. 4 —

Magyar aranyáradek 4%	111.65
Magyar koronáradek 4%	91.90
Magyar koronáradek 5%	91.25
Magyar földművel. kötvény 4%	92.50
Magyar földművel. kötvény 5%	94
Magyar nyereségkövető kölcson	373
Magyar és szegedi aranyjeggy kölcsön	56
Magyar aradek aradek	33.25
Magyar aradek aradek	91.25
Magyar aradek aradek	116.0
Magyar koronáradek 4%	93.1
1910. évi osztrák államkassza	185
Magyar-magyar bank részvény	5.9
Magyar hitelbank részvény	169.0
Magyar hitelbank részvény	67
Magyar-magyar államvasút részvény	747.50
Magyar arany (Nagybank)	19.1
Magyar hitelbank részvény	117.32
London vista	240.07
Paris vista	24.9
Magyar arany	25.47

Budapesti kőszén- és sertéskereskedelem

— Febr. 4. —

Magyar elsőrendű: Öreg nobis páronként 100 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 500—400 kilogrammig egész súlyban — fillérig; fiatal nobis páronként 320 kilogrammon felül súlyban 128—60 fillérig; fiatal közép páronként 251—220 kilogrammig terjedő súlyban 162—168 fillérig; közép páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164—168 fillérig.

Sertésárak: Jan. hó 31 napján volt köz. 17154 darab, febr. 1 napján fölmutatott 492 darab, febr. 1. napján összehoztatott 519 darab, febr. 3 napjára maradt készletben: 17127 darab. A tiszti sertés üdítelanyzata nyugodt.

Felkészítette: BOLGÁR LAJOS

**HOL kapható a leg-
jobb és legolcsóbb**

**Porosz Kőszén
Koksz
Faszén
és aprított Tüzifa**

**házhöz szállítva!
ALTMANN EDÉNÉL**
Wesselényi-utca 48.
Telefon szám 46. Telefon szám 46

**Kathreiner-féle
Kneipp -
maláta kávé**

csak egyféle létezik, ellenben utánzata tömérdek. Miért is óvatosság! Csak eredeti csomagot kérjünk és fogadjuk kelenévvel: **Kathreiner**

312-II.

URANIA
mozgófénykép színház.
Műsor 1911. febr. 5-én, vasárnap.
(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. Chioggia. Látványosság — 2. Kecsege ur tévedése. Bohózat. — 3. Az épa hegedűje. Szenzációs dráma. — 4. Ujévi mizériák. Bohózat. — 5. A rabszolga. Dráma. — 6. Szeretem és szabadság. Dráma. Játsszák: a Theatre Française és az Odeon tagjai. — 7. Nippon Színes felvételek Japánról. — 8. Fiúk és leányok életkép egy amerikai internátusból. — 9. Karenin Anna.

Előadások d. u. 3 órától kezdve.
Utolsó előadás este fél 11 óráig.
Az előadások tartama 1 ó. fél óra.
Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 33 gyalogezred zenekara játszik. — Cukrázda.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 50 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fill.

APOLLÓ SZÍNHÁZ
az Andrásy-téri új Lloyd-palotában.
Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Műsor: Ma vasárnap 1911. február 5-én

1. A nagymama. Életkép. — 2. Alice születésnapja. Humoros. — 3. A Judáspénz. Dráma. — 4. Jézus szülőföldje. Természetutáni felvétel. — 5. Nagybácsi tanácsa. Kacagató. — 6. Paganini. A kinematográfia eseménye 400 méter hosszú kép. Káprázatosan szép dráma. — 7. Jancsi és Juliska, mint acacsek. Kétféle bohózat. Karenin Anna. Tolstoj drámája.

Az előadások délután 3 órakor kezdődnek.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zár. ék 1 kor. I-só hely 80 fill., II-ik hely 60 fill., III. hely 40 fill., IV. hely 20 fill.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon katonazene játszik.
Ruhátár. — Buffet.

NYILTTER.

Gyorsan pusztul a bőr ez **Onbánya**,
Ha **Fernolendit NIGRIN-jét** nem használja.

6835

POPOFF
a legjobb TEA a világon

Ar adon kapható: Vojtek és Weisz drogeriájában
6665

III-ik filharmoniai
hangverseny

1911. febr. 5-én, vasárnap d. u. 5 órakor
a „Fehér Kereszt” szálloda nagytermében, bérletben.

Műsor:

1. Goldmark: Sakuntala nyitány.
2. Beethoven: Pastorale szimfónia.
3. Massenet: Nápolyi jelenetek.
4. Dvorzsák: Szláv táncok.

Előadja a 33-ik gyalogezred zenekarával kibővített filharmoniai egyleti zenekar Zellner Sándor karnagy ur vezetése alatt.

Jegyek 6, 5, 4, 3 és 2 korona árban kaphatók Scherhag és fia cég női kézimunka kereskedésében (Andrássy-tér, Herman-palota) és hangverseny előtt a pénztárnál.

Kávé és tea

Kivonat **KOTÁNYI JÁNOS** árjegyzékéből:

Nyers kávé:

Jamaika 1/2 kg. ...	K 1:50
Portorico 1/2 kg. ...	K 1:70
Cuba 1/2 kg. ...	K 1:70
Arany jáva 1/2 kg. ...	K 1:70

Pörkölt kávé:

Saját villanyerős berendezett gőzkávépörköldémből

Jó minőségű 1/2 kg. ...	K 1:70
Finom minőségű 1/2 kg. ...	K 2:—
Legfinomabb keverék (Cuba, Arany, Menádó, Mocca) 1/2 kg. ...	K 2:40

Tea:

Törmelék-tea 1/2 kg. ...	K 2:50
Congó-tea 1/2 kg. ...	K 3:—
Családi keverék 1/2 kg. ...	K 5:—
Legfinomabb Király-tea 1/2 kg. ...	K 6:—
Ceylon-tea a legerősebb zamatu 1/2 kg. ...	K 6:—
Kétféle teasütemény-keverék 1/2 kg. ...	K 0:75

Rum:

1 liter csiládi tearum ...	K 1:70
1 liter finom braziliai rum ...	K 2:20
1 üveg 2/10 liter finom jamaicai rum ...	K 3:30

A világ-**Kotányi-paprika** eredeti dobozokban

Kotányi János
kávé- és tea-nagykereskedő.
Szeged, Budapest Bécs, Berlin, Abbázia,
ARAD,
Jozsef főherceg ut 3. sz., az „Arad Csa-nádi Gazdasági Takarékpénztár” épületében.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Vasárnap, 1911. február hó 5-én:
Délután 3 és fél óra-ór mérsékelt helyárakkal:

A balkáni hercegnő.

Operette 3 felvonásban. Irta: Frederick Lonsdale és Frank Curson. Fordította: Gábor Andor. Zenéjét szerzette: Rubens A. Pál. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Stefánia	Dióssy Nusi	Magda	Sz. Rontay B.
Sergiusz	Huszár K.	Max Hein	Beregi S.
Boreics gróf	Vass Jenő.	Bláz	Polgár S.
Radomir	Herold B.	Zsófia	Zalay Margit.
Várna	Szabó Lajos.	Emil	Kulcsár L.
Olga	Sütő Maocsi	Henrik, pincér	Várnay Jenő.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor rendes helyárakkal:

B bérlet B bérlet

A cigánybáró.

Operette 3 felvonásban. Irta: Jókai Mór után Schnitzer Ignác. Fordították: Gerő K. és Radó A. Zenéjét szerzette: Strauss János.

SZEMÉLYEK:

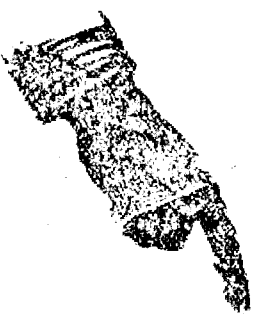
Zsupán	Polgár S.	Czipra	H. Fekete A.
Arzena	Zalai Margit	Szafl	Wlassák V.
Mirabella	Benkóné P.	Gábor diák	Ladislav J.
Ottokár, fia	Huszár K.	Pali, cigány	Szabó Lajos.
Barinkai	Cseh Ferenc.	Józsi, cigány	Szabó L.
Gróf Carneró	Heltsai Jenő.	Mimia	Sütő Manó.

Kezdete este 7 és fél órakor.

A világ legelegánsabb, legszebb, leglaposabb és legpontosabb **Órája**
„Schild Frères Co” Granges Schweiz.
Aradon csakis
Weinberger Ferenc, Gallert és Fia és Assael H. és Fia
uraknál kaphatók.

1168

EREDETI POPOFF-TEÁK!!

Elismert legjobb

Tea

és

Rum

beszerzési forrás

HANZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-u. 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

VALÓDI ANGOL RUMOK!!

**Következő
ujdonságok
érkeztek**

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Sudermann H.: Énekek éneke, Rákosi Viktor; Rejtett zugok, Őszi termés, Kis emberek világa, Croker: A hamupipőke Kóbor Tamás: Ki a Ghattóból. Heltai Jenő: Kis mesés könyv. Jerusaleml Else: A Szent Skarabäus, Doyle C.: A Clomberi rejtély, Szomaházy: A karmester, Herczeg F.: Mikszáth Almanachja 1911-re, Kemal Bej: Gülnihál, Biró L.: Elbeszélések, Mann: A boldogság akarása, Kóbor T.: Hamupipőke öngyógyász, Schaw: Cashel Byron mestersége, Dr. Hankó: Universum V., Green A. K.: Melyik a három közül, Diplomata: A hannoveri huszárok. May Károly: A félelmetes, Mórícz Zsigmond: Sárarany, Tragédia, Ambrus Zoltán: Ifjúság, Ignotus: Színházi dolgok, Wedekind F.: Novellák,

Németben: Abihaelis Karin: Das gefährliche Alter. Audoux M.: Marie Claire Crocker B. M.: Entgleist, Franzos E. K. Die Juden v. Barnow, Zittelmann K.: Von den grossen Mauern, Georgy Ernst: Theater, Doyle Connan: Ein Duett, Franklin Edgar: Der Meergrüne Wandschirm, Rittland Klaus: Wenn die Fackel sich senkt, Boy Ed Ida: Ein königlicher Kaufmann, Rosner Karl: Der Herr des Todes. Blumenthal: Eine Frauenbeichte, Klinckowstroem: Die Insel des Friedens, **Kölcsöndíj: havonként 1 korona 40 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.**

A vidéki bérlok is a leggyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba is meglepő szép ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 kor., vagy füzetenként 20 fill.

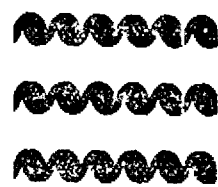
Legújabbak: Fall: Die erste Tour. Kun: Uccu Sái. Fall: Die schöne Risetle. Eysler: A halhatatlan lump. Zerkovitz: A kiknek a szívük fáj. . . Add ide!!! Tudja Isten. Weiner: Csokolóztam. A hangli. Grósz: A pécskal cigánysoron. Vánkos nóta. Csillag nóta. Simkó: Ne korholjon édes anyám, Mikor mentél. Fall: Puppenmädel. Heidelberg: A Jasz — leánysas Náci: Letűnt a nap. Hajtsd ide párom a fejedet. Kun M: Pincér fizetek. Weiner: A pesti duhaj. Komáromy: Vándor keringő. Sas Náci: Gesztenye nóta, Jé maga az a Grün!?. Nicholson: Nagysád ne siessen... Wollner: Néger Don Juan, Zerkovitz: Rövid az élet, hosszú a sir! Heidelberg: Dal a kiskoru Pistáról, A mama, Dr. Gelén: Fagyos história. Gerő: Nóta a Zsuzsáról. Fráter: Ha meghalok. Huzzad cigány. Tellmann: Tücsök dalok.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSÓ,

381

könyv-, zenemű és papírkereskedése Aradon

B

O

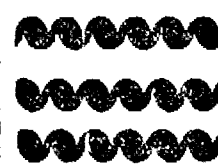
U

R

B

O

N

szines vagy vízi nyomás nélkül, teljesen maradvány- és hammentes, ami által teljesen ártalmatlan.

Gyári raktár nagyban és klesinybeni eladásra

HUSSERL M.

dohánykülönlegességi tőzsdéjében.

4565

Szivarkahüvely

Verge szivarka-papír.

Krausz Paulin

112.000 kötetes kölcsön-könyvtárába

a beérkezett számos újdonság közül megnevezzük:

Crocker: Váratlanul; Benedek Elek: Maradjon itt kisasszony; Czobel Minka: Pókhálók; Donna Juanna. Caine Hall: A vörös Jazon; A száműzött; A t-kozló fiu. Butti: A holdosságért. Gárdonyi: Mi erősebb a halálnál? Grath: A szerelem belondja. Bíró Lajos: Diadalmas asszony; Marie; Elbeszélés-ek. Herczeg Ferencz: Mikszáth Almanachja 1911-re. Kóbor Tamás: Hamupipóke öröksége; Ki a ghetből! Szomaházy: A ma krónikája; Kolonics házassága; Kártyavár. Pekár: A kölcsönkert kastély stb. stb.

Ballestrem: Der Maskenball; Palazzo Iran; Ihre Majestät. Bo, Ed: Ein königlicher Kaufmann; Hardy von Hardsenberg. Bahr Hermann: Oh Mensch! Eschstruth: Die Ordre des Garlen von Guise; Die Roggenmuhme. Höcker Paul Oskar: Don Juans Frau; Fräulein Doctor; Letzter Flirt; Väterchen, Weisse Seele; Was die Leute sagen; Prinzessin Fee. Köhlenberg: Ahasvera Shaw Bernard: Eine thörichte Heirath; Künstleriebe. Stratz Rodolf: Die Faust des Riesen; Die zwölfte Stunde. Herzog Rodolf: Es giebt ein Glück. Liebig Clara: Die vor den Toren. Heimbürg: Die lustige Frau Regine. Wasner: Fatum. Westkirch Luise: Der Marquis von Weyermoor stb. stb.

Minden kiváló író összes művei több példányban.

Nagy választék festésre és égetésre való fa-tárgyakban.

Remek svájci

festő-minták

(kölcsönzésre is.)

Számos bel- és külföldi divatlap és folyóirat raktáron.

Diszlevenírok. -- Ifjúsági és mesekönyvek.

Üzleti könyvek

nagy készlete.

Kiváló tisztelettel

4604

Krausz Paulin

Színház-épület. Telefon 511. sz.

STANTON

A húgyhajtó és húgysejtvoldó vizek Királya. Vör- és dús kalcium-tartalmú ásványvíz.

Kiváló vegyi összetétel következtében sikerrel alkalmazható vesé-, húgykő- és hólyagbajok esetében, valamint emelkedett vérnyomás, csúros bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek haragos bajainak gyógyítására

Levegőtartalom: Budapest, IV. Ferencz térszékhely 22. Közföldi: EPERJES.

Foelarasítók Aradon: Dör Gusztáv, a városházza szemben, telefon 118 Nagy Farkas, telefon 626 Felár Gyula, telefon 71. sz.

EGESZSÉGES marad a gyomor,

ha legelőtlen az emésztés. Általánosan szabályosságára vigyázzunk és eloldjuk kerülni a kellemetlen székrekedést. Van erre mód. Bivált és a legelőtlen. A válogatott és legelőtlen sabb gyógyítókhoz képest, a gyomorgerjesztő, emésztőrekesztő és könnyű székletet előző házi készlet kell használni, amely a rendszeres kövesség, a gyomor, a taplalkozás h balt, a hules és veszedelmes székrekedés és kísérő kórtiméneit, így például gyomorgörcs, telivárossá, túlságos savképződés és a fájóalmas porcs ket nemcsak csillapítja, hanem előzli. Ez Rosa doktor gyomor házi készlet Fragner B. gyógyszerterápiából, Prágában.

FIGYELMEZTETÉS! A csomag minden részén látható a török nyelvű felirat.

Főraktár: FRAGNER B. os. és kir. udvari szállító gyógyszerterápiára, P R A G A. Kleinselte 203. Naponta postai szállítás. Nerdá-nica sarkán. Egész üveg 2 K., félüveg 1 K. Póstatán a pénz előlegek beküldése ellenében küld egy kis üveget, 1-50 K. 2-80 K. ellenében nagy üveget, 4 kor. 70 fill. ellenében két nagy üveget, 8 kor. ellenében négy nagy üveget, 22 korona. Ha ebből 12 nagy üveget küldök, bérmentre az osztály magyar mondaná minden állomására.

Raktárak Magyarországon és Ausztriában minden gyógyszerterápiában.

Kalmár és Engel

Motor és Gépgyár

Városi raktár és iroda: BUDAPEST, VI. Úteg-utca 19. Világhírű! Eredeti! „Benz”

Szivógásmotor telep. — A jelenkor legjobb üreme. „Benz” nyersolaj motor.

DIESEL RENDSZER

Elismert legjobb gyártmány. 6676 Ajánlja benzín- és motoros cseplőkészleteit, melyek bamula os exserserül s. erkezetűek.

Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és árajrjuk ingyen és bérmentve.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi készlet, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult közvényű, száraz és meghűléseküél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevizárlások évtizedek legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Árát üvegben K.-80, K1.40 és K2.- és üvegben minden gyógyszerterápiában kapható. Főraktár: Tórák Jozsef gyógyszerterápiából, Budapest. Dr. Richter gyógyszerterápiára az „Arany országház”, Prágában. Előzetes kérésre 6 nap.

7173

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. l. em.

Telefon 294. sz. Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak választékosan ellenében válaszolunk.

1911. február hó 4.

Keresünk:

Vidékre: 3 fűszer, rőfös és rövid, 2 rőfös és rövid, 2 vas és fűszer és 4 vegyes szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismérettel bíró segédet.

Alánlunk:

6 fűszer és rövid, 2 kézmű és divat, 1 férfi és női divat és 4 vegyes szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA 301

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,

Híker IKARASZ

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RETHY-féle pemetető cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félet fogadjunk el!

**Reklám nélkül is
mindenki tudja, hogy**

Lovas Károly lakás- és ablak-
tisztítónak
porszívó-gépje van, hogy telefon-száma 789,
hogy Mihály-utca 86b. szám alatt lakik.

Aradi Ipar- és Népbank.

Ékszer-zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

1911. évi február hó 7-én délelőtt 9 órakor az Aradi Ipar és Népbank zálogosztályában a következő számú és 1910. évi november hó végéig lejárt ékszer-, arany- és ezüst-tárgyak alapszabályunk 46. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett fognak elárvereztetni, u. m.:

14167 14224 14334 15504 15870 15920 15929 16296 17092 17147 17197
17824 17911 18448 18745 19040 19154 19370 19755 20027 20112 20299
20422 20429 20852 20871 21550 21619 21776 245 303 423 545 707 1429
1560 1691 1764 1908 2145 2293 2312 2334 2411 2432 2673 2720 2842
2870 2938 2955 3022 3027 3117 3147 3228 3342 3487 3498 3567 3792
3764 3814 3961 4003 4044 4070 4082 4207 4320 4341 4542 5070 5142
5152 5286 5378 5398 5475 5489 5722 6024 6210 6237 6249 6320 6300
6455 6473 6496 6524 6564 6637 6671 6675 6693 6977 6987 7109 7184
7291 7315 7379 7485 7587 7618 7623 7740 7754 7759 7762 7784 7851
7876 7928 8034 8036 8087 8093 8143 8193 8202 8318 8386 8477 8519
8552 8570 8578 8598 8663 8682 8685 8779 8821 8940 8962 9027
9147 9242 9244 9343 9382 9431 9450 9457 9489 9492 9597
9550 9562 9582 9583 9612 9671 9675 9708 9828 9865 9917 9936 9949
9950 9987 9992 10024 10025 10041 10072 10091 10092 10094 10167
10185 10190 10205 10218 10258 10259 10260 10262 10278 10296 10321
10353 10360 10362 10372 10396 10406 és 10740, mely árveréshez a
a venni szándékozók ezennel tisztelettel meghívattak.

Arad, 1911. január hó 20-án.

390

Az igazgatóság.

Használt

Ólom

megvételre kerestetik

Gróf Potocki uradalom Gurahoncon

ajánlja szigoruan selejtezett

1658

2 éves II. oszt. bükkhasábfáját.

UGYANOTT KAPHATÓ

szőlőkaró, erdei és mezei talpfa.

mig a készlet tart.

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű **Hajós-féle**

Csukamájolaj

most érkezett meg.
E fontos és nagy
táperejű szer kitűnő
hatásának bizonyultmindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődés-
ben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb. 421

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagy-
vizketegség biztos
megszüntetésére leg-
jobb szer a „Frigin.”

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő

a „MELOGEN”. Egy
pár perc alatt bármely ha-
jat vagy bajuszt a legszebb
állandó fekete színre lehetfesteni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára
2 korona.

Kitűnő amerikai

gummi

a „NITER” 6 darab egy
eredeti ferdobozban 2
korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedül készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
a megyeházzal szemben

A jó hírnévnek örvendő és finom za-
matu Dreher-féle barna, malátadus
kőbányai

Szt-János-sör

csapoltatását és palackokbani eláru-
sítását megkezdtem és kérem a nagy-
közönség szives érdeklődését.

Raktáromon kívül a **Központi Szálloda**, a **Mille-
nium sörcsarnok** és a Zrinyi-utcai **Vadászkürt
sörcsarnok** helyiségeiben is élvezhető lesz e kitűnő sör.

Tisztelettel

398

ÉLES ÁRMIN.

Uj képkeretező műhely Aradon! Képkeretező műhelyt

Értesitem úgy a helybeli, mint a vidéki közönséget, hogy Aradon, Salacz-utca 3. szám alatt egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő speciál

nyitottam, hol raktáron tartom a legmodernebb képkereteket dus választékban. 107

Képkeretezéseket saját műhelyemben a legprecízebben készítek. — Elvállalok minden e szakmába tartozó munkákat a legátányosabb árak mellett. — Üvegezési munkákat szolid árban eszközölk. — Olajfestmények eladásra elfogadok!

Szíves pártfogást kér, kiváló tisztelettel

Freimann József.

Meghívó.

A felszámolás alatt levő „Nagyzerind és vidéke“ takaré- és hite szövetkezet

1911. évi február hó 12-én, délelőtt 10 órakor a nagyzerindi községi tanács-teremben tartja u. első

rendes évi közgyűlését,

melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1910. évi üzleti évről.
 2. Az 1910. évi zárszámadások (mérlegek) betérjesztése.
 3. A felügyelő bizottság jelentése.
 4. A felmentvények megadása feletti határozathozatal.
 5. A szövetkezet vagyonának felosztására vonatkozó javaslat tárgyalása.
 6. Esetleges indítványok.
- Nagyzerind 1911. január 25.

Az igazgatóság.

Vagyon-mérleg.

Sorszám	Vagyon	Összeg		Sorszám	Teher	Összeg	
		korona	f.			korona	f.
1	Pénzkészlet	15155	60	1	Heti betétek	64584	—
2	Kötvénykövetelések	72817	—	2	Nyeremény az előző évekről	19713	68
				3	Nyeremény az 1910. évről	3674	92
	Összesen	87972	60		Összesen	87972	60

Kelt Nagyzerinden, az 1910. évi december hó 31-én.

Dr. Kulcsár Péter s. k., (P. H.) Pósta Lajos s. k.,
igazgató-elnök. könyvvezető.

Boros Sándor s. k.,
pénztárnok.

Fenti vagyon-mérleget megvizsgáltuk s azt egyes és összes tételeiben a fő- és mellékkönyvek adataival teljesen megegyezőnek találjuk.

K. m. f.

Weisz József s. k., Sándor Ferencz s. k., Polgár Sándor s. k.,
felügyelőbizottsági tagok.

Nyereség-mérleg.

Sorszám	Nyereség	Összeg		Sorszám	Veszteség	Összeg	
		korona	f.			korona	f.
1	Könyvecskék ára ...	18	—	1	Egyleti szükségletek	1120	—
2	Műasztási illeték ...	11233	—	2	Visszafizetett kamatok	422	37
3	Kamat	4274	09	3	Leirt kötvénykövetelések	75	—
4	Kezelési díj	71235	—	4	Nyeremény	3674	92
5	Visszamaradt heti betétek	864	—				
6	Felszerelések érték-többlete	10332	—				
	Összesen	5292	29		Összesen	5292	29

Kelt Nagyzerinden, az 1910. évi december hó 31-én.

Dr. Kulcsár Péter s. k., (P. H.) Pósta Lajos s. k.,
igazgató-elnök. könyvvezető.

Boros Sándor s. k.,
pénztárnok.

Fenti nyereség-mérleget megvizsgáltuk s azt egyes és összes tételeiben a fő- és mellékkönyvek adataival teljesen megegyezőnek találjuk.

K. m. f.

Weisz József s. k., Sándor Ferencz s. k., Polgár Sándor s. k.,
felügyelő bizottsági tagok.

Az 1910. év végén a szövetkezetnek volt 257 tagja 621 üzlet-részeszel. Az eredeti zárszámadások a szövetkezet helységében a közgyűlés napjáig megtekinthető.

Van szerencsém a nagyérd. közönség tudomására hozni, hogy

asztalos üzletemet

Kápolna-utca 3. szám alá saját házamba áthelyeztem és minden tekintetben a modern követelményeknek megfelelően berendeztem. Mint eddig, úgy ezután is fő törekvésem lesz izléses kivitel, szolid munka és olcsó árak által a nagyérd. közönség bizalmát kiérdemelni. 8951

Elvállalok modern lak- és boltberendezéseket, portale és épületmunkát.

Kész butor eladás.

A nagyérd. közönség becses pártfogását kérve, teljes tisztelettel

Molnár Antal,
épület és műbutorasztalos.

AKI

zamatos, igen finom Rumot akar készíteni, vegyen 80 filléért egy üveg 381

Rumkivonatof.

Ebből a rajta levő utasítás szerint pár perc alatt 1 liter finom thea rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszerész

Uj üzlet.

„Körösvölgy pálinka raktár“

cím alatt új üzlet nyílt az Andrassy-tér 5. sz. a. (Almay-palota), ahol valódi szilvórium, törköly, rum, cognac és likőrök, valamint Almay-féle fajborok palackokban árusítatnak.

Nagyérdemű közönségnek szíves támogatását kéri

Schwarcz Pál,

üzletvezető.

Alkalmi vételök és eladások

Ékszer-tárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra és ékszer-raktára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és Brill lánc tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereztetnek

Nagy választék csipkékben és olcsó aranyszövetekben.

Értesítjük a t. vásárló közönséget, hogy az olcsóságáról közismert csipkeárúházunkat továbbra is fogjuk vezetni, úgy, hogy minden héten újabb és újabb partle-árak érkeznek, mert

Olcsón csak a

Csipke Áruházban

(Asztalos Sándor-utca 4) lehet vásárolni.

= A következő kizárólag =

PARTI ÁRUK

kerülnek eladásra:

Női ing R. schiffonból 75 kr.-tól feljebb	Férfi ing R. R. schiffon 99 kr.-tól feljebb
Női nadrág " 74 "	Téli ing 35 "
Glott alj l. dupla 125 "	Gallér csok 7 "
Lüszter alj l. dupla 125 "	Kézi párja 8-10 "
Selyem alj l. dupla 375 "	Harisnya 3 pár 50, 90 és 100 "
Midervédő batlezt 52 "	Selyem gallérvédő 68 "
Batlezt alj 125 "	Klasszékezttyű párja 59 "
Taft selyem l. métere 68 "	Selyem sál 38 "
Ceikos selyem l. métere 82 "	Kézimunka kongré kezdés 25 "
Gyermekruhák 75 "	Csipke, méterje 1 "
Zsebkendő tuatja 58 "	Csipke szövet 25 "

Kérjük a vásárló közönséget árunk olcsóságáról meggyőződni, mivel hogy most ismét igen nagy mennyiségű újabb árak érkeztek. Tisztelettel

GEIGER GYULA FIAI

Délmagyarország legnagyobb csipkeárúházának fiókja.

Férfi ruhaszövet gyapjuból frt 120-tól kezdve. Blous 1.25 krajcár.

Elsőrendű

temetkezési vállalat

Pankota Fő-ut, motor végállomás. Üvegezett diszgyászokcsi, nagy érc, tölgyfa és fenyőfa koporsók raktáron a kegyeletes közönség részére készen áll. Finomabb, egyszerűbb szemfödelek, koszorúk, koszorúszallagok, aranyos feliratok, fekete fátöl és fehér válszallag, gyertyák, különféle cipő, harisnya, szóval temetéshez való vagy tartozó cikkek elősmert szolid árban kaphatók

Stolcz József,

asztalos és temetésrendező vállalkozó Pankotán.

— Alapított 1879. évben. —

Vörös bükk

Évi háromezer köbméter vörös bükk rönk szállítását akarja lekötni hosszabb időre közvetlen a termelőnél egy elsőrangú cég, amelynek az a szándéka, hogy Arad vidéken fűrészt és leparvállalatot létesítsen. Szíves ajánlatokat „Arad vidék 86113 sz” jelige alatt Schalek Henrik hirdetési irodájába kérünk. Bécs I. Wollzaile 11 6877

Új minta- és gazdasági gép asztalos műhely!

Van szerencsém az érdekelteket értesíteni, hogy Aradon, Mikes Kelemen utca 45 47 számú házban minta és gazdasági gép műhelyt nyitottam. — Bivállalok a legszakoszerűbb kivitelben minden e szakmába vágó munkákat leggyorsabban és legolcsóbb árak mellett. — Szíves partfogást kér 4468

kiváló tisztelettel

Kronberger István

műszerteles.

Ügyes tanuló felvétetik.

Alapított 1850.

ZONGORA

A családi élet kellemességéhez mindenestre a zongora is tartozik, mely dús raktárban teljesen új állapotban 700 koronától felfelé és használt zongorák 200 koronától felfelé állanak a nagyrövidű közönség rendelkezésére.

Zongora-bérlés havonként 8 koronától felfelé.

— Zongora hangolásokat helyben és vidéken szakképzett segédem által végeztetem. 62

Nyilvános kölcsönkönyvtárban, melyben magyar, német és francia nyelvű szépirodalmi művek igen nagy választékban vannak raktáron Olvasási díj havonként 1 korona kötetenként 8 fillér.

Krispin József

ARAD,

Deák Ferencz-utca 28 sz.

Telefon szám 25.

Meghívó!

AZ ARADI KERESKEDŐK, TAKARÉK- ÉS HITELSZÖVETKEZETE
f. évi február 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor, az Aradi Kereskedők Köre nagytér-
mében tartja

VII. rendes közgyűlését,

amelyre a szövetséget összes tagjai meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1910. évi üzleteredményről, az 1910. évi mérleg, nyereség veszte-ég számla bemutatása s az igazgatóság javaslata az 1910. évi nyereség felosztása tárgyában.
2. A felügyelő-bizottság és a III. évtársulat felszámoló-bizottságának jelentése.
3. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépő 2. a választmányból sorrend szerint kilépő hat tag helyének, valamint a választmányban ezen kívül megüresedett 4 helynek választás utján való betöltése.
4. A felügyelő-bizottság, valamint a IV.—1907. évtársulat felszámoló-bizottsága tagjainak megválasztása.
5. Indítványok. (A közgyűlés előtt 5 nappal benyújtandók.)

Arad, 1911. február hó.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból. 31. és 32. §§. A közgyűlésen a szövetséget minden tagja, minden törzstét után egy szavazattal bír, de tíz szavazattal többet senki sem gyakorolhat. Minden tag szavazati jogosultságáról, szavazati számáról igazolványt kap. Az igazolványok a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig a szövetséget helyiségében, a betétkönyvecskék ellenében adatkak ki. 519

Oh jajt!

Megfojt az az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és
csínyalkosodás ellen gyors
és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldés raktár:

„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Eljemen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Poldes Kelemen, Rajós Árpád, Erebez Géza, U. Kos
suth Pál, King Lajos, Bozanyay J. örök, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban. Házsi
Nestor és Vojtek a der arugyertáraknál.
Győrökön: Masnyik Dániel gyógyszerárakban.
Magy.-Pécskán: Adler Gy. Lajos gyógyszerárakban.
Pécskán: Rokszó János gyógyszerárakban.
Simándon: Csiky Lukács gyógyszerárakban.
Szikázson: Párdy Ede örök gyógyszerárakban.

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási forrás

TEA
és
RÜM

ILLATSZEREK,
HÖLGYPOROK,
KÖLNI VIZEK,
SZAPPANOK

s minden egyéb háztartási szerekben.

Vojtek és Weisz
drogeriája
Arad.

Önnek óvni kell a feleségét.

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a túlbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálairatok ezrei igazolják. Diszkrétan küldöm 90 fillér magyar levél bélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin. S. W. 266. Lindenstr. 51.

Ertesítés!

Van szerencsénk egy a helybéli, mint a vidéki nagyrövidű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Aradon, Bockó-utca és Háltér sarkán, a Rákóczi-kávéházzal szemben egy teljesen újonnan berendezett

mosó és fényvasaló intézetet nyitottunk.

Bivállalunk minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: gallérokat, közelöket, térfüggöket és bármilyen fehérneműket, melyeket hóféhrre mosunk. — Egyben tudatom a n. é. közönséggel, hogy 5 éven át a Müller-féle vegytisztító gyár gőzmosóda osztályának vezetője voltam s így abban a helyzetben vagyok, hogy a legnagyobb megelégedésre szolgálom ki b. rendelőimet. — A n. é. közönség szíves jóindulatát és támogatását kérve vagyunk

kiváló tisztelettel

Apró István és Társa
tulajdonosok. 449

Eladó

nagyobb vas- és fűszerüzlet részére alkalmas boltiállvány és egyéb berendezések, továbbá ajánlok saját telepemen készült I. oszt. gyökeres és sima

szőlőoltványt,

bor és csemege fajokban.

HOLZEISEN JÓZSEF

vas- és fűszerkereskedő

M.-PÉCSKA.

Ugyanott egy tanuló felvétetik.

Pörkölt szalonna

18 métermázsza oldalonként 40—45 kg. 4 métermázsza zsir szalámi vágásból, kapható

Vinczellér Mihály

sertéskezeskedőnél Ószentannán.

A legkisebb küldemény, szalonnából egyoldal, ár 176 korona, zsirból 30 kg. a legkisebb súlyban, ár métermázsánként 192 korona, ab Ujszentanna állomás. Rendelés utánvét ellenében lesz szállítva. 446

Sertés eladó darabonként 130—280 kg. súlyban.

FÖLDES KELEMEN

orvosi laboratórium Arad.

Végez:

Vizelet, köpet, bélsár, vér, gyomornedv vérvizsgálatokat.

Wassermann-féle Lues reakciót.

Mallaria plasmodiumok kimutatását.

Vidal Ficker (Tiphus, Paratiphus) Punctios (umbalis, pleuralis abdominalis) folyadékok vegyi bakteriologikus és cytologikus vizsgálatait.

Toroklepedék, orrváladék, diphteria, szem és fül váladék bakteriologikus vizsgálata. Spirocheta palida kimutatás. Sperma vizsgálata (azoosperma.)

Kórszöveti vizsgálatok, stb.

A vérvizsgálatokhoz szükséges vérvételre használandó steril kémcsövek az orvos uraknak rendelkezésére állanak.

A vizsgálatok díjait a legmértányosabban állapítottam meg.

A vizsgálatokat dr. Lukáts Jenő és dr. Posgay István orvos urak végzik. 361

Mentholin-crème

elismert leghatásosabb szer, csusz, köszvény és neuralgiából eredő fájdalmak ellen. Ára 2 korona.

Elnyálkásodás, rekedtség, köhögés ellen használja a kitűnő összetételű

mell teát.

Egy doboz ára 50 fillér.

A szoba levegőjének felfrissítésére legalkalmasabb

a fenyőillat.

Ára 1 korona 20 fillér.

Kitűnő zamatu tearumot készíthet házilag

a Rozsnyay-féle Rumessentiával.

Egy liter készítéséhez elegendő adag ára 30 fillér.

Kapható

Rozsnyay Mátvás

4747 szentannán

411

szalonnakereskedőnél Ószentannán

Minden kávéértő házlásszony csakis a **RECORD** villamos üzemi pörköltő megpörkölt kávéot vegyen **iz, aroma, minőség, páratlan.**

Minden órá-

ban friss

1/2 kgr

Palermo

keverék

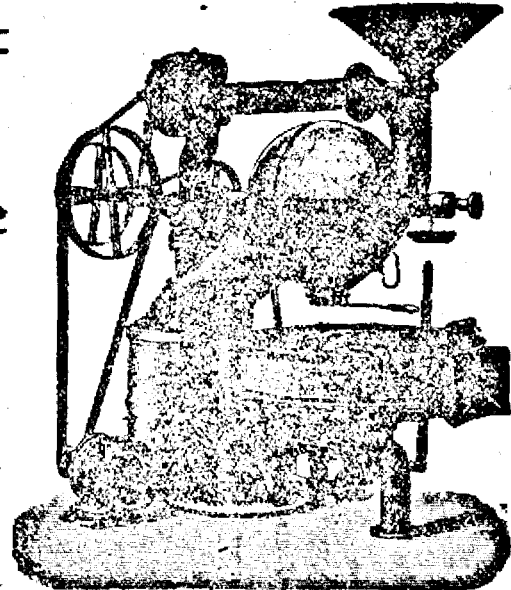
K. 2.20

1/2 kgr.

Szultán

keverék

K. 1.60.

Minden órá-

ban friss

1/2 kgr.

Record

keverék

2 korona.

1/2 kgr.

Szultán

keverék

K. 1.60.

1 1/2 kilogrammot vidékre nemertve küldök. - A kávék vegyesen is rendelhetők.

DÜRR GUSZTÁV kávé, csokoládé, cacao behozatal ARAD. Telefon 118. szám.

4656

Fajtásata **riparia portalis** alanyon oltott, elsőrendű, dus gyökérzetű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

sima valamint **riparia portalis** szőlőveszőket ajánl gyökeres és elsőrendű minőségben

HÁMORY-GAZDASÁG szőlőoltvány-telepe, ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál: 4251

Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.

Telefon 229.

Nélkülözhetetlen háziszer

'Doré' sósborszesz.

A Doré sósborszesz az összes használatban levő sósborszeszek közül a legjobb hatásának bizonyult.

A Doré sósborszesz kitűnő eredménnyel használható mint bedörzsölőszer, mindazon esetekben, midőn a bedörzsölést szükségesnek tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen mindenféle reumatikus fájdalmaknál, fejfájás, lábfejás, oldalszurás, hátfájás és csúszos fájdalmaknál. 421

Belsőleg: 20—40 cseppet cukorra csepeentve kitűnő fájdalomcsillapító és gyomorerosító szer.

Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt

44 fillér.

Főraktár: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában, továbbá: Ring Lajos gyógyszerárában és Vojtek és Welcz drogueriájában kapható.

Vizsát a DORÉ névre.

Apró hirdetések.

Zálogházból

Értéktelt arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad. **Farkas Streicher** Arad, Tökölly-tér 1. 3974

Gazdag urlember

ismerets gét keresem, ki anyagiilag támogatna „Gentilhomme 100“ választ itt jelezve, a kiadóhivatalba kérek. 542

Mélyik gavallér urlember

kölcsönözne 100 koronát szép fiatal asszonykának. Teljes című levelet „Jóbarátság“ jellegével a kiadóhivatal továbbít. 540

Kossuth-utca 66 s. házban

1 mézáros, 1 hentes és még 2 üzlethelyiség kiadó. 541

Magányos ház

mely esetleg 2 lakásra osztható, kertés udvarral, beépíthető utcai fronttal, istállóval eladó. Bővebbet Flórián-utca 15. 539

Március 1-re

egy üzleti helyiség, szoba, konyha kiadó. Mikes Kelemen-utca 20. sz. alatt. 543

Izr. elita

ári családnál koszt kapható. Czim a kiadóhivatalban 545

3 szobás udvari lakás

nden hozzátartozóval kiadó szépen igényű család részére május 1-re Perényi-utca 4. 550

London lady!

English lady, gives English lessons Apply-Miss Smith Kazinczy-utca 7. 510

Műegyteml hallgató

mérnöki vagy vállalkozó irodában állást keres. Ajánlatok a kiadóba. 586

Egy fűszer-üzlet

teljes berendezés megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 527

Egy csinosan berendezett

fodrász-üzlet jóforgalmu helyen, közel a vasúthoz, külföldre való elutazás miatt azonnal eladó. Cim kiadóhivatalban. 384

Egy barna szörme g 11/r

elveszett az Uránia, Damjanich-utca a Bercsenyi- és Angyal-utcákon. Kéretik a Münz I. uridivat-üzletében leadni. 529

Szt. Pál utca

14 sz. alatt egy modern emeleti lakás 5 szoba, csukott folyosó, fürdőszoba villanyvilágítás stb. máj. 1-re kiadó. Feltételek megtehetőek Steiner Chorin-Aron-utca 1. sz. 497

Keresek

bejárónét, könnyű házi munkára. Kőlcsey-utca 9a.

0. leveles tanítónő

magán tanulókat is elvállal és jó sikerrel előkészít. Schweidel József-utca 4. 535

Egy nyugalmazott

máv. főkalauz kevés igények mellett irodai vagy egyéb nappali foglalkozást keres. Cim a kiadóhivatalban. 530

Keresek május 1-re

egy magányos házat hosszabb időre bérletbe, a ház állhat egy, esetleg több lakásból is. Cim a kiadóhivatalban. 531

Gár-u. 21. szám

alatti házban egy négy szobás lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel és szőlőskerttel együtt 1911. május 1 re kiadó. Bővebbet Cukor László fakereskedőnél. 538

Földszintes

urilakásban 2 szoba magányos hölgy részére május 1-től kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 537

Szép nagy lakás

1-ső emeleten május 1-től kiadó. Széchenyi utca 2. 502

Rendes tanulók,

kik tanulásaikban gyengék, naponta előkészítést nyerhetnek az izr. fiuinternátusban. Chorin Aron-utca 1. 499

Rongált dobozu levélpapírok

meglehető olcsó árban kaphatók. Üzleti könyvek és irodai felszerelések gyári raktára. 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár, 30,000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Minden könyv és zenemű-ajándékok raktáron. Vesszek egész könyvtárakat legmagasabb árakon. Kerpel Izsó könyv és papírkereskedése. Aradon. 4071

Szülők figyelmébe.

Gyenge tanulókat magánvizsgálatra, vagy összevont vizsgálatra felelősséggel elvállalok. Steiner, okl. tanító Chorin Aron-utca 1. 498

2 üres szoba

(1 utcai és 1 udvari) külön bejárattal új házban kiadó Petőfi-utca 10. Érte ezhetni ugyanott a házmesternél. 301

Óajánalom

berendezés, mely keveset volt használva, jutányos áron eladó Doró Martonnál, paulisi gözmalomban. 489

Lakás

6 szoba, konyha, előszoba I. emeleten május hó elsején kiadó. Özv. Zemplényi Sándorné, Erzsébet-körút 8. 486

Egy háztelek

szép kerítél Közép-utca 13. sz. és egy sarokház 15. sz. alatt eladó. 534

Utcai lakás.

Lujza-utca 3. szám alatt 4 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló lakás május 1 re kiadó. Bővebbet Lujza-utca 3., öz. Hay Józsefné. 503

A zsidótemplom épületben több üzlet- és raktár-helyiség azonnal kiadó. Bővebbet a hitközség jegyzői hivatalában. 482

Ha rosszul lát

forduljon bizalommal az igazi tanult lát-szerészhez (optikushoz)

Főgel Gyulához

Arad, Boros Benitér 4. szám. (dr. Szele József ügyvéd ur háza, a Széchenyi-gözmalommal szemben.)

Szemüvegek, civkerek, lorgnotek szakszerű kiszolgálása igazi szolid szabott árakon. Dívatos civkerek ajándékok! Hémerős, szesz, bor- és egyéb folyadék fokmérők.

Színházi látcsövek, szíjjas tokban kitűnő nagy lencsékkel már 5 forint 50 krajcártól. Dívatos, nyelcs gyöngyház látcső 12 forint.

Szemüveg javítások, esetleg új üveg tételek zonnal, olcsón készülnek.

Gramofonok, gramofon lemezek. (Hulló falevel, Cig. nyszerelem, Balkáni hercegnő stb. felvetelek) nagy kétoldalasok 1 forint 25 krajcár.

Raktár: 21

valódi hegyi jegecz szemüveg,

s civkerekből. Minden rendelés, vagy javítás vidékre az üzlet költségén küldve.

Elsőrendű fodrásznő

ki a legkényesebb igényeknek is meg elee, alkalmi fésüléseket vállal. Inczedy Etelka, Gróf Károlyi-utca 10. 4583

Eladó.

Aradon, a legforgalmasabb helyen egy sarok ház üzlet és kocsmával, mely évi 3400 koronát jövedelmez, azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 451

Üzleti helyiség kiadó

május 1-re Weitzer János-utca 15. sz. a. Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál. 551

Eladó

mészáros- és hentesüzlet. Bővebbet Zurek Károlynál Forray-utca 8. szám alatt. 426

Egy 4 kerekű

kis kézi kocsi megvételre kerestetik. Eötvös-utca 11. Kohn Armin. 552

4 szobás lakás

kiadó május 1-re évi bér 650 frt. Bővebbet Kohn Arminnál Karolina-utca 8. 552

Segéd

a rőtös és rövidáru szakmából, az aradi környékbe felvétetik. Megkivántatik a magyar, német és román nyelv. Ajánlatok

Wohlberg Lipóhoz

Arad. 549

Egy gépirásban

és az összes irodai munkálatokban jártas két évi praxis-al bíró, irodista nő azonnali belépésre állást keres. Czim a kiadóban. 473

Lakás kiadó

gróf Apponyi Albert-ut (Nagy-körút) 8. sz. házban egy II. em. 4 szobás modern lakás f. é május 1-re kiadó. Bővebbet ugyanott a házfelügyelőnél. A lakásba központi fűtés is van. 523

Battonyán

Kossuth-téri 165 számú ház mely 1000 m² terület nagy hozzá egy nagy gyümölcsös kert, előnyös feltételek mellett szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott Schögl Kálmán s. jegyző urnál. 472

Május 1 re kerestetik

2 szobás lakás mellékhelyiségekkel különbejárat avagy előszobával, esetleg magányos ház. Ajánlatok keretnek a kiadóba „két személy“ jellegre. 518

Fűszer

csemegekereskedés, forgalmas alföldi város főutcáján állandó vevőkörrel eladó. Atvételehez mintegy 8000 korona szükséges. Megkereséseket „Kellomea jövő“ címen a kiadóhivatal továbbít. 515

Moderna földszinti

4 szobás lakás terassza, villanyvilágítással máj. 1-re kiadó. Verböc-utcában, a gazdasági palotához közel. Tervet megtekinteni a postafőnöki lakásban lehet 504

Üres telek

es ház eladó, egy nagy műhely kiadó kossuth-utca 9 szám alatt, értekezni Magyar-utca 28 földszint. 143

Ai penyva

és zsákkölcsönző intézet részére keresek megfelelő helyiséget. Szives ajánlatot kér Domán Ignác Hunyadi-u. 2. 544

Kifizeti magát,

ha rossz az órája és nem resteli az utat, de leviszi Burros Benitér 4. szám alá (dr. Szele József ügyvéd ur háza a Széchenyi-gözmalommal szemben)

Főgel Gyula

chronometer és műórához (a magyar órasok szaklapja főmunkatársa.)

Zsebóra javítás, (ha nincs nagyobb töres 1 - frt. Kiseb javítások -50 kr. Koresztó-óra ja itás -50 kr. Zseborák minden minőségben, meglepő olcsó árban, például:

Rezzelt (nem préselt szerkezetű) Roszopti óra 2-50 frt. Lapos acél óra dívatos 3- frt. Ezüst „Omega“ 14- frt. Ebrosztó óra 1-50 frt.

Ingaórák modern faonba 4-50 forinttól. Gramofonok, gramofon lemezek (ajándékok) 2 oldalasok 1-25 frt. Gramofon-javitó műhely! - óráüveg 15 kr., óráüveg (II. minőség. 10 kr. Minden óra-javitáshoz ingyen óratok. 12

Telefon 162. sz.

Telefon 612. sz.

Páratlan minőségű

la. Porosz Szalon Fűtőszén, la. Porosz Diókokszt

jutányos árban kapható

Reusz Mór és Fia cégnél Arad, Boros Béni-tér 12.

Rendkívül nagy választéku **CIPÓK** minden kiviteiben szolid kiszolgálás mellett állandóan reaktáron.

ELSŐRENDŰ
ÁRUHÁZ CIPÓ
Kutányi J.
Arad,
Vörösmarty-u. 1.
Telefon 335.

1875—1911. k.

Hirdetmény.

A m. kir. Kincstár az Erzsébet királyné-körut. védtöltés, a Luendler-féle fatelep és a vízművek telepe között elterülő telekén létesítendő falerakóhely felállítására telepengedély iránt folyamodván, az 1884. XVII. t.-c. 27. § a értelmében a telep helyszíni tárgyalására határidőül folyó évi február hó 13-án d. e. 9 órájára kitűzetik, amelyre az érdekeltek ez uton is meghívotnak azon észrevétellel, hogy a telep helyszín és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál folyó évi február hó 13-án d. e. 9 óráig, minden-ór a hivatalos órák alatt betekinthező.

Arad, 1911. évi január hó 31-én.

533

Sariot Domokos,
főkapitány.

Vendéglők, kávéházak és fűszerüzletek 418

adásvétele

ingyen közvetíti és sörkölcsonöket leggyorsabban ki-
eszközöl

Leonhardt

Arad, Fehér Kereszt-szálloda.

33427—IV. 1910.

Árverési hirdetmény.

Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóságnál őrizetben lévő s mintegy 225 kilogramm súlyu fölhasznált hivatalos ólompecsére ezennel árverés hirdettetik.

Az árverés az alólirott m. kir. pénzügyigazgatóság I. emeleti hivatalos helyiségében f. évi február hó 20. napján d. e. 9 órákor fog megtartani.

A kiküldési ár kilogrammonként 20 fillérben állapították meg.

Az árverésben résztvevők kötelesek az árverés megkezdése előtt (5) öt koronában pénzletenni.

Az árverésben résztvevők figyelmeztetnek, hogy az árverés csak az esetben fog jóvábagyatni, ha legalább 12 fillér kilogrammonkénti eladási ár retik e.

Az árverési vevő köteles a megvásárolt ólompecségeket még az árverés napján és zínhelyén a pénzügyigazgatóság által kiküldött bizottság ellenőrzése mellett saját költségén összeolvasztani és csak összeolvasztott állapotban veheti tulajdonába.

A vevő a már összeolvasztott ólom súlya szerint fog kiszámítani és megállapítani, mely vételre az ellenőrző bizottság eltt lesz befizetendő.

Arad, 1911. január 28 án.

523

M. kir. Pénzügyigazgatóság.

MAUTNER R. OLCSÓ ÁRUHÁZA.

Általános, feltűnő olcsóságok!

Nagyobb tömegek vétele folytán alkalmam van az alatt elősorolt árukat jóval a gyári áron alól a n. é. közönségnek rendelkezésére bocsátani:

Vásznak, kanavász, mosódelén, francia delén, Liberti selyem batiszt, angol zephirek, ruhavásznak, asztalneműek, szőnyeg, függönyök, ágyterítők, stb., stb. szakmába vágó cikkek. o o

Nagymennyiségű angol férfi szövetek és angol női costum-szövetek félárban.

MAUTNER R.

Olcsó Áruháza Hunyadi-utca 1.

Üzleti órák fél 8-tól 12-ig, délután fél 2-től 7 óráig.

391

FÜSZER-, CSEREG- ÉS ÁSVÁNYVIZEK KERESKEDESE

Telefon 311 sz.

A fekete

Telefon 311. sz.

kutyához.

— **Alapított 1882.** —

Färber Lajos, Arad

fűszer- és csemege-üzletben kapható:

Kizárólag általam, saját módszerem alapján, óránként pörkölt

„Japán-kávé”

mely minőségre és zamatra minden más fajtát felülmul.

A legjobb minőségű fűszerek, csemegeajtok, magyar és francia pezsgők, rum, cognac és likőrök, cukorkák, mindennemű halárak, tea-üzemények, prágai sonka, hideg felvágottak, valamint mindennemű ásványvizek állandóan frisse állapotban kaphatók dusan felszerelt raktáron

Szabadalmazott villany-üzemű kávépörkölő.

nagyban és kicsinyben.

59—911. gsz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági székének az élővizcsatornának a kertészeti teleptől a csálai erdőig terjedő részén a legeltetési jogot egy évre 1911 évi február hó 6-án d. e. 10 órakor nyilvános árverésen bérbe adja.

Kikiáltási-ár 50 korona évenkénti bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási-ár 5%-a készpénzben.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1911. évi január hó 23-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

ÚJ ÉKSZER ÉS ÓRA ÜZLET.

FELLNER SAMU

ékszerész és órás a Központi Szálloda mellett
Arad, Andrassy-tér 20. szám.

A legolcsóbb árak mellett ajánlja dús gazdagon felszerelt raktárát
drágakövek, arany, ezüst, prima china ezüstárak és óra különlegességekben.

Legelőnyösebb beszerzési forrása alkalmi ajándékeknek.

Minden e szakmába vágó javítások saját műhelyemben legpontosabban eszközöltetnek. 4135

A farsangra ajánljuk

kitünően berendezett nyomdánkat

tisztelt olvasóink szives figyelmébe, hol

Névjegyek,

Báli meghívók,

Esküvészi meghívók,

Eljegyzési értesítők,

Üzleti nyomtatványok,

Művek,

Könyvek stb. stb. stb.

Gondos és pontos kiállításban, méltányos árban készítettnek.

Szives megrendelést kér: **Aradi Nyomda R. T.**

Aranykéz-utca 2. sz. házban

három szoba, zárt folyosó, a hozzá tartozó mellékhe-

lyiségekkel :
f. év május elsejére kiadó.

kiadó.

735/1911. pm.

Hirdetmény.

Dergl József által 20,000 korona tőkével tett alaptvány egy évi kamata 2 róm. kath. vallásu, az aradi városi árvaházban nevelkedett árva leány kiházasítására fordítandó.

Felhívom azon árva róm. kath. vallásu leányokat, kik az arad- városi árvaházban nevelkedtek, hogy pályázati kérvényeiket hivatalomban 1911. február 15-ig be- zárólag nyújtsák be.

A pályázati kérvényhez csato- landó: keresztlevel, az árvaházi igazgató bizonyítványa, erkölcsi bizonyítvány és a házassági ki- hirdetési tanúsítvány.

Az alaptványi kamat csakis a házasság megkötése után fog utal- ványoztatni.

Arad, 1911. február hó 3-án.

Varjassy Lajos, s. k.
polgármester.

Kiadó

József főherceg-ut 12. sz. a. házukban f. é. május hó 1-től egy szép nagy üzlethelyiség. Bő- vebbet az irodánkban Fodor és Reisinger.

61-911. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Poltara Pécska ut 9-12 sz. alatt levő a helyszínen kiűzött 21 házhelyet belügyminiszteri jóvá- hagyástól feltételezeten a városhá- za földszinti ki-termében 1911. évi február hó 13-án d. e. 10 órakor szükség esetén 1911 február hó 20 án és február hó 27-én d. e. 10 órakor megtartandó nyilvános árve- esen a legtöbbet ígérőnek eladja.

Az eladásra kerülő házhelyek méretei a következők.

1. számú telek 313 négyszög öl (sarok telek).
2. számú telek 360 négyszög öl. (sarok telek)
3. számú telek 271 négyszög öl.
4. számú telek 262 négyszög öl.
5. számú telek 254 négyszög öl.
6. számú telek 215 négyszög öl.
7. számú telek 236 négyszög öl.
8. számú telek 227 négyszög öl.
9. számú telek 218 négyszög öl.
10. számú telek 209 négyszög öl.
11. számú telek 261 négyszög öl.
12. számú telek 312 négyszög öl.
13. számú telek 240 négyszög öl.
14. számú telek 200 négyszög öl.
15. számú telek 200 négyszög öl.
16. számú telek 200 négyszög öl.
17. számú telek 200 négyszög öl.
18. számú telek 200 négyszög öl.
19. számú telek 200 négyszög öl.
20. számú telek 200 négyszög öl.
21. számú telek 263 négyszög öl. (sarok telek).

Az 1. 2 és 21 számú telek ki- kiáltási ára 20 korona négyszög ölönként, a 3-7, 16-20 sz. telkek kiáltási ára 15 korona négyszög ölönként, a 8-11 és 12-15 sz. tel- kek kiáltási ára 12 korona négy- szög ölönként.

Bánatpénzül leteendő a kikiál- tási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Árverésen részt lehet venni szó- beli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétet- nek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek nemkü- lönben a térrajz a gazdasági tanács- nok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők a városháza 1-ső emeleti 104 számú szobájában.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1911 évi január hó 23-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Meghívó

a „Draucz és Vidéke“ önszegéyző- egylet mint szövetkezet által

1911. évi február hó 12. napján d. u. 2 órakor, Drauczon a bank helyiségé- ben tartandó

közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentése, ezzel kapcsolatban a mérleg jóváhagyása és a felmentvény megadása.
2. A felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvény megadása
3. Felügyelő bizottság választása.
4. Esetleges indítványok.

1910. év január hó 1-én volt 381 rész- vényes 821 törzsbetéttel, 1910. év folya- mán kilépett 92 tag 198 törzsbetéttel, be- lépett 70 tag 126 betéttel, 15 tag szapori- totta betétét 62 törzsbetéttel, 1910. év végén marad 359 tag 811 törzsbetéttel.

Az igazgatóság.

1910. évi Mérleg-számla.

Vagyon.		Teher.	
Pénztári készlet . . .	378 531	Törzsbetét számla . . .	32508 20
Kötvény számla . . .	48328	Tartalék-alap	1188 57
Lejár számla 222 K.)		Aradi Első Takpt.	
96 fil.)		követelése	11 200
10% értékcsökkenés)		Átmeneti kamatok . . .	822 31
22 K. 29 f.)	200 67	Nyeremény-egyeuleg	2850 22
Ingatlan számla . . .	184 20		
Előre fizetett kamatok	307 90		
Hátralékos kamatok	160		
Adósok számlája . . .	1010		
	50560 30		50560 30

Kelt Drauczon, 1911. december hó 31. napján.

Wolf Adolf, s. k. Fischer Kálmán, s. k. Muzsny Géza, s. k.
igazgató. igazgató. elnök.

Wolf Béla, s. k. Klein Simon, s. k. Molnár Gyula, s. k.
igazgató. ügyv.-igazgató. pénztárnok.

Jelen „Mérleg-számla“ a számviteli fő- és mellékkönyvekkel összeha- sonlítottván, helyesnek és rendben levőnek találtatott.

Kelt Drauczon, 1910. december hó 31. napján.

Vikol Gyula, s. k. Dr. Fülöp Gy. Géza, s. k. Wolf Samu, s. k.
felügy. biz. tag. felügy. biz. elnök. felügy. biz. tag.

Marinkovics Mihály, s. k.
felügy. biz. tag.

Boros Lajos, s. k.
felügy. biz. tag.

Valódi
francia mellfűzők
különlegességek
kizárólagos raktára
Varga D. Dani

Arad, András-tér 20.
Fűzőkhöz külön próbaterem.
Ernye különlegességeken dus
valaszték. Javítások és villany-
ernye készítesek elfogadtnak.
Városi és megyei telefon 808.

